

**Priloga: PROGRAM PORABE SREDSTEV SKLADA ZA PODNEBNE SPREMEMBE V
OBDOBJU 2020–2023**

POVZETEK

Sredstva Sklada za podnebne spremembe se skladno s 56. členom Zakona o javnih financah (Uradni list RS, št. 11/11 – uradno prečiščeno besedilo, 14/13 – popr., 101/13, 55/15 – ZFisP, 96/15 – ZIPRS1617 in 13/18) vodijo na evidenčnem računu v okviru računa proračuna, ki ga odpre država zaradi ločenega vodenja določenih prejemkov in izdatkov in uresničevanja posebnega namena. Ta namen je prispevati k blaženju (tj. zmanjševanju emisij toplogrednih plinov) podnebnih sprememb in prilagajanju nanje (na vplive podnebnih sprememb).

Program za obdobje 2020 - 2023 je zastavljen tako, da so v poglavju Upravičeni nameni porabe sredstev Sklada za podnebne spremembe v prikazani upravičeni nameni in navedeni ukrepi, ki se bodo izvajali v letih 2020 – 2023.

V poglavju Obrazložitev ukrepov na podlagi meril za izbiro so ti ukrepi podrobno obrazloženi. Obrazloženi so ukrepi po upravičenih namenih porabe sredstev Sklada za podnebne spremembe, ukrepi, ki se bodo po vsebini prenašali pa so že obrazloženi v programih porabe sredstev sklada iz prejšnjih let ali ob umestitvi projekta v proračun. V preglednici spodaj so navedeni vsi ukrepi, za katera se zagotavlja finančna sredstva (tudi dodatna), ki se bodo izvajali v obdobju 2020 – 2023.

Znesek, predviden za posamezen ukrep se lahko iz objektivnih razlogov, zaradi katerih je potrebna prerazporeditev, spremeni do 20%, ne da bi Vlada RS sprejela spremembe programa tako, da se poveča ali zmanjša na račun drugih ukrepov, ter prestavlja skozi ukrepe in leta, pod pogojem, da se skupna ocena realizacije v obdobju 2020-2023 ne spremeni in se dosega pričakovane prilive v posameznem letu oz. opazovanem tri mesečnem obdobju. Obveznosti se lahko prevzemajo v okviru prenosa sredstev iz preteklega leta ter v okviru utemeljeno pričakovanih prilivov Sklada za podnebne spremembe v tem obdobju. Izplačila pa se lahko izvršujejo do višine razpoložljivih sredstev Sklada za podnebne spremembe. Ob tem se lahko sredstva, predvidena za drugo namensko porabo, namenijo tudi za že predvidene ukrepe.

Preglednica namenov porabe in ukrepov Sklada za podnebne spremembe po pričakovani realizaciji izplačil v obdobju 2020 – 2023 (v mio. EUR).

Upravičeni namen	Ukrepi \ Leto	2020	2021	2022	2023
Sodelovanje z gospodarstvom, kmetijstvom in gozdarstvom	Finančne spodbude za podjetja za naložbe v trajnostno mobilnost	1	1	1	1
	Subvencije za domače in tuje začetne investicije v dejavnosti, pomembne za prehod v nizkoogljično, krožno in podnebno odporno gospodarstvo	6	7	5	5
	Podpora prehodu v krožno, nizkoogljično in podnebno odporno gospodarstvo	1	2	1	1
	Zelena delovna mesta	1	1	1	1
	Investicije za blaženje podnebnih sprememb in prilagajanje nanje v kmetijstvu in gozdarstvu	0,25	0,25	0,25	0,25
Zmanjševanje emisij v prometu	Nakupi novih vozil za prevoz potnikov	4	6	5	5
	Izgradnja infrastrukture za kolesarje in pešce ter multimodalnih vozlišč	9	6	6	6
	Spodbujanje trajnostne mobilnosti območij ohranjanja narave	0,5	0,5	0,5	0,5
	Spodbujanje razvoja trga alternativnih goriv v prometu	4,3	3,5	3,5	3,5
	Spodbude za nakup koles	1	1	0	0
	Izgradnja železniških prog	10	10	5	0
	Spodbujanje železniškega tovornega prometa	5	10	0	0
Spodbujanje OVE, gradnje z lesom in energetske sanacije	Trajnostna gradnja z lesom	6	7	6	1
	Energetska sanacija javnih stavb	2	2	1	1
	Izgradnja dela ureditev HE Mokrice	0	5	5	5

Prilagajanje podnebnim spremembam	Izvajanje ukrepov za ohranjanje biotske raznovrstnosti	1,7	2,5	2	2
	Sofinanciranje programov na področju naravnih nesreč	14	8	0	0
Raziskave, razvoj in inovacije (RRI)	Podpora RRI na področju podnebnih sprememb	2	0	0	0
	Raziskovalna infrastruktura za potrebe načrtovanja in izvajanja podnebne politike	1	4	1	0
	Geofood	0,05	0,01	0	0
Podpora NVO in civilni družbi	Sofinanciranje nevladnih organizacij	0,6	0,7	0,8	0,9
	Podnebne aktivnosti širše civilne družbe	0,25	0,25	0	0
Mednar. podnebna razvojna pomoč	Mednarodni podnebni projekti	2	2	2	2
	Vplačila v Zeleni podnebni sklad	0	0	0	4
Učenje za trajnostni prehod	Podnebni cilji in vsebine v vzgoji in izobraževanju	1	1	1	1
Projekti LIFE	IP CARE4CLIMATE	3	3	4	5
	ViVACCAadapt	0,02	0,08	0	0
	Podnebna pot 2050	0,085	0,035	0,1	0
	Ostali projekti LIFE	0,5	0,5	0,5	0,5
Sistemska podpora trajnostnemu prehodu	Izvedba horizontalnih programov celovitega strateškega projekta razogljičenja Slovenije preko prehoda v krožno gospodarstvo	1	2	1	1
Tehnična pomoč	do 5% prilivov	3,5	3	2,75	2,75
Admin. stroški	Eko sklad, SID Banka, Slovenska akreditacija	0,63	0,53	0,53	0,38
Druga namenska poraba		1	1	1	1
Prenosi vsebin iz namenov in ukrepov iz preteklih let	Naložbe v večjo energijsko učinkovitost stavb	0,1	0	0	0
	Zamenjava starih kurilnih naprav z novimi kurilnimi napravami na lesno biomaso ali s toplotnimi črpalkami	18	18	13	13
	Nakupi novih, okolju prijaznih komunalnih vozil	0,5	0,5	0	0
	Prehod na energetsko učinkovit javni železniški potniški promet	4	0	0	0
	Ukrepi za zmanjšanje energetske revščine	0,05	0,05	0,05	0,05
	CRP V3-1903 Monitoring prenašalcev vektorskih bolezni	0,1	0,1	0,1	0
	Informacijski sistem Okolje	0,15	0,1	0,1	0,1
Skupaj predvidena izplačila (realizacija) v obdobju 2020-2023: 350		106,285	109,605	70,18	63,93
Ocena prilivov na podračun proračuna v obdobju 2020 - 2023		70	60	55	55
Prenos sredstev iz preteklega leta		110,437	73,72	24,11	8,93

Finančna sredstva ukrepov iz programov porabe sredstev Sklada za podnebne spremembe prejšnjih let niso bila v celoti realizirana. Nerealizirana finančna sredstva na podlagi že izvedenih javnih naročil, pozivov ali razpisov ali sklenjenih neposrednih pogodb iz preteklih let se prenesejo v Program porabe Sklada za podnebne spremembe za obdobje 2020 – 2023.

1. Uvod

Zakon o varstvu okolja (Uradni list RS, št. 39/06 – uradno prečiščeno besedilo, 49/06 – ZMetD, 66/06 – odl. US, 33/07 – ZPNačrt, 57/08 – ZFO-1A, 70/08, 108/09, 108/09 – ZPNačrt-A, 48/12, 57/12, 93/13, 56/15, 102/15, 30/16, 61/17 – GZ, 21/18 – ZNOrg in 84/18 – ZIURKOE; v nadaljnjem besedilu: Zakon o varstvu okolja) v 128. členu določa, da se v okviru državnega proračuna kot proračunski sklad ustanovi Sklad za podnebne spremembe za sofinanciranje ukrepov za blaženje in prilagajanje posledicam podnebnih sprememb. Z določbami Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2014 in 2015 (Uradni list RS, št. 95/14) je bil na podlagi omenjenega člena Zakona o varstvu okolja Sklad za podnebne spremembe ustanovljen kot proračunski sklad. Enako je določeno v 41. členu Zakona o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2020 in 2021 (Uradni list RS, št. 75/19).

V skladu s 129. členom Zakona o varstvu okolja se prihodki iz prodaje emisijskih kuponov, pridobljeni z dražbo emisijskih kuponov za naprave in operaterje zrakoplovov, porabijo za izvedbo potrebnih ukrepov v EU in tretjih državah, zlasti pa za:

- zmanjšanje emisij toplogrednih plinov, vključno s prispevkom v Svetovni sklad za energetsko učinkovitost in obnovljive vire in v Sklad za prilagajanje, določena v Podnebni konvenciji;
- prilagajanje vplivom podnebnih sprememb, financiranje raziskav in razvoja ter demonstracijskih projektov za zmanjšanje emisij in prilagoditev podnebnim spremembam, vključno s sodelovanjem v pobudah Evropskega strateškega načrta za energetsko tehnologijo in evropskih tehnoloških platform;
- razvoj obnovljivih virov energije za izpolnitev zaveze Skupnosti, da doseže uporabo 20 odstotkov obnovljivih virov energije v končni rabi energije do leta 2020, ter razvoj drugih tehnologij, ki prispevajo k prehodu na varno in trajnostno gospodarstvo z nizkimi emisijami ogljikovega dioksida, in pomoč za izpolnitev zaveze Skupnosti, da bo do leta 2020 energetsko učinkovitost povečala za 20 odstotkov;
- ukrepe za preprečevanje krčenja gozdov in povečanje pogozdovanja ter obnovo gozdov v državah v razvoju, ki so ratificirale Kjotski protokol, prenos tehnologij in omogočanje prilagajanja negativnim učinkom podnebnih sprememb v teh državah;
- zajemanje ogljikovega dioksida v gozdovih Skupnosti;
- okolju varno zajemanje in geološko shranjevanje ogljikovega dioksida, zlasti iz elektrarn na trdno fosilno gorivo ter industrijskih sektorjev in delov sektorjev, vključno v tretjih državah;
- spodbujanje prehoda na promet z nizkimi emisijami in javni promet;
- financiranje raziskav in razvoja energetske učinkovitosti in čistih tehnologij v sektorjih, določenih v predpisu iz četrtega odstavka 118. člena Zakona o varstvu okolja;
- ukrepe, namen katerih je povečanje energetske učinkovitosti in izolacije ali zagotavljanje finančne podpore za obravnavo socialnih vprašanj v gospodinjstvih z nizkim ali srednjim prihodkom;
- kritje administrativnih stroškov sistema trgovanja.

V skladu z določbami tretjega odstavka 128. člena Zakona o varstvu okolja je za upravljanje Sklada za podnebne spremembe pristojno ministrstvo, pristojno za varstvo okolja. Ministrstvo mora v skladu z določbami 129. člena Zakona o varstvu okolja letno poročati pristojnemu organu EU o porabi sredstev prihodkov, pridobljenih na javni dražbi emisijskih kuponov.

V skladu z določbami četrtega odstavka 144. člena Zakona o varstvu okolja lahko minister, pristojen za varstvo okolja, pooblasti Eko sklad, Slovenski okoljski javni sklad (v nadaljnjem besedilu: Eko sklad), da za ministrstvo opravlja naloge ali del nalog v zvezi s sofinanciranjem dejavnosti, ki jih Eko sklad opravlja v javnem interesu. Eko sklad v ta namen sklene pogodbo z ministrstvom, pristojnim za varstvo okolja, v kateri se določijo obseg, namen in pogoji opravljanja nalog Eko sklada oziroma dodeljevanja sredstev. Pogodba vsebuje tudi določbe o obliki dodeljevanja sredstev (na podlagi določb Zakona o varstvu okolja in Splošnih pogojev poslovanja Eko sklada), o instrumentih, upravičencih in pooblastilih v zvezi s pripravo javnega poziva, vodenjem in odločanjem ter o poročanju in drugih stranskih obveznostih pogodbenih strank.

2. PORABA SREDSTEV V PRETEKLOSTI IN PREDVIDENI PRILIVI V OBDOBJU 2020 - 2023

V letih 2013, 2014, 2015, 2016, 2017, 2018 in 2019 so bili iz sredstev Sklada za podnebne spremembe zagotovljena izplačila za spodaj našete večje ukrepe. Zneski ponazarjajo realizacijo izplačil iz podnebnega sklada v posameznem letu v obdobju 2013-2019 (v mio. EUR).

UKREP\leto:	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
HE na spodnji Savi	578.886,27	885.245,73	6.397.935,30	16.302.064,70	-	-	-
nakup novih vozil preko Eko sklada	3.975.250,00	80.461,45	24.750,00	-	-	-	-
energetska prenova stavb (+MKN do 2017)	-	2.541.212,00	3.867.770,00	6.184.893,35	751.254,55	560.541,05	136.711,62
zamenjava starih kurilnih naprav	-	-	-	-	342.406,52	7.211.096,58	17.963.850,99
projekt ZERO, Eko sklad	-	-	-	-	-	65.312,71	36.898,90
nakup novih okolju prijaznih avtobusov	-	131.016,00	1.797.840,00	1.668.640,00	1.310.988,16	1.536.912,00	4.322.080,00
nakup novih komunalnih vozil	-	-	-	-	0,00	0,00	94.720,00
TM območij ohranjanja narave	-	-	-	-	898.248,77	390.322,31	436.608,42
podnebna razvojna pomoč (+GCF)	-	-	-	305.200,00	246.368,00	584.465,00	1.143.392,00
alt. goriva v prometu in kolesarska infrastruktura	-	-	-	-	-	557.180,80	267.211,42
sofinanciranje LIFE projektov	-	-	-	-	15.896,75	170.878,02	374.018,73
sofinanciranje projektov NVO	-	-	-	100.171,80	99.491,54	260.554,73	440.840,02
sanacija Zg. Mežiške doline	-	-	-	-	0,00	899.000,00	110.000,00
sofin. odprave posledic NN	-	-	-	-	-	-	12.432.939,21
izvajanje ukrepov BR	-	-	-	-	-	-	1.223.767,79
administrativni stroški	4.136,84	150.583,96	324.131,73	257.297,08	331.638,98	453.807,37	772.285,01
tehnična pomoč	-	189.497,62	216.173,79	393.243,63	1.393.195,77	1.486.647,51	1.087.262,72
SKUPAJ:	4.558.273,11	3.978.016,76	12.628.600,82	25.211.510,56	5.389.489,04	14.173.718,08	40.842.586,83

Na dinamiko izplačil vplivajo različni dejavniki. V primeru javnih pozivov Eko sklada je dejanska izvedba del določena v pogodbi s končnim koristnikom nepovratnih sredstev (npr. za enostanovanjske stavbe je rok za izvedbo ukrepa od devet do 24 mesecev, za večstanovanjske stavbe celo od 13 do 24 mesecev, za nakup avtobusov pa je rok vezan na rok dobave, ki je najmanj šest mesecev od naročila). V okviru sredstev tehnične pomoči so bile financirane aktivnosti s področja ozaveščanja in izobraževanja, pripravljene strokovne podlage z različnih področij (učinkovite rabe virov, krožno gospodarstvo, alternativna goriva v prometu ipd.), izvedeni so bili javni razpisi za nevladne organizacije, občine itd.

Prodaja emisijskih kuponov poteka na javnih dražbah na način in pod pogoji, kot jih določa Uredba Komisije (EU) 1031/2010 z dne 12. novembra 2010 o časovnem načrtu, upravljanju in drugih vidikih dražbe pravic do emisije toplogrednih plinov na podlagi Direktive 2003/87/ES Evropskega parlamenta in Sveta o vzpostavitvi sistema za trgovanje s pravicami do emisije toplogrednih plinov v Skupnosti (UL L št. 302 z dne 18. 11. 2010, str. 19), in njenih sprememb. Republika Slovenija se je skupaj s 24 drugimi državami članicami odločila za skupni dražbeni sistem, ki ga v imenu teh držav članic izvaja borza EEX iz Leipziga v Nemčiji. Prodaja emisijskih kuponov poteka na omenjeni način od novembra 2012. Leta 2017 so prilivi od prodaje emisijskih kuponov znašali 25,1 mio evrov. Leta 2017 se je cena emisijskega kupona začela povečevati, leta 2018 je cena emisijskih kuponov dosegla tudi 25 evrov (septembra 2018). Prilivi so tako v leta 2018 skupaj znesli 66,313 mio evrov.

Cena emisijskih kuponov na dražbah ostaja volatilna, zato je težko natančneje oceniti višino prilivov iz prodaje emisijskih kuponov v obdobju 2020 – 2023. Ob tem pa je Evropska komisija vzpostavila tudi nov mehanizem za prenos emisijskih kuponov v rezervo za stabilnost trga kar je pomenilo zmanjšanje števila kuponov za Slovenijo za 500.000 v letu 2019. Za leto 2019 je bilo predvideno število kuponov 3.174.000, vendar je Slovenija na dražbi ponudila le 2.648.000 kuponov. Prilivi v letu 2019 so zaradi visoke cene kuponov ostali v skoraj enaki višini kot leta 2018, skupaj je bilo prilivov v letu 2019 v višini 65,304 mio evrov.

Za leto 2020 se predvideva, da se bo na dražbi ponudilo 3,1 milijona kuponov, vendar se bo del teh lahko prav tako preusmeril v rezervo za stabilnost trga glede na poročilo Evropske komisije v maju leta 2020. Tako se je za oceno prilivov v obdobju 2020 – 2023 vzelo v izračun 2,6 milijona ton CO₂ in na podlagi gibanja cene kuponov iz preteklosti letni priliv v letu 2020 predvidelo na 70 mio. evrov, ob predpostavki, da bo cena kuponov še naprej vztrajala nad 25 evrov. Za leto 2021 so se prilivi ocenili v višini 60 mio. evrov, za leti 2022 in 2023 pa v višini 55 mio. evrov.

Ob dvigu ali padcu povprečne cene emisijskih kuponov, prodanih na javnih dražbah (nad ali pod 25 evrov na tono CO₂), in posledično večjih ali manjših prilivov v Sklad za podnebne spremembe se ponovno prouči program porabe sredstev Sklada za podnebne spremembe. V primeru nezadostnih prilivov za že prevzete obveznosti se v skladu z dejanskimi prilivi lahko prilagodi tudi izvajanje že sklenjenih pogodb. V obdobju izvajanja programa se spremlja trimesečno povprečje prilivov in če odstopa za predhodnim trimesečnim obdobjem za več kot 20%, se pripravi rebalans programa.

Enkrat letno se bo izvedel pregled izvajanja ukrepov programa in po potrebi se bodo pripravile spremembe programa porabe sredstev oziroma nov program porabe sredstev Sklada za podnebne spremembe, ki bo bolje odražal spremenjene okoliščine, omogočil načrtovanje na podlagi natančnejših podatkov o prilivih v sklad, realizaciji porabe sredstev in izvedbi načrtovanih ukrepov ter naslovil potrebo po umestitvi morebitnih novih ukrepov.

Program za leti 2022 in 2023 je indikativne narave in bo ob pripravi proračunov, ustrezno usklajen skladno z javnofinančnimi zmožnostmi.

3. MERILA ZA DOLOČITEV UPRAVIČENIH NAMENOV PORABE SREDSTEV SKLADA ZA PODNEBNE SPREMEMBE

Upravičeni nameni porabe sredstev Sklada za podnebne spremembe so določeni predvsem na podlagi prednostnih nalog iz Operativnega programa zmanjšanja emisij toplogrednih plinov do leta 2020 (v nadaljnjem besedilu: OP TGP 2020). OP TGP 2020 je izvedbeni načrt ukrepov za doseganje pravno zavezujočega cilja Slovenije za zmanjšanje emisij toplogrednih plinov do leta 2020 po Odločbi št. 406/2009/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. aprila 2009 o prizadevanju držav članic za zmanjšanje emisij toplogrednih plinov, da do leta 2020 izpolnijo zavezo Skupnosti za zmanjšanje emisij toplogrednih plinov (UL L št. 140 z dne 5. 6. 2009, str. 136; v nadaljnjem besedilu: Odločba 406/2009/ES). Emisije toplogrednih plinov se v Sloveniji do leta 2020 na podlagi omenjene odločbe ne smejo povečati za več kot 4 % glede na leto 2005. Ob tem je OP TGP določil tudi indikativne cilje do leta 2030, ki že predvidevajo tudi doseganje zavezujočega cilja znižanja emisij TGP v ne-ETS sektorjih v Sloveniji za 15% do leta 2030. Ti cilji so bili določeni z Uredbo (EU) 2018/843 (Uredba (EU) 2018/842 evropskega parlamenta in sveta z dne 30. maja 2018 o zavezujočem letnem zmanjšanju emisij toplogrednih plinov za države članice v obdobju od 2021 do 2030 kot prispevku k podnebnim ukrepom za izpolnitev zavez iz Pariškega sporazuma ter o spremembi Uredbe (EU) št. 525/2013, v nadaljnjem besedilu: Uredba 2018/843).

OP TGP 2020 se osredotoča na področja oziroma sektorje, ki imajo največje deleže v emisijah toplogrednih plinov v sektorjih, ki niso vključeni v shemo trgovanja z emisijskimi kuponi, to so emisije iz rabe goriv za ogrevanje stavb, emisije iz prometa, kmetijstva in ravnanja z odpadki. OP TGP 2020 določa temeljne cilje, načela, prednostne naloge in usmeritve za ukrepanje v Sloveniji na področju blaženja podnebnih sprememb do leta 2020 s pogledom do leta 2030. Ukrepi, določeni v navedenem krovnem programskem dokumentu, so ključni del programa za spreminjanje Slovenije v gospodarstvo, ki je gospodarno z viri, zeleno in konkurenčno nizkoogljično ter ki v celoti ločuje gospodarsko rast od emisij toplogrednih plinov: izboljšuje učinkovitost rabe virov, znižuje toplogredne pline, z učinkovitostjo in inovacijami izboljšuje konkurenčnost ter spodbuja rast in zaposlenost. Ključni proračunski vir financiranja ukrepov, določenih v OP TGP 2020, so prav sredstva Sklada za podnebne spremembe.

Upravičeni nameni porabe sredstev Sklada za podnebne spremembe za vse namene v skladu z Zakonom o varstvu okolja se določijo na podlagi naslednjih meril:

- **MERILO PRISPEVEK K CILJEM NA PODROČJU PODNEBNIH SPREMEMB:** izvedba ukrepov omogoča doseganje ciljev in obveznosti Republike Slovenije na področju podnebnih sprememb, prednostno na področjih, ki jih določa evropska zakonodaja in na katerih ima Republika Slovenija zaostanke pri izvajanju;
- **MERILO IZPOLNJEVANJE MEDNARODNIH OBVEZNOSTI:** izpolnjevanje mednarodnih obveznosti Republike Slovenije v okviru svetovnih podnebnih prizadevanj v skladu s Pariškim sporazumom in določili 4. člena Okvirne konvencije Združenih narodov o spremembi podnebja (Uradni list RS – Mednarodne pogodbe, št. 13/95; v nadaljnjem besedilu: UNFCCC) o zagotovitvi ustrezne finančne in tehnične pomoči za mednarodne podnebne aktivnosti na področju podnebnih sprememb, še zlasti za zmanjševanje emisij toplogrednih plinov in prilagajanje podnebnim spremembam v manj razvitih državah; druge mednarodne obveznosti v okviru EU in mednarodnih organizacij;
- **MERILO DODANA VREDNOST:** dopolnjuje ustrezne ukrepe iz Operativnega programa za izvajanje evropske kohezijske politike v obdobju 2014–2020 in iz drugih sektorskih programov in načrtov;
- **MERILO DOSEGANJE SINERGIJ:** večstranski učinek izvedbe ukrepov na domače gospodarstvo (opravljanje storitev, industrijska proizvodnja, zaposlovanje v majhnih in srednje velikih podjetjih, nova delovna mesta) in sektorje;
- **MERILO UČINKOVITOST:** zmanjševanje stroškov v gospodarstvu in javnem sektorju za rabo energije in naravnih virov; za rabo energije prebivalstvu in energetske revščine socialno šibkih skupin prebivalstva;
- **MERILO PRIPRAVLJENOST UKREPOV ZA IZVEDBO:** ukrep oziroma projekt se lahko začne izvajati takoj po sprejetju programa (zagotovljeni so pravni in drugi okviri za izvedbo).

4. UPRAVIČENI NAMENI PORABE SREDSTEV SKLADA ZA PODNEBNE SPREMEMBE V OBDOBJU 2020 – 2023

Program porabe sredstev Sklada za podnebne spremembe v obdobju 2020 – 2023 vključuje naslednje upravičene namene porabe sredstev:

4.1 SODELOVANJE Z GOSPODARSTVOM, KMETIJSTVOM IN GOZDARSTVOM

Cilj OP TGP 2020 je z izvajanjem ukrepov zmanjševanja emisij TGP zagotoviti trajnostno rast gospodarstva. Prehod v nizkoogljično družbo ob hkratnem povečevanju konkurenčnosti gospodarstva in varnosti oskrbe z energijo mora zato temeljiti na inovacijah ter spodbujanju trajnostne potrošnje in proizvodnje. Nizkoogljično krožno gospodarstvo je ključno za dolgoročno zmanjševanje emisij TGP, saj ukrepi za prehod v krožno gospodarstvo in učinkovito rabo virov močno povečujejo razvojno-okoljske možnosti.

Za spodbuditev prehoda v nizkoogljično in podnebno odporno družbo v sodelovanju z gospodarstvom se bodo v obdobju 2020 – 2023 izvedli štirje ukrepi. Finančne spodbude za podjetja za naložbe v trajnostno mobilnost se izvajajo preko obstoječega poziva Eko sklada, ukrep Subvencije za neposredne tuje in domače investicije pa bo ponudil podjetjem subvencije za velike naložbe, ki bodo dolgoročno omogočale prehod Slovenije v nizkoogljično in podnebno odporno gospodarstvo. Predvideva se tudi izvedba ukrepov Podpora prehodu v krožno, nizkoogljično in podnebno odporno gospodarstvo ter ukrepa Zelena delovna mesta (program zelenih javnih del in spodbujanje zelenega zaposlovanja).

Predvidevajo se tudi investicije za blaženje podnebnih sprememb in prilagajanje nanje v kmetijstvu in gozdarstvu.

Ukrepi v okviru tega upravičenega namena porabe bodo prilagojeni in vključeni v izvajanje programov celovitega strateškega projekta razogljičenja Slovenije preko prehoda v krožno gospodarstvo.

Višina sredstev po ukrepih:

Ukrepi	2020	2021	2022	2023
Finančne spodbude za podjetja za naložbe v trajnostno mobilnost	do 1 mio. EUR	do 1 mio. EUR	do 1 mio. EUR	do 1 mio. EUR
Subvencije za domače in tuje začetne investicije v dejavnosti, pomembne za prehod v nizkoogljično, krožno in podnebno odporno gospodarstvo	do 6 mio. EUR	do 7 mio. EUR	do 5 mio. EUR	do 5 mio. EUR
Podpora prehodu v krožno, nizkoogljično in podnebno odporno gospodarstvo	do 1 mio. EUR	do 2 mio. EUR	do 1 mio. EUR	do 1 mio. EUR
Zelena delovna mesta	do 1 mio. EUR	do 1 mio. EUR	do 1 mio. EUR	do 1 mio. EUR
Investicije za blaženje podnebnih sprememb in prilagajanje nanje v kmetijstvu in gozdarstvu	do 0.25 mio EUR	do 0.25 mio EUR	do 0.25 mio EUR	do 0.25 mio EUR
Skupaj	do 9.25 mio. EUR	do 11.25 mio. EUR	do 8.25 mio. EUR	do 8.25 mio. EUR

4.2 ZMANJŠEVANJE EMISIJ V PROMETU

OP TGP 2020 v skladu s cilji iz Odločbe 406/2009/ES predvideva pomembna zmanjšanja emisij v sektorju promet, saj ta ustvari dobrih 50 % emisij toplogrednih plinov zunaj ETS-sektorja. Hkrati je promet tudi pomemben vir onesnaževal zunanjskega zraka in hrupa ter stroškov za prebivalstvo, zato je nujno treba spodbuditi hitrejši prehod na bolj trajnostno mobilnost.

Sektor promet je predstavljal daleč največji vir emisij, leta 2017 kar 50,9 % emisij TGP po Odločbi 406/2009/ES. Delež sektorja je bil še leta 2005 samo 38-odstoten. Večina emisij je iz cestnega prometa. Promet je tudi edini sektor, v katerem so se emisije v obdobju 2005–2017 povečale, in sicer za 25,5 %. V drugih sektorjih skupaj so se emisije v istem obdobju zmanjšale.

Zato se v obdobju 2020 – 2023 predvideva nadaljevanje v preteklih letih začeti ukrepov, tudi tistih, ki potekajo v okviru Eko sklada. Predvideva se razširitev razpisa za občine za izgradnjo kolesarske infrastrukture, in sicer poleg možnosti izgradnje kolesarskih povezav, tudi sofinanciranje izgradnje skupnih prometnih površin (*shared space*) in površin za pešce ter multimodalnih vozlišč. Predvideva se tudi sofinanciranje načrtovanja in izvajanja naložb v kolesarsko infrastrukturo iz Dogovora o razvoju regij. Predvidevajo se nove spodbude za nakup koles in podpora za izgradnjo železniških prog (obnova gorenjske proge). Predvidenih je več sredstev za spodbujanje razvoja trga alternativnih goriv ter novi upravičenci in nameni v okviru tega ukrepa, med drugim nov razpis za sofinanciranje električnih polnilnic občanom.

Relevantni ukrepi v okviru tega upravičenega namena porabe bodo prilagojeni in vključeni v izvajanje programov celovitega strateškega projekta razogljičenja Slovenije preko prehoda v krožno gospodarstvo.

Višina sredstev po ukrepih:

Ukrepi	2020	2021	2022	2023
Nakup novih vozil za prevoz potnikov	do 4 mio. EUR	do 6 mio. EUR	do 5 mio. EUR	do 5 mio. EUR
Ureditev in izgradnja infrastrukture za kolesarje in pešce ter multimodalnih vozlišč	do 9 mio. EUR	do 6 mio. EUR	do 6 mio. EUR	do 6 mio. EUR
Spodbujanje trajnostne mobilnosti območij ohranjanja narave	do 0,5 mio. EUR	do 0,5 mio. EUR	do 0,5 mio. EUR	do 0,5 mio. EUR
Spodbujanje razvoja trga alternativnih goriv v prometu	do 4,3 mio. EUR	do 3,5 mio. EUR	do 3,5 mio. EUR	do 3,5 mio. EUR
Spodbude za nakup koles	do 1 mio. EUR	do 1 mio. EUR	0 mio. EUR	0 mio. EUR
Izgradnja železniških prog	do 10 mio. EUR	do 10 mio. EUR	do 5 mio. EUR	0 mio. EUR
Spodbujanje železniškega tovornega prometa	do 5 mio. EUR	do 10 mio. EUR	0 mio. EUR	0 mio. EUR
skupaj	do 33.8 mio. EUR	do 37 mio. EUR	do 20 mio. EUR	do 15 mio. EUR

4.3 SPODBUJANJE OVE, GRADNJE Z LESOM IN ENERGETSKE SANACIJE STAVB

Doseganje ciljev na področju obnovljivih virov energije (OVE) prispeva k doseganju ciljev na področju zmanjševanja emisij TGP. V široki rabi so se emisije v obdobju 2005–2014 znatno zmanjšale, po dveh letih rasti pa je bilo leta 2017 zmanjšanje spet občutno, in sicer za 8,2 %. Za doseganje cilja v tem sektorju bo treba leta 2020 emisije zmanjšati še za 7,7 odstotne točke. Vzrok za nedoseganje

indikativne sektorske ciljne vrednosti so v stanovanjskem in tudi javnem sektorju, na kar kažejo vrednosti kazalcev za spremljanje izvajanja OP TGP¹.

Ukrepi na področju energetske učinkovitosti (učinkovite rabe energije – URE) so v pristojnosti Ministrstva za infrastrukturo, ki sofinancira ukrepe URE pravnih in fizičnih oseb prek Eko sklada ter ukrepe javnega sektorja in investicij v URE javnega sektorja iz evropskih sredstev. Sredstva Sklada za podnebne spremembe bodo tako namenjena le za naložbe v trajnostno leseno gradnjo in energetsko sanacijo javnih stavb, kjer je to potrebno, in sicer za projektiranje in graditev demonstracijskih objektov, predvsem z javnimi najemnimi stanovanji, ki bo dolgoročno in širše lahko prispevala k znižanju emisij TGP s shranjevanjem CO₂ v lesu in nižjega ogljičnega odtisa. V demonstracijskem projektu se zasledujejo načela trajnostne gradnje, ki predvidevajo tudi trajnostno mobilnost ter prednostno rabo lesa in lesnih gradbenih proizvodov, kar bi spodbudilo trg v smeri zagotavljanja trajnostnih proizvodov, ki se ob koncu življenjske dobe lahko uporabijo tudi kot obnovljiv vir energije za ogrevanje. Ob tem bodo sredstva namenjena tudi podpori infrastrukturnih ureditev na območju DPN za HE Mokrice.

Relevantni ukrepi v okviru tega upravičenega namena porabe bodo prilagojeni in vključeni v izvajanje programov celovitega strateškega projekta razogljčenja Slovenije prek prehoda v krožno gospodarstvo.

Višina sredstev po ukrepih:

Ukrep	2020	2021	2022	2023
Trajnostna lesena gradnja	do 6 mio. EUR	do 7 mio. EUR	do 6 mio. EUR	do 1 mio. EUR
Energetska sanacija javnih stavb	do 2 mio. EUR	do 2 mio. EUR	do 1 mio. EUR	do 1 mio. EUR
Izgradnja dela ureditev HE Mokrice	0 mio. EUR	do 5 mio. EUR	do 5 mio. EUR	do 5 mio. EUR
skupaj	do 8 mio. EUR	do 14 mio. EUR	do 12 mio. EUR	do 7 mio. EUR

4.4 PRILAGAJANJE PODNEBNIM SPREMEBAM

Projekt Ocene podnebnih sprememb v Sloveniji do konca 21. stoletja, ki ga izvaja Agencija Republike Slovenije za okolje, prikazuje vplive podnebnih sprememb v Sloveniji do konca 21. stoletja (rezultati projekta so objavljeni na portalu <http://meteo.arso.gov.si/met/sl/climate/change/>). Ti vplivi omogočajo nadaljnje zagotavljanje informacij o podnebnih razmerah in pričakovanih spremembah podnebja, ki so prirejene za posebne namene uporabnikov in oblikovane v njim prijazni obliki, ki omogoča preprosto nadaljnjo uporabo. Za ustrezno pripravo sektorjev in občin na pričakovane vplive podnebnih sprememb je predvidena priprava ocen in načrtov prilagajanja podnebnim spremembam v okviru tehnične pomoči.

V nekaterih primerih, kjer so te ocene in ukrepi že znani, npr. glede ohranjanja biotske raznovrstnosti, se lahko začne izvajanje ukrepov (obvladovanje vplivov podnebnih sprememb na mokrišča v upravljanih zavarovanih območjih; preprečevanje in obvladovanje vnosa in širjenja invazivnih tujerodnih vrst). Ob tem je del namena v okviru prilagajanja podnebnim spremembam tudi zagotoviti, da se na že zaznane posledice v obliki povečane pogostosti in intenzivnosti ekstremnih vremenskih pojavov tudi ustrezno odzovemo, zato je predviden tudi ukrep sofinanciranja programov odprave posledic naravnih nesreč.

¹ Zadnje vrednosti kazalcev so dostopne v Poročilu, pripravljenem v okviru projekta LIFE Podnebna pot 2050, dostopno na: <https://www.podnebnapot2050.si/>.

Višina sredstev po ukrepih:

Ukrep	2020	2021	2022	2023
Izvajanje ukrepov za ohranjanje biotske raznovrstnosti	do 1,7 mio. EUR	do 2,5 mio. EUR	do 2 mio. EUR	do 2 mio. EUR
Sofinanciranje programov na področju naravnih nesreč	do 14 mio. EUR	do 8 mio. EUR	0 mio. EUR	0 mio. EUR
skupaj	do 15,70 mio. EUR	do 10,50 mio. EUR	do 2,00 mio. EUR	do 2,00 mio. EUR

4.5 RAZISKAVE, RAZVOJ IN INOVACIJE

V skladu z OP TGP 2020 je podpora raziskavam in inovacijam eno od treh področij, na katero so osredotočeni ukrepi za spodbujanje zelene rasti gospodarstva. Spodbujanje inovacij je med ključnimi usmeritvami v okviru cilja 8 Nizkoogljično krožno gospodarstvo v Strategiji razvoja Slovenije 2030. Aktivnosti OP TGP 2020 in Strategiji razvoja Slovenije 2030 je smiselno povezati s pripravami Slovenije na črpanje sredstev Sklada za inovacije EU (*Innovation Fund*). To je ključni ukrep Evropske unije za podporo inovacijam na področjih nizkoogljičnih tehnologij v naslednjem programskem obdobju. Začetek delovanja sklada je predviden v letu 2020.

V okviru ukrepa Podpora raziskavam, razvoju in inovacijam, na področju podnebnih sprememb bo podpora prednostno namenjena projektom za razvoj, pilotni preizkus in demonstracijo nizkoogljičnih tehnologij ter storitev z možnostjo znatnih prihrankov pri emisijah TGP s sočasnimi pozitivnimi učinki na okoljsko (celotno), ekonomsko in socialno razsežnost trajnostnega razvoja, zlasti glede nadgradnje v večje projekte, predvidoma upravičene za kandidiranje za sredstva Sklada za inovacije EU ali drugih EU in mednarodnih skladov in programov.

V okviru tega ukrepa bo podpora lahko namenjena raziskovalnim, razvojnim in inovacijskim organizacijam ter gospodarskim družbam v javnem in zasebnem sektorju za sofinanciranje razvojno-inovacijskih, pilotnih in demonstracijskih projektov na področjih nizkoogljičnih tehnologij in storitev za sofinanciranje priprave projektov za te namene in za razvoj raziskovalno-razvojne infrastrukture za potrebe podnebne politike.

V okviru namena spodbujanja raziskav bodo še naprej zagotovljena sredstva za raziskovalni projekt pod naslovom GEOFOOD (*Geothermal Energy for Circular Food Production* - geotermalna energija za pridelovanje hrane). Cilj projekta je zagotoviti uporabnost geotermalne energije za sistem krožne proizvodnje hrane. Model, razvit v okviru projekta, bo uporabljen tudi za načrtovanje sistemov, ki uporabljajo geotermalno toploto na območju Slovenije.

Ukrepi v okviru tega upravičenega namena porabe bodo prilagojeni in vključeni v izvajanje programov celovitega strateškega projekta razogljičenja Slovenije prek prehoda v krožno gospodarstvo.

Višina sredstev po ukrepih:

Ukrep	2020	2021	2022	2023
Podpora RRI na področju podnebnih sprememb	do 2 mio. EUR	0 mio. EUR	0 mio. EUR	0 mio. EUR
Raziskovalna infrastruktura za potrebe načrtovanja in izvajanja podnebne politike	do 1 mio. EUR	do 4 mio. EUR	do 1 mio. EUR	0 mio. EUR
Geofood	do 0,05 mio. EUR	do 0,01 mio. EUR	0 mio. EUR	0 mio. EUR
skupaj	do 3,05 mio. EUR	do 4,01 mio. EUR	do 1 mio. EUR	0 mio. EUR

4.6 PODPORA NEVLADNIM ORGANIZACIJAM IN ŠIRŠI CIVILNI DRUŽBI

V okviru tega namena bo ukrep Programsko sofinanciranje nevladnih organizacij prek javnega razpisa nevladnim organizacijam ponujal sofinanciranje projektov v okviru programov s področja podnebnih sprememb, v katerih bodo predlagane rešitve na področju ozaveščanja, izobraževanja in usposabljanja za prehod v družbo, ki bo z viri gospodarna, zelena, podnebno odporna in konkurenčno nizkoogljična, ter za informiranje o koristih blaženja podnebnih sprememb in prilagajanja nanje ter praktičnih vidikov izvajanja ukrepov, vključno z izvajanjem inovativnih, pilotnih in demonstracijskih ukrepov za blaženje podnebnih sprememb in prilagajanje nanje.

Poseben del namena je ukrep, namenjen širši civilni družbi za vključevanje v domače in tuje aktivnosti na področju blaženja podnebnih sprememb in prilagajanje nanje. V okviru poziva bo predlagano sofinanciranje različnih aktivnosti s področja podnebnih sprememb, kot so udeležbe na konferencah, seminarjih in drugih dogodkih, izobraževanja in usposabljanja, priprava brošur, zloženek in drugega informativnega gradiva, izvajanje aktivnosti za povezovanje in sodelovanje.

Konec leta 2020 se predvideva objava razpisa za profesionalizacija nevladnih organizacij. Namen ukrepa je sofinanciranje trajnostno naravnanih delovnih mest za razvoj in profesionalizacijo nevladnih organizacij na področju blaženja podnebnih sprememb in prilagajanja nanje. Do sofinanciranja bodo predvidoma upravičene nevladne organizacije, ki imajo status nevladne organizacije, ki deluje v javnem interesu.

Višina sredstev po ukrepih:

Ukrep	2020	2021	2022	2023
Sofinanciranje nevladnih organizacij	do 0,6 mio. EUR	do 0,7 mio. EUR	do 0,8 mio. EUR	do 0,9 mio. EUR
Podnebne aktivnosti širše civilne družbe	do 0,25 mio. EUR	do 0,25 mio. EUR	do 0 mio. EUR	do 0 mio. EUR
skupaj	do 0,85 mio. EUR	do 0,95 mio. EUR	do 0,8 mio. EUR	do 0,9 mio. EUR

4.7 MEDNARODNA PODNEBNA RAZVOJNA POMOČ

Finančna pomoč državam v razvoju je bila ena od ključnih zahtev številnih držav pri pripravi novega svetovnega podnebnega sporazuma. Ker je svetovni sporazum nujen pogoj za učinkovito obvladovanje podnebnih sprememb, je pomembno, da razvite države pogodbenice v okviru svojih zmožnosti prispevajo svoj del k podnebni razvojni pomoči. EU in države članice so svoje stališče glede podnebnega financiranja izrazile v sklepih Sveta EU in Sveta EU za okolje, ki jih je podprla tudi Republika Slovenija. EU in države članice ter druge razvite države sveta so se v okviru pogajanj za nov podnebni sporazum zavezale, da bodo dodatna sredstva poskušale zagotoviti v skladu z zmožnostmi posameznih razvitih držav. Slovenija bo tudi v naslednjih letih zagotovila dodatna sredstva za podnebno razvojno pomoč. Vplačila v Zeleni podnebni sklad so predvidena ob naslednji polnitvi sklada, tj. čez štiri leta od prve uradne polnitve v letu 2019.

Višina sredstev po ukrepih:

Ukrep	2020	2021	2022	2023
Mednarodni podnebni projekti	do 2 mio. EUR	do 2 mio. EUR	do 2 mio. EUR	do 2 mio. EUR
Vplačila v Zeleni podnebni sklad	0 mio. EUR	0 mio. EUR	0 mio. EUR	do 4 mio. EUR
skupaj	do 1 mio. EUR	do 1 mio. EUR	do 2 mio. EUR	do 6 mio. EUR

4.8 UČENJE ZA TRAJNOSTNI PREHOD

Strategija razvoja Slovenije 2030 v cilju 8 Nizkoogljično krožno gospodarstvo ugotavlja, da je za uspešen prehod v nizkoogljično krožno gospodarstvo treba prekiniti povezavo med gospodarsko rastjo in rastjo rabe surovin, neobnovljivih virov energije in izpustov TGP ter s tem povezanim povečanim obremenjevanjem okolja. To bo možno z izobraževanjem in povezovanjem različnih deležnikov za prehod v krožno gospodarstvo. Cilj 2 Znanje in spretnosti za kakovostno življenje in delo pa bo med drugim možno doseči z uveljavitvijo koncepta trajnostnega razvoja, aktivnega državljanstva in etičnosti kot enega od načel vzgoje in izobraževanja. Pri tem se upošteva globalno učenje. Spodbuja se razumevanje podnebnih sprememb v globalni razsežnost, globalno-odgovorno ravnanje ter lastno angažiranje posameznikov in skupnosti na področju razreševanja globalnih izzivov (v tem primeru podnebnih sprememb). Namen učenja za trajnostni prehod bo poleg tega prispeval k doseganju ciljev OP-TGP-2020 v ukrepu 3.6 Izobraževanje, usposabljanje, informiranje in ozaveščanje, za katerega spremljanje opozarja na pomembne vrzeli pri izvajanju.

Za sistematično uvajanje podnebnih ciljev in vsebin v predšolsko vzgojo, osnovno in srednje izobraževanje, višješolsko strokovno izobraževanje ter izobraževanje odraslih so poleg pristojnega ministrstva (MIZŠ) ključni javni zavodi na področju izobraževanja po 28. členu Zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja (Uradni list RS, št. 16/07 – uradno prečiščeno besedilo, 36/08, 58/09, 64/09 – popr., 65/09 – popr., 20/11, 40/12 – ZUJF, 57/12 – ZPCP-2D, 47/15, 46/16, 49/16 – popr. in 25/17 – ZVaj): Zavod RS za šolstvo, Center za poklicno izobraževanje, Andragoški center Slovenije, Šola za ravnatelje, Center šolskih in obšolskih dejavnosti ter drugi relevantni partnerji s tega področja (npr. nevladne organizacije). Predvidevata se nadgradnja njihovih programov dela (letni delovni načrti) in zagotovitev dodatnih virov. Za vpeljavo podnebnih novosti v celoten sistem vzgoje in izobraževanja pa bo v okviru tega ukrepa treba zagotoviti tudi ustrezno podporo neposredno vrtcem, šolam in drugim organizacijam, ki izvajajo dejavnosti vzgoje in izobraževanja.

Ukrepi v okviru tega upravičenega namena porabe bodo prilagojeni in vključeni v izvajanje programov celovitega strateškega projekta razogljičenja Slovenije preko prehoda v krožno gospodarstvo.

Višina sredstev po ukrepih:

Ukrep	2020	2021	2020	2023
Podnebni cilji in spremembe v sistemu vzgoje in izobraževanja	do 1 mio. EUR	do 1 mio. EUR	do 1 mio. EUR	do 1 mio. EUR
skupaj	do 1 mio. EUR	do 1 mio. EUR	do 1 mio. EUR	do 1 mio. EUR

4.9 SOFINANCIRANJE PROJEKTOV LIFE

Sredstva podnebnega sklada bodo kot do zdaj namenjena sofinanciranju tradicionalnih in integralnih projektov, za katere je Evropska komisija odobrila sofinanciranje iz programa LIFE, ki od leta 2016 omogoča tudi prijavo projektov s področja podnebnih sprememb. Pogoji za dodelitev sredstev iz Sklada za podnebne spremembe so, da je projektni predlog za sofinanciranje z odločbo potrdila Evropska komisija; da je upravičenec (nosilec projekta) z Evropsko komisijo sklenil pogodbo o sofinanciranju; in da je sofinanciranje namenjeno akcijam projekta iz podprograma »podnebni ukrepi«, ki se bodo izvajali na ozemlju Republike Slovenije. Sredstva se bodo porabljala v skladu s sklenjenimi pogodbami do izteka njihove veljavnosti. Pogodbe se bodo sklepale za različna obdobja ter bodo časovno usklajene s pogodbami med Evropsko komisijo in upravičenci projektnih predlogov. Tradicionalni projekti bodo sofinancirani v višini do 20 % upravičenih stroškov kakor do zdaj, ob tem pa je kot novost v obdobju 2020-2023 predvideno sofinanciranje nekaterih tradicionalnih projektov LIFE, ki jih je Evropska komisija odobrila v okviru podprograma za naravo in okolje.

Podnebni projekti LIFE, ki se sofinancirajo s sredstvi sklada so trije, dva tradicionalna projekta (LIFE ViVaCCAdapt in LIFE Podnebna pot 2050) in Integralni projekt LIFE IP CARE4CLIMATE. Integralni

projekt se izvaja od 1. 1. 2019 do 31. 12. 2026, pri čemer je v celotnem obdobju delež Ministrstva za okolje in prostor kot vodilnega partnerja projekta 18,85 milijona evrov.

Predvideva se priprava novega integralnega projekta LIFE s področja prilagajanja podnebnim spremembam ter njegovo sofinanciranje v primeru odobritve.

Višina sredstev po ukrepih:

Ukrep	2020	2021	2022	2023
Integralni projekt LIFE CARE4CLIMATE	do 3 mio. EUR	do 3 mio. EUR	do 4 mio. EUR	do 5 mio. EUR
ViVACCAdapt	do 0,02 mio. EUR	do 0,08 mio. EUR	0 mio. EUR	0 mio. EUR
Podnebna pot 2050	do 0,085 mio. EUR	do 0,035 mio. EUR	do 0,1 mio. EUR	0 mio. EUR
Ostali LIFE projekti	do 0,5 mio. EUR	do 0,5 mio. EUR	do 0,5 mio. EUR	do 0,5 mio. EUR
skupaj	do 3,605 mio. EUR	do 3,625 mio. EUR	do 4,6 mio. EUR	do 5,5 mio. EUR

4.10 SISTEMSKA PODPORA TRAJNOSTNEMU PREHODU

Eden od 12. ciljev Strategije razvoja Slovenije 2030 je prehod v nizkoogljično krožno gospodarstvo. Vlada RS je 7. novembra 2019 sprejela sklep, in naložila resornim ministrstvom, da v koordinaciji Ministrstva za okolje in prostor skupaj s predstavniki Evropskega inštituta za inovacije in tehnologijo (EIT KIC Climate in EIT KIC Raw materials) in Skupnega raziskovalnega središča (JRC) EK dorečejo in uskladijo vsebino in aktivnosti celovitega strateškega projekta razogljichenja Slovenije preko prehoda v krožno gospodarstvo ter pripravijo predlog za njegovo izvedbo. Čeprav projekt vsebinsko še ni dokončno oblikovan, že vsebuje nekatere ključne elemente in programe, ki so skladni z vsebinami OP zmanjševanja emisij toplogrednih plinov do leta 2020 in se nanašajo na podporo: podjetjem/industriji oziroma verigam vrednosti, regijam/lokalnim skupnostim, izobraževanju, oblikovanju in izvajanju bolj usklajenih politik, vzpostavljanju sinergij za zagotavljanje finančnih virov, oblikovanju centra za prehod v nizkoogljično krožno gospodarstvo, ki ga med drugim predvideva tudi novi Nacionalni program varstva okolja do leta 2030.

S tem upravičenim namenom zagotavljamo sredstva za zagon izvedbe celovitega strateškega projekta za razogljichenje Slovenije prek prehoda v krožno gospodarstvo.

Hkrati s tem zagotavljamo izhodišča za finančno in vsebinsko participacijo Evropskega inštituta za inovacije in tehnologijo (EIT KIC Climate in EIT KIC Raw materials) in Skupnega raziskovalnega središča (JRC) pri pripravi in izvedbi projekta.

Ukrep v namenu Sistemsko podpora razogljichenju Slovenije preko prehoda v krožno gospodarstvo« se smiselno dopolnjuje in povezuje z drugimi ukrepi znotraj programa podnebnega sklada (sodelovanje z gospodarstvom; zmanjševanje emisij v prometu; spodbujanje obnovljivih virov energije; raziskave, razvoj in inovacije; učenje za trajnostni prehod).

Višina sredstev po ukrepih:

Ukrep	2020	2021	2022	2023
Izvedba horizontalnih programov celovitega strateškega projekta razogljichenja Slovenije preko prehoda v krožno gospodarstvo	do 1 mio. EUR	do 2 mio. EUR	do 1 mio. EUR	do 1 mio. EUR
skupaj	do 1 mio. EUR	do 2 mio. EUR	do 1 mio. EUR	do 1 mio. EUR

4.11 TEHNIČNA POMOČ

Tehnična pomoč je namenjena pripravi potrebnih strokovnih podlag v podporo izvajanju ukrepov oziroma izvajanju strateških in izvedbenih aktov ter zakonodaje s področja zmanjševanja emisij toplogrednih plinov in prilagajanja podnebnim spremembam.

Zlasti so upravičeni nameni v podporo projektom in ukrepom na področju ozaveščanja, usposabljanja, izobraževanja, znanstveno-raziskovalnega dela, za pripravo investicijske, tehnične in druge dokumentacije, podnebnih projekcij, scenarijev, vzpostavitev metodologij, pripravo strokovnih analiz, sortirnih in drugih analiz, strategij, akcijskih načrtov, ocen tveganj in drugih strokovnih podlag za načrtovanje ukrepov in instrumentov, za pripravo sprememb zakonodaje in stališč ter za presojo izvedbe in učinkovitosti oziroma učinkov ukrepov, predlogov strateških in izvedbenih aktov ter stališč države; za vzpostavitev, posodobitev in vzdrževanje spletnih portalov, zbirk podatkov, priročnikov, brošur, priporočil in smernic. Upravičeni nameni so tudi vse nujno potrebne aktivnosti za pripravo ukrepov in projektov, kot so stroški organizacije delavnic, srečanj, mednarodnih konferenc, posvetov.

Višina sredstev in namen: tehnična pomoč – do 5 % sredstev sklada (skupaj se bo v obdobju 2020 – 2023 za to predvidoma namenilo do 12 milijona evrov).

4.12 ADMINISTRATIVNI STROŠKI

Ministrstvo za okolje in prostor je v skladu s 128. členom Zakona o varstvu okolja pristojno za upravljanje sistema trgovanja z emisijskimi kuponi. V okviru teh pristojnosti bodo sredstva Sklada za podnebne spremembe namenjena za plačilo:

- stroškov opravljanja nalog uradnega dražitelja, ki jih na podlagi pogodbe v skladu s 127. členom Zakona o varstvu okolja opravlja Slovenska izvozna in razvojna banka, d. d.;
- stroškov Eko sklada za izvedbo javnih razpisov oziroma pozivov po tem programu (po pogodbi);
- prenov in posodobitev informacijskega sistema Slovenske akreditacije (IS SA).

Za plačilo stroškov Eko sklada, za opravljanje nalog uradnega dražitelja in za plačilo IS SA je predvideno do 2,07 milijona evrov v obdobju 2020 - 2023

4.13 ZAGOTAVLJANJE SKLADNOSTI Z ODLOČBO 406/2009/ES

Čeprav namerava Republika Slovenija obveznost zmanjšanja emisij toplogrednih plinov do leta 2020 doseči z izvedbo domačih ukrepov zmanjšanja emisij toplogrednih plinov, določenih v OP TGP 2020, ki ga je Vlada Republike Slovenije sprejela decembra 2014, je v primeru neizvedbe teh in nezagotavljanja izpolnjevanja obveznosti v posameznem letu treba zagotoviti sredstva za zagotavljanje skladnosti z Odločbo 406/2009/ES. V skladu z Odločbo 406/2009/ES bo Slovenija za zagotavljanje skladnosti lahko uporabila enote CER in ERU oziroma enote AEA (enote dodeljenih količin emisij). Enote CER ali ERU je mogoče pridobiti na trgu emisijskih kuponov, medtem ko je enote AEA mogoče pridobiti samo pri drugih državah članicah, saj zakonodaja ne predvideva posrednikov.

Ocene potrebnih sredstev še ni mogoče podati. Trenutno emisijske evidence kažejo, da Republika Slovenija letne cilje na področju emisij TGP dosega in za zdaj tudi znatno presega. Projekcije kažejo, da bo Republika Slovenija dosegla tudi cilje do leta 2020, določene na podlagi Odločbe 406/2009/ES, tj. največ 4 % povečanje emisij TGP glede na leto 2005.

4.14 DRUGA NAMENSKA PORABA

V okviru tega namena se predvideva izvajanje nepredvidenih vsebin, ki se lahko financirajo iz Sklada za podnebne spremembe na podlagi 129. člena Zakona o varstvu okolja. Vsebino ukrepa sprejme vlada na predlog ministra, pristojnega za okolje, z uvrstitvijo projekta v Načrt razvojnih programov. Sredstva so rezervirana na evidenčnem projektu, zato za uvrstitev novih projektov iz tega naslova v Načrt razvojnih programov ni treba spremeniti Programa porabe sredstev Sklada za podnebne spremembe za leto obdobje 2020 – 2023. Ob tem se lahko sredstva, predvidena za drugo namensko porabo, v obsegu do 4 mio EUR v obdobju 2020 – 2023 lahko namenijo tudi za povečanje sredstev za že predvidene ukrepe.

4.15 PRENOS IZ PROGRAMOV PORABE PRETEKLIH LET

V okviru tega namena bo med drugim zagotovljeno nadaljnje financiranje ukrepov, ki so bili predvideni v programih porabe Sklada za podnebne spremembe v letih pred letom 2020. Vsebine ukrepov so bile že opredeljene v programih prejšnjih let. Za javne pozive, ki se na podlagi programov iz prejšnjih let izvajajo preko Eko sklada, bo mogoče prerazporejati sredstva med posameznimi javnimi pozivi znotraj posameznega ukrepa, razširiti obseg upravičencev ali kako drugače doseči namene, opredeljene v programih iz prejšnjih let, a v istem obsegu finančnih sredstev.

V okviru druge namenske porabe v letu 2019 je bil uvrščen projekt »Monitoring prenašalcev vektorskih bolezni (CRP)«, ki se izvaja v okviru izvajanja in financiranja ciljnih raziskovalnih projektov 2019, in sicer tri leta. Projekt sofinancirata poleg MOP tudi Ministrstvo za zdravje in Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije (ARRS) uvrščen pa tudi v načrt razvojnih programov.

5. OBRAZLOŽITEV UKREPOV NA PODLAGI MERIL ZA IZBIRO

Namen: Sodelovanje z gospodarstvom								
Opis ukrepa: Finančne spodbude za podjetja za naložbe v trajnostno mobilnost								
Na Eko skladu so decembra 2019 objavili prvi javni poziv namenjen podjetjem za naložbe v trajnostno mobilnost. Namen javnega poziva je spodbuditi izvedbo ukrepov trajnostne mobilnosti v podjetjih oz. prehod na trajnostno mobilnost v zasebnem sektorju in s tem prispevati k zmanjševanju emisij v sektorju promet. Spodbuda za nakup koles in električnih koles (e-koles) je namenjena spodbujanju kolesarjenja oz. dnevne mobilnosti s kolesom kot pomembne okoljsko in družbeno trajnostne alternative avtomobilom za prevoz krajših razdalj. Spodbuda za parkirišča za kolesa in kolesarnice je namenjena izboljšanju pogojev za kolesarjenje zaposlenih; zagotovljeno varno parkiranje je pomemben element odločanja za prihod na delo s kolesom. Spodbuda za polnilnice je namenjena vzpostavitvi infrastrukture za polnjenje za vozni park podjetja in vozila zaposlenih ter javno uporabo. Spodbude so namenjene polnilnicam, ki omogočajo izboljšano uporabniško izkušnjo, nižjo ceno polnjenja, boljše izkoriščanje obnovljivih virov za polnjenje, zmanjševanje emisij v prometu ter aktivno vključitev v elektro-energetski sistem, kar so pomembni elementi trajnostne mobilnosti. Spodbuda je namenjena tudi sporočanju o prihodih sredstev javnega potniškega prometa – informirati o aktualnem dogajanju in tako spodbuditi uporabo le-teh prevoznih sredstev za prihod in odhod na delovno mesto, ter registriranju trajnostnih načinov prihoda na delo in tako spodbuditi nagrajevanje takšnih prihodov. Sredstva se bodo namenjala za nove naložbe, ki pomeni izvedbo enega ali več v nadaljevanju navedenih ukrepov po tem javnem pozivu: A - mobilnostni načrti B - parkirišča za kolesa in kolesarnice C - električna kolesa (e-kolesa) in kolesa za službeno uporabo D - polnilnice za električna vozila E - polnilnice za vozila na vodik F - prikazovalniki bližnjih postajališč in odhodov z njih v realnem času G - regulatorji odhoda/prihoda za trajnostne načine prevoza. Razpisanih je 4 milijone evrov nepovratnih sredstev iz Sklada za podnebne spremembe za nove naložbe v ukrepe dodeljene po pravilu »de minimis« pomoči.								
predvidena finančna sredstva za obdobje 2020 - 2023				pristojnost za izvajanje	kazalnik v	ocena učinka	odgovorna oseba	opombe
2020	2021	2022	2023	Eko sklad, Mzl, MOP	število izvedenih naložb	emisije TGP iz prometa	direktor Eko sklada	državne pomoči po pravilu <i>de minimis</i>
do 1 mio. EUR	do 1 mio. EUR	do 1 mio. EUR	do 1 mio. EUR					
Merilo 1: prispevek k ciljem na področju podnebnih sprememb (označite):						blaženje	prilagajanje	blaženje in prilagajanje
Izvedba ukrepov omogoča doseganje ciljev in obveznosti Republike Slovenije na področju podnebnih sprememb, prednostno na področjih, ki jih določa evropska zakonodaja in na katerih ima Republika Slovenija zaostanke pri izvajanju, tj. v sektorju promet. Ocena prispevka k zmanjševanju emisij toplogrednih plinov: Ocene ukrepov, ki pomenijo kombinacijo izogibanja in preusmeritve potovanj z avtomobilom, bi lahko po nekaterih ocenah prispevale več kot 20 % k zmanjšanju emisij TGP glede na BAU-scenarij. Ker gre za sklop povezanih ukrepov, je ocena o znižanju emisij vezana na število izvedenih naložb. Izboljšana infrastruktura pripomore k povečanju trajnostne mobilnosti. Po izračunih Evropske agencije za okolje iz leta 2013 z menjavo sredstev prevoza dosežemo velike učinke pri zmanjšanju emisij TGP. Z izbiro kolesa namesto osebnega avtomobila prihranimo 104 g CO₂/na vsak potniški kilometer (PK), z izbiro električnega vlaka prihranimo 90 g CO₂/PK, z izbiro avtobusa 36 g CO₂/PK, z izbiro električnega avtomobila pa več kot 50g CO₂/ PK.								
Merilo 2: izpolnjevanje mednarodnih obveznosti						da	ne	posredno

Ukrep prispeva k izpolnjevanju mednarodnih obveznosti Republike Slovenije v okviru svetovnih podnebnih prizadevanj v skladu s Pariškim sporazumom, še zlasti za zmanjševanje emisij toplogrednih plinov v sektorju promet.

Merilo 3: dodana vrednost**da**

ne

posredno

Ukrep dopolnjuje ukrepe iz Operativnega programa za izvajanje evropske kohezijske politike v obdobju 2014–2020 (OP EKP) v okviru prednostne osi za spodbujanje nizkoogljičnih strategij za vse vrste območij, zlasti za mestna območja, vključno s spodbujanjem trajnostne večnačinovne urbane mobilnosti in ustreznimi omilitvenimi prilagoditvenimi ukrepi, omogoča financiranje ukrepov trajnostne mobilnosti. V tekočem programskem obdobju je Ministrstvo za infrastrukturo že sofinanciralo izdelavo celostnih prometnih strategij občin, ureditev oziroma gradnjo površin za pešce, kolesarsko infrastrukturo, sistem P + R (parkiraj in se pelji) in ureditev postajališč javnega prevoza. Sredstva za te naložbe so zagotovljena le v manjšem obsegu kot dopolnitev vrzeli v obstoječih infrastrukturnih omrežjih za trajnostno mobilnost v mestnih naseljih. Poleg ustreznih infrastrukturnih razmer za trajnostno mobilnost se izvajajo ustrezni ukrepi za upravljanje mobilnosti, na primer trajnostna parkirna politika, izdelava mobilnostnih načrtov za ustanove, zelena mestna logistika in izobraževalno-informativne dejavnosti o trajnostni mobilnosti.

Namen ukrepa sofinanciranje aktivnosti podjetij na področju zmanjševanja emisij v prometu je torej dopolniti naložbe v javno infrastrukturo z naložbami podjetij, torej ukrepe na strani ponudbe (trajnostnih potovanj) dopolniti z ukrepi na strani povpraševanja za koriščenje trajnostne mobilnosti.

Merilo 4: doseganje sinergij**da**

ne

neopredeljeno

Ukrep ima sinergijske učinke s politikami na področju spodbujanja zdravja, kakovosti zunanjega zraka in gospodarske aktivnosti podjetij, ki bodo z navedenimi ukrepi zagotavljala bolj kakovostna delovna mesta in s tem povečevala svetovno konkurenčnost.

Merilo 5: učinkovitost**da**

ne

neopredeljeno

Ukrep bo spodbujal energetske in stroškovno učinkovitost z zmanjševanjem stroškov:

- gospodarstva in javnega sektorja za rabo energije in naravnih virov;
- države za bolniško odsotnost zaradi vpliva trajnostne mobilnosti na zdravje ljudi in zaradi zmanjšanja kazni za prekoračitve števila dni s preseženimi vrednostmi onesnaževal zunanjega zraka;
- za dnevno mobilnost prebivalstvu, s čimer se bo zmanjšala tudi energetska revščina socialno šibkih skupin prebivalstva.

Merilo 6: pripravljenost za izvedbo**kratkoročno**

srednjeročno

dolgoročno

Ukrep se že izvaja.

Skupna ocena

Merilo 1

Merilo 2

Merilo 3

Merilo 4

Merilo 5

Merilo 6

da/ne/delno**da/ne/delno****da/ne/delno****da/ne/delno****da/ne/delno****da/ne/delno**

Namen: Sodelovanje z gospodarstvom									
Opis ukrepa: Podpora prehodu v krožno, nizkoogljično in podnebno odporno gospodarstvo									
Slovenija je po izračunih UMAR pod povprečjem EU, ko gre za tri vrste produktivnosti: snovne, energetske in emisijske. Snovna in emisijska produktivnost sta tudi dva od treh kazalnikov, s katerimi bo spremljalo učinkovitost izvajanja Strategije razvoja Slovenije 2030 pri cilju 8 Nizkoogljično krožno gospodarstvo. Rezultati raziskave Eurobarometer z naslovom SMEs, Resources Efficiency and Green Markets, ki je bila med majhnimi in srednje velikimi podjetji (MSP) opravljena septembra 2017, kažejo, da bi slovenska podjetja za dvig snovne učinkovitosti najbolj potrebovala nepovratna sredstva oziroma subvencije. Podobno so podjetja odgovorila na vprašanje, kakšna podpora bi bila koristna pri trženju zelenih izdelkov in storitev. Kar 44 % slovenskih anketirancev bi želelo finančno spodbudo za razvoj izdelkov, storitev ali novih proizvodnih procesov (EU28: 28 %). Za potrebe prehoda v krožno, nizkoogljično gospodarstvo, ki bo tudi odporno na vplive podnebnih sprememb, je zato pomembno podpreti tudi MSP, zadrage, samostojne podjetnike in druge pravne osebe v zasebnem in javnem sektorju, ki bodo ta prehod omogočili. Sredstva Sklada za podnebne spremembe bodo namenjena za razvoj novih proizvodov, storitev oziroma poslovnih modelov ter drugih naložb, na primer reinjekcijskih vrtin. Vsebina razpisa bo prilagojena in vključena v izvajanje programov celovitega strateškega projekta razogljičenja Slovenije preko prehoda v krožno gospodarstvo.									
predvidena finančna sredstva 2020 – 2023				pristojnost za izvajanje	kazalnik	ocena učinka	odgovorna oseba	opombe	
2020	2021	2022	2023	MOP, MGRT, SPIRIT Slovenija	število novih proizvodov, storitev in poslovnih modelov	znižanje emisij TGP, znižanje pritiskov na okolje	minister MOP, direktor SPIRIT Slovenija	shema državnih pomoči	
do 1 mio EU	do 2 mio EU	do 1 mio EU	do 1 mio EU						
Merilo 1: prispevek k ciljem na področju podnebnih sprememb (označite)						blaženje	prilagajanje	blaženje in prilagajanje	
Izvedba ukrepov omogoča doseganje dolgoročnih ciljev in obveznosti Republike Slovenije na področju podnebnih sprememb. Ocena učinka naložbe bo opredeljena v času prijave na razpis.									
Merilo 2: izpolnjevanje mednarodnih obveznosti						da	ne	posredno	
Ukrep prispeva k izpolnjevanju mednarodnih obveznosti Republike Slovenije v okviru svetovnih podnebnih prizadevanj v skladu s Pariškim sporazumom, še zlasti za zmanjševanje celotnih emisij države v okviru EU ETS in državnih obveznosti.									
Merilo 3: dodana vrednost						da	ne	posredno	
Ukrep dopolnjuje sredstva za začetne investicije in sredstva za naložbe, ki jih ponuja Eko sklad.									
Merilo 4: doseganja sinergij						da	ne	neopredeljeno	
Ukrep ima sinergijske učinke s politikami na področju spodbujanja gospodarskega razvoja, zdravja in kakovosti zunanega zraka, saj bodo pravne osebe z navedenimi ukrepi zagotavljale nižje emisije v sektorju industrija in s tem povečevale svetovno konkurenčnost Slovenije.									
Merilo 5: učinkovitost:						da	ne	neopredeljeno	
Ukrep bo spodbujal energetske in stroškovno učinkovitost z zmanjševanjem stroškov gospodarstva in javnega sektorja za rabo energije in naravnih virov.									
Merilo 6: pripravljenost za izvedbo						kratkoročno	srednjeročno	dolgoročno	
Ukrep bo mogoče izvesti takoj po sprejetju programa.									
Skupna ocena									
Merilo 1		Merilo 2		Merilo 3		Merilo 4		Merilo 5	
da/ne/delno		da/ne/delno		da/ne/delno		da/ne/delno		da/ne/delno	

Namen: Sodelovanje z gospodarstvom

Opis ukrepa: Zelena delovna mesta

Zelena delovna mesta so pomemben mehanizem za doseganje trajnostnega razvoja, saj hkrati odgovarjajo na tri izzive: podnebne spremembe, varstvo okolja in socialno vključenost brezposelnih oseb. Spodbude za zaposlitev lahko prispevajo k ozelenitvi delovnih mest, okrepitvi prizadevanja za učinkovitejšo rabo energije in virov ter pripomorejo k zmanjšanju emisij toplogrednih plinov. Hkrati se s temi spodbudami zmanjšuje število brezposelnih in povečuje število zaposlenih oseb.

Z ukrepom, ki ga bo v sodelovanju z MOP izvajal Zavod Republike Slovenije za zaposlovanje, lahko dosežemo sinergijske učinke na področjih blaženja in prilagajanja podnebnim spremembam ter ustvarjanja kakovostnih delovnih mest in socialne vključenosti.

Finančne spodbude so predvidene za izvajanje dveh programov: zelena javna dela in spodbude za zaposlitev na zelenih delovnih mestih.

Zelena javna dela:

Javna dela so poseben program aktivne politike zaposlovanja in se izvajajo na podlagi določb 49., 50., 51., 52., 53. in 116. člena Zakona o urejanju trga dela(Uradni list RS, št. 80/10, 40/12 – ZUJF, 21/13, 63/13, 100/13, 32/14 – ZPDZC-1, 47/15 – ZZSDT in 55/17 in 75/19). Namenjena so aktiviranju brezposelnih oseb, ki so več kot eno leto neprekinjeno prijavljene v evidenci brezposelnih oseb, njihovi socialni vključenosti, ohranitvi ali razvoju delovnih sposobnosti ter spodbujanju razvoja novih delovnih mest. Javna dela so namenjena sofinanciranju stroškov zaposlitve dolgotrajno brezposelnih oseb. Udeleženci javnih del so na podlagi 52. člena ZUTD upravičeni do plače, izražene v deležu od minimalne plače po ravneh strokovne izobrazbe, povračila stroškov za prehrano med delom ter za prevoz na delo z njega. V okviru zelenih javnih del bodo udeleženci vključeni v aktivnosti, ki bodo neposredno prispevale k podnebnim ciljem ter socialni in delovni vključenosti.

Spodbude za zaposlitev na zelenih delovnih mestih:

Spodbude za zaposlitev na zelenih delovnih mestih bodo del aktivne politike zaposlovanja, kot jo opredeljuje ZUTD, v ospredju pa bo zasledovanje okoljskih oz. podnebnih ciljev ob hkratnem prispevanju k povečanju zaposlitvenih možnosti brezposelnih oseb. Delodajalci, ki bodo brezposelne osebe zaposlili na zelenih delovnih mestih, bodo prejeli spodbudo za zaposlitev. Za opredelitev zelenih delovnih mest bo vzpostavljen nabor meril, pri čemer bo sodeloval tudi predstavnik MOP.

Kot dejavnosti z največjim potencialom za zaposlovanje na zelenih delovnih mestih, se ocenjujejo ekološko kmetijstvo, učinkovita raba naravnih virov, gozdno-lesna veriga, proizvodnja energije iz obnovljivih virov, povečanje energetske učinkovitosti ter trajnostni turizem. Zelena delovna mesta so trajnostna tudi s socialnega vidika in zagotavljajo dostojno delo, zato bo med pogoji za pridobitev spodbud za zaposlitev ključna tudi ohranitev zaposlitve, s čimer se bo spodbujalo zaposlovanje za nedoločen čas oz. za daljše projektno naravnano delo.

predvidena finančna sredstva 2020 – 2023				pristojnost za izvajanje	kazalnik	ocena učinka	odgovorna oseba	opombe
2020	2021	2022	2023	MOP, Zavod za zaposlovanje Republike Slovenije	število vključenih oseb v zelena javna dela in število vključenih oseb v spodbude za zaposlitev na zelenih delovnih mestih	zmanjšanje emisij TPG, krepitev odpornosti, prispevek k zmanjšanju števila brezposelnih oseb	Generalni direktor Zavoda RS za zaposlovanje	
do 1 mio. EUR	do 1 mio. EUR	do 1 mio. EUR	do 1 mio. EUR					
Merilo 1: Prispevek k ciljem na področju podnebnih sprememb						blaženje	prilagajanje	blaženje in prilagajanje

Ukrep bo imel raznovrstne učinke, predvsem na področju zmanjševanja emisij toplogrednih plinov, povečanje deleža OVE, zmanjšanju izpostavljenosti vplivom podnebnih sprememb, povečevanja

odpornosti na vplive podnebnih sprememb in povečevanja prilagoditvenih sposobnosti. Z ukrepom se želi tako profitne kot neprofitne subjekte usmeriti v povečevanje aktivnosti, ki bodo prispevale k tranziciji v nizkoogljično družbo.					
Merilo 2: Izpolnjevanja mednarodnih obveznosti		da	ne	posredno	
Ukrep bo posredno prispeval k izpolnjevanju mednarodnih obveznosti v okviru svetovnih podnebnih prizadevanj v skladu s Pariškim sporazumom.					
Merilo 3: Dodana vrednost		da	ne	posredno	
Ukrep dopolnjuje prizadevanja MDDSZEM na področju aktivne politike zaposlovanja (APZ). Ukrep hkrati dopolnjuje prizadevanja določena <i>Operativnem programu za izvajanje evropske kohezijske politike v obdobju 2014–2020</i> , predvsem na področju spodbujanja zaposlovanja (2.8) in socialne vključenosti (2.9). Spodbude za zelena delovna mesta bodo prispevale tudi k doseganju ciljev trajnostnega razvoja.					
Merilo 4: Doseganje sinergij		da	ne	neopredeljeno	
Ukrep je namenjen doseganju sinergij na področju podnebne politike in zaposlenosti. Javna dela so namenjena najbolj ranljivim skupinam, ki bodo prek programa vključeni v družbo, s čimer si bodo izboljšali socialni položaj in zaposlitvene možnosti v prihodnosti. Novo zaposlovanje lahko poleg socialnega položaja zaposlenih prispeva tudi k boljšemu regionalnemu razvoju. Nove zaposlitve in vključenost v javna dela bodo posredno koristila tudi gospodarskih subjektom, predvsem z ustvarjanjem dodatnega povpraševanja in razvijanja zelenih dejavnosti in storitev.					
Merilo 5: Učinkovitosti:		da	ne	neopredeljeno	
Del novega zaposlovanja glede na dosedanje trende pričakujemo v dejavnostih, ki se neposredno ukvarjajo z URE in OVE.					
Merilo 6: Pripravljenosti za izvedbo:		kratek rok	srednji rok	dolgi rok	
Ukrep bo mogoče začeti izvajati v drugem četrtletju leta 2020 (zelena javna dela), spodbude za zaposlitev na zelenih delovnih mestih pa v drugi polovici leta.					
Skupna ocena					
Merilo 1	Merilo 2	Merilo 3	Merilo 4	Merilo 5	Merilo 6
da/ne/delno	da/ne/delno	da/ne/delno	da/ne/delno	da/ne/delno	da/ne/delno

Namen: Sodelovanje z gospodarstvom, kmetijstvom in gozdarstvom**Opis ukrepa: Investicije za blaženje podnebnih sprememb in prilagajanje nanje v kmetijstvu in gozdarstvu**

Pri tem ukrepu se zato predvidevajo sredstva za investicije, ki bodo lahko pomembno prispevale k ciljem blaženja podnebnih sprememb in prilagajanju nanje v kmetijstvu in gozdarstvu, kot so investicije v mejice, izgradnjo in obnovo večnamenskih akumulacij, investicije v reinekcijsko geotermalno energijo, pridobivanje in industrijsko rabo lignocelulozne biomase, izgradnjo demonstracijske bioplinske naprave na travniški govedorejski kmetiji in drugo.

Z izgradnjo večnamenskih akumulacij za protipoplavno zaščito in namakanje lahko viške vode zadržimo ter jih v sušnih obdobjih leta uporabimo za namakanje kmetijskih zemljišč. Mogoča sta dva podukrepa: obnova že vzpostavljenih akumulacij in izgradnja novih večnamenskih akumulacij, vključno z izdelavo projektne dokumentacije. S sredstvi sklada za podnebne spremembe se bo zagotavljal del, ki ga lahko pripišemo prispevku k prilagajanju podnebnim spremembam prek graditve odpornosti na vplive podnebnih sprememb zaradi suš in poplav.

Geotermalna energija je okolju prijazen vir energije, neodvisen od vremenskih razmer in primeren za ogrevanje prostorov z izrabo geotermalne toplote, ki jo običajno uporabljamo v kombinaciji s proizvodnjo električne energije in shranjevanjem energije v geotermalnih rezervoarjih. Na območjih Slovenije z ustreznimi naravnimi danostmi bo treba ustrezno razviti sisteme za izkoriščanje geotermalne energije. Ti sistemi bodo morali učinkovati večplastno: omogočati bodo morali ne le izkoriščanje toplotne energije za ogrevanje bivalnih prostorov, temveč tudi izkoriščanje te energije na področju kmetijske pridelave (rastlinjaki) oziroma hlajenja (hladilnice). Treba bo preučiti potencial nizke reinekcijske geotermalne energije za potrebe kmetijske proizvodnje. V nadaljevanju pa nameravamo skupaj z MZI, ki je pristojno za to področje, vzpostaviti tudi reinekcijske vrtime na že predvideni lokaciji v SV Sloveniji.

Biomasa, razpoložljiva v različnih oblikah z novimi tehnološkimi rešitvami, nudi širok nabor okolju prijaznih energentov, kemičnih proizvodov ali polproizvodov, uporabnih v različnih industrijah – seveda pa pri tem ne sme ogroziti prehranske varnosti. Glede naravnih danosti (velika gozdnatost) na območju Slovenije prevladuje lignocelulozna biomasa, ki daje tudi dobro možnost za trajnostno izkoriščanje. Biorafinerije, ki bi zagotavljala snovno izkoriščanje biomase, v Sloveniji ni. Močna kemijska industrija ter velike potrebe industrije za pospeševanje sprememb in posodobitev skupaj s porastom trga bio proizvodov v Sloveniji spodbujajo zamisel za razvoj biorafinerij, ki bi temeljile na tehnologijah trajnostne pretvorbe biomase v visokovrednostne tako imenovane bio osnovane materiale. Prek ukrepa bomo iskali možnosti za spodbude pri projektu pridobivanja in industrijske rabe lignocelulozne biomase.

Z zajemom in uporabo bioplina ali biometana za energetske namene, se lahko značilno zmanjšajo emisije metana CH₄ (toplogredni plin). Stranski učinki govedorejske kmetije sta gnoj in gnojevka, ki pri skladiščenju sproščata toplogredne pline in smrad; na kmetijah, usmerjenih v mešano pridelavo, pa nastaja tudi druga kmetijska biomasa, kot so na primer različni rastlinski ostanki in organski odpadki pri predelavi kmetijskih pridelkov v končne izdelke. Izhodni digestat iz bioplinske naprave se lahko uporabi za gnojenje (po opravljenih analizah glede primernosti za uporabo na obdelovalnih površinah) oziroma proizvodnjo trdnih organskih gnojil, kot so peleti in briketi. Omenjena organska gnojila so uporabna na območjih rastlinske pridelave, kjer so potrebna organska gnojila (npr. ekološka pridelava).

Mikro bioplinske naprave v modularni izvedbi so lahko razpršeno postavljene po celotni državi. Lokalno lahko prispevajo k zmanjševanju težav z odpadno biomaso ter emisijami metana. Z njihovim obsežnejšim uvajanjem bo omogočeno ustvarjanje novih delovnih mest, doseženi bodo večja energetska varnost kmetij ter različna medsebojna dopolnjevanja oziroma sinergije (npr. proizvodnja hrane in energije).

Razvoj in uvajanje poenotenih sestavljivih samostojnih enot (tipiziranih modularnih izvedb) mikro bioplinskih naprav iz več natančno določenih (standardiziranih) sestavnih delov oziroma modulov lahko poenostavi, pospeši in značilno poceni postavitev tovrstnih objektov ter tako spodbudi vse več uporabnikov k odločitvi za to tehnologijo. Dodatna prednost modularne izvedbe bioplinske naprave je, da se osnovna mikro bioplinska naprava nadgradi glede energetskih potreb ter finančnih možnosti uporabnika z dodatnimi procesnimi moduli, ki izkoriščajo toplotno energijo iz sočasne, tako imenovane kogeneracijske enote. To so lahko, na primer, moduli za proizvodnjo organskih gnojil (peletov ali briketov), dosuševanje različnih pridelkov, zelišč, sekancev ali lesa; za čiščenje in nadgradnjo bioplina do nastanka biometana za gorivo pri pogonu delovnih strojev in vozil. Mikro bioplinsko napravo modularne izvedbe bo mogoče tudi povezovati s preostalimi sistemi za izkoriščanje obnovljivih virov energije (vetrna

energija, sončna energija, fotovoltaika itn.).									
predvidena finančna sredstva za obdobje 2020–2023				pristojnost za izvajanje	kazalnik	ocena učinka	odgovorna oseba	opombe	
2020	2021	2022	2023	MOP, MKGP, občine, pravne osebe	število začetih projektov	glede na prispevek k znižanju emisij TGP oziroma prilagajanju	minister MOP		
do 0,25 mio EUR	do 0,25 mio EUR	do 0,25 mio EUR	do 0,25 mio EUR						
Merilo 1: prispevek k ciljem na področju podnebnih sprememb						blaženje	prilagajanje	blaženje in prilagajanje	
Izvedba ukrepov omogoča doseganje ciljev Republike Slovenije na področju prilagajanja podnebnim spremembam, in sicer zmanjšanje ranljivosti Slovenije na področju poplavne varnosti ter povečanje samooskrbe s hrano. Ukrep prispeva k blaženju podnebnih sprememb (zmanjšanje emisije metana), nadomeščanju fosilnih goriv z obnovljivimi viri energije (električna in toplotna energija iz bioplina, biometan za pogon delovnih strojev) in nadomeščanju mineralnih gnojil z organskimi (gnojila v tekoči ali trdni obliki). Predlagano je ukrepanje na področju, ki prispeva največ toplogrednih plinov v kmetijstvu in ki je tudi z gospodarskega vidika med najpomembnejšimi kmetijskimi panogami.									
Merilo 2: izpolnjevanje mednarodnih obveznosti						da	ne	posredno	
Ukrep bo posredno prispeval k izpolnjevanju mednarodnih obveznosti v okviru svetovnih podnebnih prizadevanj v skladu s Pariškim sporazumom.									
Merilo 3: dodana vrednost						da	ne	posredno	
Ukrep dopolnjuje in nadgrajuje ukrepe na področju OVE, narave, voda (izvedbo protipoplavnih ukrepov, poleg tega pa nadgrajuje vodne vire za potrebe namakanja kmetijskih zemljišč).									
Merilo 4: doseganje sinergij						da	ne	posredno	
Izvedba ukrepa omogoča izgradnjo in posodobitve večnamenskih akumulacij, s katerimi se zadržujejo viški vode ter hkrati zbira voda za potrebe namakanja kmetijskih zemljišč.									
Merilo 5: učinkovitost						da	ne	neopredeljeno	
Izvedba ukrepa bo prispevala k zmanjšanju škode zaradi morebitnih skrajnih vremenskih dogodkov v prihodnje ter k zmanjšanju stroškov države in prebivalstva.									
Merilo 6: pripravljenost za izvedbo						kratkoročno	srednjeročno	dolgoročno	
Začetek izvajanja ukrepa je načrtovan v letu 2020. Projektna dokumentacija je ponekod že pripravljena. Treba je oddati javna naročila in začeti izvajati ukrepe.									
Skupna ocena									
Merilo 1				Merilo 2	Merilo 3	Merilo 4	Merilo 5	Merilo 6	
da/ne/delno				da/ne/delno	da/ne/delno	da/ne/delno	da/ne/delno	da/ne/delno	

Namen: Zmanjševanje emisij v prometu**Opis ukrepa: Spodbujanje železniškega tovornega prometa**

Ukrep je namenjen spodbujanju tovornega prometa po železnicah s ciljem zniževanja emisij toplogrednih plinov in onesnaževal zunanjega zraka, pri tem pa se z izboljšanjem konkurenčnosti storitev železniškega tovornega prevoza bolje izkorišča železniška infrastruktura in nadaljuje rast železniškega tovornega prometa tudi ob povečani gospodarski aktivnosti, ki bo vplivala na večji obseg tovornega prometa.

Prometni sektor je največji vir emisij toplogrednih plinov v Sloveniji in edino v tem sektorju emisije stalno naraščajo. Skupne emisije TGP v prometu leta 2017 znašajo 554160 kt CO₂ ekv. V obdobju 1986–2017 so se emisije povečale za 174 %. Glavnino izpustov TGP in drugih onesnaževal v prometnem sektorju povzroča cestni promet. V letu 2017 so emisije v cestnem prometu obsegale 99,3 % vseh emisij v sektorju prometa, preostali promet (železniški, letalski, ter še drugi) pa pomeni manj kot 1 % emisij v prometu. Železniški tovorni promet precej manj obremenjuje okolje od cestnega, saj so emisije CO₂ na tonski kilometer pri prevozu tovora po železnicah za 92 % nižje kot pri prevozu tovora po cesti s težkimi tovornimi vozili.

OP TGP 2020 za doseg cilja zmanjšanja emisij TGP v prometu predvideva tudi subvencije za vzpostavitev intermodalnosti in povečanje prevoza tovora po železnici.

Cilji ukrepa so izboljšanje konkurenčnosti okoljsko prijaznejšega železniškega tovornega prometa v primerjavi s cestnim tovornim prometom ter s tem ohranitev in povečanje deleža železniškega tovornega prometa v celotnem tovornem prometu, doseženem v zadnjih letih.

Železniški tovorni promet se na podlagi tega ukrepa spodbuja z dajanjem finančnih spodbud za izvedbo teh vrst železniških tovornih prevozov:

- železniški prevoz blaga v posameznih vagonskih pošiljkah na območju Republike Slovenije (RS);
- železniški spremljani in nespremljani kombinirani prevoz (cesta - železnica) blaga na območju RS (spodbuja se samo prevoz na železnici).

Finančna spodbuda se obračuna za prepeljane neto tonske kilometre (ntkm) v RS. Podlaga za izračun višine finančne spodbude glede na prepeljane ntkm v RS je stroškovna in prihodkovna analiza izvajanja vrst železniških prevozov, ki se finančno spodbujajo, v primerjavi s prevozom blaga po cesti v RS.

Upravičenci do finančne spodbude so vsi prevozniki v železniškem tovornem prometu, torej javni ali zasebni izvajalci prevoza blaga v železniškem prometu, registrirani in licencirani v RS, ki opravljajo železniški tovorni prevoz, spodbujen z ukrepom spodbujanje železniškega tovornega prometa. Po podatkih s spletne strani Javne agencije za železniški promet RS imajo veljavne licence prevoznikov v železniškem prometu:

- Adria Transport, d. o. o., Vojkovo nabrežje 38, SI-6501 Koper,
- Luka Koper, d. d., pristaniški in logistični sistem, Vojkovo nabrežje 38, SI-6501 Koper,
- Primol - Rail, d. o. o., Grčarevec 5d, 1370 Logatec,
- Rail Cargo Carrier, družba za železniški tovorni promet, d. o. o., Metelkova ulica 7, SI-1000 Ljubljana,
- Slovenske železnice - Tovorni promet, d. o. o., Kolodvorska ul. 11, SI-1000 Ljubljana,
- Ten Rail, d. o. o., Avtomobilska ulica 12, 2000 Maribor.

Aktivnosti izvajanja ukrepa »spodbujanje železniškega tovornega prometa« s finančnim spodbujanjem železniškega prevoza blaga po posameznih vagonskih pošiljkah na območju RS ter spremljanega in nespremljanega kombiniranega prevoza (cesta - železnica) blaga na območju RS, pri čemer se spodbuja samo prevoz na železnici, so:

- organ, pristojen za izvajanje ukrepa, skrbi za skladnost ukrepa s predpisi Evropske unije;
- organ, pristojen za izvajanje ukrepa, objavi javni poziv oziroma razpis, namenjen vsem izvajalcem prevoza blaga v železniškem prometu, registriranim in licenciranim v RS;
- ukrep spodbujanje železniškega tovornega prometa se začne izvajati v letu 2020 in se izvaja predvidoma do konca leta 2021 oziroma do predvidene porabe sredstev sklada za ta ukrep;
- ob uspešni izvedbi ukrepa spodbujanje železniškega tovornega prometa se bo preučilo nadaljevanje in zagotavljanje sredstev sklada za ta ukrep v prihodnjih letih.

Povečanje oziroma vsaj ohranjanje učinkovitosti tovornega prometa, ki se v zadnjih letih povečuje, bi pripomoglo k zmanjšanju porabe energentov in izpustov tovornega prometa pa tudi drugih načinov prometa, na katere vpliva tovorni promet.

Predvidena finančna sredstva 2020–2023				pristojnost za izvajanje	kazalnik v letu 2020	ocena učinka	odgovorna oseba	opombe
2020	2021	2022	2023	MOP, MZI, DRSI	število prevoženih tonskih kilometrov v železniškem prometu	zmanjšanje emisij toplogrednih plinov	MOP, MZI	
do 5 mio EUR	do 10 mio EUR	0 mio EUR	0 mio EUR					
Merilo 1: prispevek k ciljem na področju podnebnih sprememb						blaženje	prilagajanje	blaženje in prilagajanje
Izvedba ukrepa omogoča doseganje ciljev in obveznosti RS na področju podnebnih sprememb; prednostno na področjih, ki jih določa evropska zakonodaja in na katerih ima RS zaostanke pri izvajanju, to je v prometnem sektorju.								
V skladu z OP TGP 2020 je sektorski cilj za zmanjšanje emisij TGP v prometu zaustavitev hitre rasti emisij, da se ti ne bodo povečali za več kakor 18 % do leta 2030 glede na leto 2005 (kar pomeni zmanjšanje za 15 % do leta 2030 glede na leto 2008), osrednji cilj pa je zmanjšanje emisij do leta 2050 za 90 %. Sicer pa je v skladu z OP TGP 2020 naveden dolgoročni cilj, ki pomeni zmanjšanje emisij tega sektorja do leta 2050 najmanj za polovico. Pri tem je med aktivnostmi, potrebnimi za doseg tega cilja navedeno tudi, da je treba zagotoviti rast deleža opravljenih tonskih kilometrov z železniškim prometom.								
Merilo 2: izpolnjevanje mednarodnih obveznosti						da	ne	posredno
Prispeva k izpolnjevanju mednarodnih obveznosti RS v okviru svetovnih podnebnih prizadevanj v skladu s Pariškim sporazumom in določili Okvirne konvencije Združenih narodov o spremembi podnebja, zlasti glede zmanjševanja emisij toplogrednih plinov v sektorju promet.								
Merilo 3: dodana vrednost						da	ne	posredno
Ukrep dopolnjuje ukrepe na področju javne železniške infrastrukture v pristojnosti MZI. Izvedeni ukrepi v okviru izgradnje železniške infrastrukture bodo spodbudno učinkovali na prepoznavnost in konkurenčnost tovarnega prometa.								
Merilo 4: doseganje sinergij						da	ne	neopredeljeno
Ukrep ima večstranske učinke na področjih kakovosti zunanjega zraka, obremenjenosti s hrupom in ohranjanja narave ter zdravja. Prispeva tudi k prehodu na trajnostno mobilnost.								
Merilo 5: učinkovitost						da	ne	neopredeljeno
Ukrep prispeva k zmanjšanju zunanjih stroškov prometa glede kakovosti zraka, hrupa in zdravja.								
Merilo 6: pripravljenost za izvedbo:						kratkoročno	srednjeročno	dolgoročno
Ukrep se bo začel izvajati po sprejetju programa.								
Skupna ocena								
Merilo 1				Merilo 2	Merilo 3	Merilo 4	Merilo 5	Merilo 6
da/ne/delno				da/ne/delno	da/ne/delno	da/ne/delno	da/ne/delno	da/ne/delno

Namen: Zmanjševanje emisij v prometu									
Opis ukrepa: Spodbujanje trajnostne mobilnosti območij ohranjanja narave									
V okviru tega ukrepa bodo sredstva namenjena za spodbujanje trajnostne mobilnosti na območjih ohranjanja narave, zlasti za sofinanciranje: – pomožnih električnih vozil za prevoz po zavarovanem območju za skupine s posebnimi potrebami – električnih vozil za opravljanje nalog javne službe varstva narave, – električnih plovil za opravljanje javne službe, – električnih delovnih strojev za opravljanje javne službe, – umirjanja prometa na zavarovanih območjih (parkirišča, prometna signalizacija ter druge za to potrebne infrastrukture ter opreme). Upravičenci: – občina, ki s temi sredstvi pridobljena vozila upravlja sama ali jih pogodbeno odda v komercialni najem upravljavcu zavarovanega območja; – izvajalci javne službe ohranjanja narave na podlagi zakona, ki ureja ohranjanje narave: upravljavci zavarovanih območij, ustanovitelj katerih sta država in strokovna organizacija, pristojna za ohranjanje narave.									
Predvidena finančna sredstva 2020 - 2023				pristojnost za izvajanje	kazalnik	ocena učinka	odgovorna oseba	opombe	
2020	2021	2022	2023	MOP, Eko sklad, izvajalci javne službe ohranjanja narave, ZRSVN	število novih električnih vozil, plovil in delovnih strojev, delež zmanjšanja števila vozil na zavarovanih območjih	zmanjšanje emisij toplogrednih plinov	direktor Eko sklada, direktorji javnih zavodov, vodje in druge odgovorne osebe		
do 0,5 mio. EUR	do 0,5 mio. EUR	do 0,5 mio. EUR	do 0,5 mio. EUR						
Merilo 1: prispevek k ciljem na področju podnebnih sprememb						blaženje	prilagajanje	blaženje in prilagajanje	
Izvedba ukrepa omogoča doseganje ciljev in obveznosti Republike Slovenije na področju podnebnih sprememb, prednostno na področjih, ki jih določa evropska zakonodaja in na katerih ima Republika Slovenija zaostanke pri izvajanju, tj. v sektorju promet. Prispevek k doseganju ciljev na področju blaženja podnebnih sprememb je zmanjševanje emisij toplogrednih plinov (zmanjšanje emisij v ekv. CO₂ [kg emisije/leto]). Ocena učinka nakupa električnih vozil se v skladu z metodologijo, predpisano v Pravilniku o spremembah in dopolnitvah Pravilnika o metodah za določanje prihrankov energije (Uradni list RS, št. 14/17), izračuna kot razlika med energijo, ki jo porabijo osebna motorna vozila z motorjem z notranjim izgorevanjem (OMVNI) v Sloveniji, in energijo, ki jo porabijo nova električna osebna vozila (EOV) v določenem koledarskem letu. Povprečna specifična raba energije EOVS je povprečje specifične rabe EOVS, ki so v redni prodaji na slovenskem trgu z zagotovljeno servisno mrežo (to je 0,128 [kWh/km]). Avtomobil z motorjem na notranje zgorevanje v povprečju porabi približno 70 kWh/100 km energije, medtem ko povprečen električni avto porabi okoli 17,5 kWh/100km ali manj energije. Emisije, ki pri tem nastajajo, so pri avtomobilu z motorjem na notranje zgorevanje v povprečju 120 g CO₂/km in okoli 50 g CO₂/km pri električnem. V življenjski dobi vozila skupaj s proizvodnjo navaden avto proizvede okoli 24 t CO₂e, električni proizvede 19 t CO₂e, kar je v povprečju 17 % manj emisij.									
Merilo 2: izpolnjevanje mednarodnih obveznosti						da	ne	posredno	
Ukrepi prispeva k izpolnjevanju mednarodnih obveznosti Republike Slovenije v okviru svetovnih podnebnih prizadevanj v skladu s Pariškim sporazumom in določili 4. člena Okvirne konvencije Združenih narodov o spremembi podnebja, zlasti pri zmanjševanju emisij toplogrednih plinov.									

Merilo 3: dodana vrednost		da	ne	posredno	
Ukrep bo prispeval k ohranjanju zavarovanih območjih in območij Natura 2000 ter k opravljanju javne službe na zavarovanih območjih, ki jo sicer izvajajo upravljavci zavarovanega območja. Z zavarovanim območjem lahko upravlja javni zavod ali se za upravljanje podeli koncesija ali pa ga neposredno upravlja ustanovitelj (država).					
Merilo 4: doseganje sinergij		da	ne	neopredeljeno	
Izvedba teh ukrepov bo pomembno vplivala na trajnostno mobilnost obiskovalcev in zaposlenih v zavarovanih območjih ter s tem prispevala k ohranjenosti naravnega okolja in kakovosti zunanjega zraka. Ob tem bo ukrep umirjanja prometa v zavarovanih območjih pripomogel k ciljem na področju turizma, predvsem k povečevanju turističnega obiska ob hkratnem zmanjšanju pritiskov na okolje.					
Merilo 5: učinkovitost		da	ne	neopredeljeno	
Ukrep bo spodbujal energetske in stroškovne učinkovitosti z zmanjšanjem stroškov za: – gorivo v javnih zavodih, ki opravljajo dejavnosti javne službe, – obisk zavarovanih območij prebivalstva, s čimer se zmanjša tudi energetska revščina socialno šibkih skupin prebivalstva.					
Merilo 6: pripravljenost za izvedbo		kratkoročno	srednjeročno	dolgoročno	
Javni razpisi in pozivi bodo objavljeni takoj po sprejetju programa.					
Skupna ocena					
Merilo 1	Merilo 2	Merilo 3	Merilo 4	Merilo 5	Merilo 6
da/ne/delno	da/ne/delno	da/ne/delno	da/ne/delno	da/ne/delno	da/ne/delno

Namen: Zmanjševanje emisij v prometu								
Opis ukrepa: Spodbujanje razvoja trga alternativnih goriv v prometu								
V okviru tega ukrepa bodo sredstva namenjena za spodbujanje razvoja trga alternativnih goriv v prometu, zlasti za sofinanciranje:								
– vzpostavitve polnilnih postaj za električna vozila (v nadaljnjem besedilu: EV), – vzpostavitve polnilnih postaj za polnjenje vodika, – spodbude za nakup EV, vozil na gorivne celice in električnih cestnih turističnih vlakov, – naložbe v drugo sorodno infrastrukturo za spodbujanje razvoja alternativnih goriv v prometu, – umirjanja in preusmeritve prometa (parkirišča P & R, prometna signalizacija in drugi za to potrebni infrastruktura in oprema).								
Upravičenci:								
- občine, pri čemer so do večjega deleža upravičene občine, katerih del je na območju Natura 2000, in občine, kjer bodo ukrepi prispevali k dejavnosti varstva kulturne dediščine, - javni sektor (organi državne uprave in širše), javna podjetja za distribucijo električne energije, izvajalci javne službe ohranjanja narave in izvajalci javne službe varstva kulturne dediščine, - občani, podjetja v okviru javno - zasebnega partnerstva.								
predvidena finančna sredstva 2020 - 2023				pristojnost za izvajanje	kazalnik	ocena učinka	odgovorna oseba	opombe
2020	2021	2022	2023	MOP, Mzl, MJU, MORS, MP, Eko sklad, izvajalci javne službe varstva kulturne dediščine	število novih vozil na alternativna goriva, število vzpostavljenih polnilnih postaj	zmanjšanje emisij toplogrednih plinov	direktor Eko sklada, ministri ter vodje in druge odgovorne osebe	razširitev razpisov, pozivov in neposredne pogodbe
do 4,3 mio. EUR	do 3,5 mio. EUR	do 3,5 mio. EUR	do 3,5 mio. EUR					
Merilo 1: prispevek k ciljem na področju podnebnih sprememb						blaženje	prilagajanje	blaženje in prilagajanje
Izvedba ukrepa omogoča doseganje ciljev in obveznosti Republike Slovenije na področju podnebnih sprememb, prednostno na področjih, ki jih določa evropska zakonodaja in na katerih ima Republika Slovenija zaostanke pri izvajanju, tj. v sektorju promet.								
Prispevek k doseganju ciljev na področju blaženja podnebnih sprememb je zmanjševanje emisij toplogrednih plinov (zmanjšanje emisij v ekv. CO ₂ [kg emisije/leto]). Ocena učinka nakupa električnih vozil se v skladu z metodologijo, predpisano v Pravilniku o spremembah in dopolnitvah Pravilnika o metodah za določanje prihrankov energije (Uradni list RS, št. 14/17), izračuna kot razlika med energijo, ki jo porabijo osebna motorna vozila z motorjem z notranjim izgorevanjem (OMVNI) v Sloveniji, in energijo, ki jo porabijo nova električna osebna vozila (EOV) v določenem koledarskem letu. Povprečna specifična raba energije EOVS je povprečne specifične rabe EOVS, ki so v redni prodaji na slovenskem trgu z zagotovljeno servisno mrežo (to je 0,128 [kWh/km]).								
Merilo 2: izpolnjevanje mednarodnih obveznosti						da	ne	posredno
Prispeva k izpolnjevanju mednarodnih obveznosti Republike Slovenije v okviru svetovnih podnebnih prizadevanj v skladu s Pariškim sporazumom in določili Okvirne konvencije Združenih narodov o spremembi podnebja zlasti glede zmanjševanje emisij toplogrednih plinov v sektorju promet.								
Merilo 3: dodana vrednost						da	ne	posredno
Ukrep bo prispeval tudi k doseganju ciljev iz Direktive 2014/94/EU o vzpostavitvi infrastrukture za alternativna goriva.								
Merilo 4: doseganje sinergij						da	ne	neopredeljeno

Ukrepi za spodbujanje razvoja alternativnih goriv v prometu imajo večstranske učinke na področju kakovosti zunanjega zraka, obremenjenosti s hrupom ter ohranjanja narave in zdravja.					
Merilo 5: učinkovitost		da	ne	neopredeljeno	
Ukrepi za spodbujanje razvoja alternativnih goriv v prometu prispevajo k zmanjšanju stroškov za gorivo javnega sektorja prebivalstva, širše pa k zmanjšanju zunanjih stroškov prometa glede kakovosti zraka, hrupa in zdravja.					
Merilo 6: pripravljenost za izvedbo		kratkorочно	srednjeročno	dolgoročno	
Javni razpisi, pozivi in naročila bodo lahko objavljeni takoj po sprejetju programa.					
Skupna ocena					
Merilo 1	Merilo 2	Merilo 3	Merilo 4	Merilo 5	Merilo 6
da/ne/delno	da/ne/delno	da/ne/delno	da/ne/delno	da/ne/delno	da/ne/delno

Namen: Zmanjševanje emisij v prometu						
Opis ukrepa: Ureditev in izgradnja infrastrukture za kolesarje in pešce ter multimodalnih vozlišč						
Ukrep je namenjen izboljšanju kolesarske infrastrukture, infrastrukture za pešce in izgradnji multimodalnih vozlišč, ki so predpogoj za prehod na trajnostno mobilnost. Ob tem je poseben del namenjen za umirjanje prometa na zavarovanih območjih. Za ukrep izgradnja kolesarske infrastrukture (izvedbo ukrepov kot so gradnje oziroma rekonstrukcije kolesarskih povezav, postavitve parkirišč za kolesa in uvedba sistema izposoje javnih koles) je že objavljen poziv Eko sklada. Del ukrepa obsega tudi projekt (v izvajanju) ureditve in izgradnje parkirišč za kolesa (kolesarnic), vključno s projektno dokumentacijo, za zagotovitev večje dostopnosti javne železniške infrastrukture in izboljšanje konkurenčnosti storitev železniškega prevoza, pri čemer so sredstva namenjena upravičencu SŽ Infrastruktura d. o. o., na podlagi pogodbe o opravljanju storitev upravljavca javne železniške infrastrukture. Predvideva se razširitev razpisa za občine za izgradnjo kolesarske infrastrukture, in sicer poleg možnosti izgradnje kolesarskih povezav, tudi sofinanciranje izgradnje skupnih prometnih površin (<i>shared space</i>) in površin za pešce ter multimodalnih vozlišč. Predvideva se tudi razširitev upravičencev na Direkcijo Republike Slovenije za infrastrukturo, in sicer za sofinanciranje načrtovanja in gradnje kolesarskih povezav iz Dogovora o razvoju regij.						
predvidena finančna sredstva 2020 -2023				pristojnost za izvajanje	kazalnik	ocena učinka
2020	2021	2022	2023	MOP, MzI, SŽ – Infrastruktura, Eko sklad, DRSI	število novih naložb v kolesarsko infrastrukturo	zmanjšanje emisij toplogrednih plinov
do 9 mio. EUR	do 6 mio. EUR	do 6 mio. EUR	do 6 mio. EUR			minister MOP, direktor Eko sklada, SŽ, DRSI
Merilo 1: prispevek k ciljem na področju podnebnih sprememb					blaženje	prilagajanje
Izvedba ukrepa omogoča doseganje ciljev in obveznosti Republike Slovenije na področju podnebnih sprememb, prednostno na področjih, ki jih določa evropska zakonodaja in na katerih ima Republika Slovenija zaostanke pri izvajanju, tj. v sektorju promet. Prispevek k doseganju ciljev na področju blaženja podnebnih sprememb je zmanjševanje emisij toplogrednih plinov. Višina skupnega prihranka za milijon evrov izgradnje kolesarskih povezav je 376 t CO₂letno, kar je 0,007 odstotka vseh emisij v sektorju promet (po podatkih za leto 2014), vendar so infrastrukturni ukrepi nujni pogoj za prehod na trajnostno mobilnost.						
Merilo 2: izpolnjevanje mednarodnih obveznosti				da	ne	posredno
Prispeva k izpolnjevanju mednarodnih obveznosti Republike Slovenije v okviru svetovnih podnebnih prizadevanj v skladu s Pariškim sporazumom in določili Okvirne konvencije Združenih narodov o spremembi podnebja, zlasti glede zmanjševanja emisij toplogrednih plinov v sektorju promet.						
Merilo 3: dodana vrednost				da	ne	posredno
Ukrep dopolnjuje ukrepe na področju trajnostne mobilnosti v pristojnosti Ministrstva za infrastrukturo. To je v okviru svojih pristojnosti leta 2017 objavilo smernice za izgradnjo kolesarske infrastrukture, ki so strokovna podlaga za izvedbo ukrepov, leta 2018 pa se končuje javni razpis za sofinanciranje ukrepov trajnostne mobilnosti, ki je pokazal velike potrebe in interes občin, pozneje tudi regij, za izgradnjo kolesarske infrastrukture.						
Merilo 4: doseganje sinergij				da	ne	neopredeljeno
Ukrep ima večstranske učinke na področjih kakovosti zunanega zraka, obremenjenosti s hrupom ter ohranjanja narave in zdravja. Prispeva tudi k prehodu na trajnostno mobilnost.						
Merilo 5: učinkovitost				da	ne	neopredeljeno
Ukrep prispeva k zmanjšanju stroškov za gorivo tako javnega sektorja kot prebivalstva, širše pa k zmanjšanju zunanjih stroškov prometa glede kakovosti zraka, hrupa in zdravja.						
Merilo 6: pripravljenost za izvedbo:				kratkoročno	srednjeročno	dolgoročno
Ukrep je pripravljen za izvedbo, saj gre za dopolnitev poziva Eko sklada in sklenitev aneksa k pogodbi o opravljanju storitev upravljavca javne železniške infrastrukture za obdobje 2016–2020.						
Skupna ocena						
Merilo 1				Merilo 2	Merilo 3	Merilo 4
da/ne/delno				da/ne/delno	da/ne/delno	da/ne/delno

Namen: Zmanjševanje emisij v prometu									
Opis: Spodbude za nakup koles									
Ukrep je namenjen povečevanju števila kolesarjev v prometu, predvsem pri dnevnih migracijah na delo in v šolo. Predvideva se subvencioniranje nakupa električnih ali tovornih koles. Električna in tovorna kolesa so lahko bolj trajnostna rešitev za mobilnost na neravninskih območjih, za premagovanje večjih razdalj in za osebe s fizičnimi omejitvami. So nadomestilo osebnih avtomobilov za dnevne poti in omogočajo zmanjšanje stroškov povezanih z lastništvom avtomobila.									
predvidena finančna sredstva 2020 – 2023				pristojnost za izvajanje	kazalnik	ocena učinka	odgovorna oseba	opombe	
2020	2021	2022	2023	MOP, Eko sklad	povečano število kolesarjev, dnevnih migrantov	zmanjševanje izpusta toplogrednih plinov	minister MOP, direktor Eko sklada		
do 1 mio. EUR	do 1 mio. EUR	0 mio. EUR	0 mio. EUR						
Merilo 1: prispevek k ciljem na področju podnebnih sprememb						<u>blaženje</u>	prilagajanje	blaženje in prilagajanje	
Izvedba ukrepa omogoča doseganje ciljev in obveznosti Republike Slovenije na področju podnebnih sprememb, prednostno na področjih, ki jih določa evropska zakonodaja in na katerih ima Republika Slovenija zaostanke pri izvajanju, tj. v sektorju promet in sicer z zmanjševanjem emisij toplogrednih plinov. Ukrep bo prispeval k blaženju podnebnih sprememb. Izračuni kažejo, da bi bilo na letni ravni do 4.504 kg CO₂ ustrezno. manj izpusta toplogrednih plinov.									
Merilo 2: izpolnjevanja mednarodnih obveznosti						<u>da</u>	ne	posredno	
Ukrep prispeva k izpolnjevanju mednarodnih obveznosti Republike Slovenije v okviru svetovnih podnebnih prizadevanj v skladu s pariškim sporazumom, zlasti k zmanjševanju emisij toplogrednih plinov v sektorju promet.									
Merilo 3: dodana vrednost						<u>da</u>	ne	posredno	
Ukrep dopolnjuje ukrep izgradnje kolesarske infrastrukture s strani občin, ki se izvaja preko Eko sklada in izgradnje kolesarske mreže, ki poteka v okviru Ministrstva za infrastrukturo oziroma DRSI.									
Merilo 4: doseganja sinergij						<u>da</u>	ne	neopredeljeno	
Ukrep ima večstranske učinke na področjih kakovosti zunanjega zraka, obremenjenosti s hrupom ter ohranjanja narave in zdravja.									
Merilo 5: učinkovitost						<u>da</u>	ne	neopredeljeno	
Ukrep prispeva k zmanjšanju porabe za gorivo prebivalstva, deloma tudi javnega prevoza, širše pa prispeva k zmanjšanju stroškov mobilnosti.									
Merilo 6: pripravljenosti za izvedbo						<u>kratkoročno</u>	<u>srednjeročno</u>	<u>dolgoročno</u>	
Ukrep se lahko začne izvajati tako po sprejetju programa.									
Skupna ocena									
Merilo 1		Merilo 2		Merilo 3		Merilo 4		Merilo 5	
<u>da/ne/delno</u>		<u>da/ne/delno</u>		<u>da/ne/delno</u>		<u>da/ne/delno</u>		<u>da/ne/delno</u>	

Namen: Zmanjševanje emisij v prometu								
Opis ukrepa: Posodobitev železniške infrastrukture								
Ukrep je namenjen posodobitvi železniške infrastrukture, kar je med temeljnimi ukrepi za dolgoročno zmanjšanje emisij TGP v Sloveniji. Namen ukrepa je izboljšanje stanja javne železniške infrastrukture s čimer dosežemo izboljšanje kakovosti in dostopnosti javnega prometa ter povečanje njegove uporabe in optimizacijo prevozov.								
Z ukrepom je predvidena nadgradnja oziroma obnova javne železniške infrastrukture v smislu zagotovitve postopnega povečanja zmogljivosti železniških povezav in večje dostopnosti javne železniške infrastrukture ter izboljšanja konkurenčnosti storitev železniškega prevoza								
Predvideva se sofinanciranje nadgradnje ob zapori gorenjske proge.								
Predvidena finančna sredstva 2020 – 2023				pristojnost za izvajanje	kazalnik v letu 2020	ocena učinka	odgovorna oseba	opombe
2020	2021	2022	2023	MOP, MzI, DRSI	obseg prenovljenih prog v km	zmanjšanje emisij toplogrednih plinov	direktor DRSI	skladnost z DPN
do 10 mio. EUR	do 10 mio. EUR	do 5 mio. EUR	0 mio. EUR					
Merilo 1: prispevek k ciljem na področju podnebnih sprememb					blaženje	prilagajanje	blaženje in prilagajanje	
Izvedba ukrepa omogoča doseganje ciljev in obveznosti Republike Slovenije na področju podnebnih sprememb, prednostno na področjih, ki jih določa evropska zakonodaja in na katerih ima Republika Slovenija zaostanke pri izvajanju, tj. v sektorju promet.								
Merilo 2: izpolnjevanje mednarodnih obveznosti					da	ne	posredno	
Prispeva k izpolnjevanju mednarodnih obveznosti Republike Slovenije v okviru svetovnih podnebnih prizadevanj v skladu s Pariškim sporazumom in določili Okvirne konvencije Združenih narodov o spremembi podnebja, zlasti glede zmanjševanja emisij toplogrednih plinov v sektorju promet.								
Merilo 3: dodana vrednost					da	ne	posredno	
Ukrep dopolnjuje ukrepe na področju javne železniške infrastrukture v pristojnosti Ministrstva za infrastrukturo. Izvedeni ukrepi na tem področju bodo imeli pozitivni učinek na promocijo in konkurenčnost javnega potniškega in tovornega prometa.								
Merilo 4: doseganje sinergij					da	ne	neopredeljeno	
Ukrep ima večstranske učinke na področjih kakovosti zunanjega zraka, obremenjenosti s hrupom ter ohranjanja narave in zdravja. Prispeva tudi k prehodu na trajnostno mobilnost.								
Merilo 5: učinkovitost					da	ne	neopredeljeno	
Ukrep prispeva k zmanjšanju stroškov za gorivo tako javnega sektorja kot prebivalstva, širše pa prispeva k zmanjšanju zunanjih stroškov prometa glede kakovosti zraka, hrupa in zdravja.								
Merilo 6: pripravljenost za izvedbo:					kratkorочно	srednjeročno	dolgoročno	
Javni razpisi, pozivi in naročila bodo lahko objavljeni takoj po sprejetju programa.								
Skupna ocena								
Merilo 1			Merilo 2		Merilo 3		Merilo 4	
da/ne/delno			da/ne/delno		da/ne/delno		da/ne/delno	

Namen: Zmanjševanje emisij v prometu**Opis ukrepa: Spodbujanje železniškega tovornega prometa**

Ukrep je namenjen spodbujanju tovornega prometa po železnicah s ciljem zniževanja emisij toplogrednih plinov in onesnaževal zunanjega zraka, pri tem pa se z izboljšanjem konkurenčnosti storitev železniškega tovornega prevoza bolje izkorišča železniška infrastruktura in nadaljuje rast železniškega tovornega prometa tudi ob povečani gospodarski aktivnosti, ki bo vplivala na večji obseg tovornega prometa.

Prometni sektor je največji vir emisij toplogrednih plinov v Sloveniji in edino v tem sektorju emisije stalno naraščajo. Skupne emisije TGP v prometu leta 2017 znašajo 554160 kt CO₂ ekv. V obdobju 1986–2017 so se emisije povečale za 174 %. Glavnino izpustov TGP in drugih onesnaževal v prometnem sektorju povzroča cestni promet. V letu 2017 so emisije v cestnem prometu obsegale 99,3 % vseh emisij v sektorju prometa, preostali promet (železniški, letalski, ter še drugi) pa pomeni manj kot 1 % emisij v prometu. Železniški tovorni promet precej manj obremenjuje okolje od cestnega, saj so emisije CO₂ na tonski kilometer pri prevozu tovora po železnicah za 92 % nižje kot pri prevozu tovora po cesti s težkimi tovornimi vozili.

OP TGP 2020 za doseg cilja zmanjšanja emisij TGP v prometu predvideva tudi subvencije za vzpostavitev intermodalnosti in povečanje prevoza tovora po železnici.

Cilji ukrepa so izboljšanje konkurenčnosti okoljsko prijaznejšega železniškega tovornega prometa v primerjavi s cestnim tovornim prometom ter s tem ohranitev in povečanje deleža železniškega tovornega prometa v celotnem tovornem prometu, doseženem v zadnjih letih.

Železniški tovorni promet se na podlagi tega ukrepa spodbuja z dajanjem finančnih spodbud za izvedbo teh vrst železniških tovornih prevozov:

- železniški prevoz blaga v posameznih vagonskih pošiljkah na območju Republike Slovenije (RS);
- železniški spremljani in nespremljani kombinirani prevoz (cesta - železnica) blaga na območju RS (spodbuja se samo prevoz na železnici).

Finančna spodbuda se obračuna za prepeljane neto tonske kilometre (ntkm) v RS. Podlaga za izračun višine finančne spodbude glede na prepeljane ntkm v RS je stroškovna in prihodkovna analiza izvajanja vrst železniških prevozov, ki se finančno spodbujajo, v primerjavi s prevozom blaga po cesti v RS.

Upravičenci do finančne spodbude so vsi prevozniki v železniškem tovornem prometu, torej javni ali zasebni izvajalci prevoza blaga v železniškem prometu, registrirani in licencirani v RS, ki opravljajo železniški tovorni prevoz, spodbujem z ukrepom spodbujanje železniškega tovornega prometa. Po podatkih s spletne strani Javne agencije za železniški promet RS imajo veljavne licence prevoznikov v železniškem prometu:

- Adria Transport, d. o. o., Vojkovo nabrežje 38, SI-6501 Koper,
- Luka Koper, d. d., pristaniški in logistični sistem, Vojkovo nabrežje 38, SI-6501 Koper,
- Primol - Rail, d. o. o., Grčarevec 5d, 1370 Logatec,
- Rail Cargo Carrier, družba za železniški tovorni promet, d. o. o., Metelkova ulica 7, SI-1000 Ljubljana,
- Slovenske železnice - Tovorni promet, d. o. o., Kolodvorska ul. 11, SI-1000 Ljubljana,
- Ten Rail, d. o. o., Avtomobilska ulica 12, 2000 Maribor.

Aktivnosti izvajanja ukrepa »spodbujanje železniškega tovornega prometa« s finančnim spodbujanjem železniškega prevoza blaga po posameznih vagonskih pošiljkah na območju RS ter spremljanega in nespremljanega kombiniranega prevoza (cesta - železnica) blaga na območju RS, pri čemer se spodbuja samo prevoz na železnici, so:

- organ, pristojen za izvajanje ukrepa, skrbi za skladnost ukrepa s predpisi Evropske unije;
- organ, pristojen za izvajanje ukrepa, objavi javni poziv oziroma razpis, namenjen vsem izvajalcem prevoza blaga v železniškem prometu, registriranim in licenciranim v RS;
- ukrep spodbujanje železniškega tovornega prometa se začne izvajati v letu 2020 in se izvaja predvidoma do konca leta 2021 oziroma do predvidene porabe sredstev sklada za ta ukrep;
- ob uspešni izvedbi ukrepa spodbujanje železniškega tovornega prometa se bo preučilo nadaljevanje in zagotavljanje sredstev sklada za ta ukrep v prihodnjih letih.

Povečanje oziroma vsaj ohranjanje učinkovitosti tovornega prometa, ki se v zadnjih letih povečuje, bi

pripomoglo k zmanjšanju porabe energentov in izpustov tovornega prometa pa tudi drugih načinov prometa, na katere vpliva tovorni promet.

Predvidena finančna sredstva 2020–2023				pristojnost za izvajanje	kazalnik v letu 2020	ocena učinka	odgovorna oseba	opombe
2020	2021	2022	2023	MOP, MZI, DRSI	število prevoženih tonskih kilometrov v železniškem prometu	zmanjšanje emisij toplogrednih plinov	MOP, MZI	
do 5 mio EUR	do 10 mio EUR	0 mio EUR	0 mio EUR					
Merilo 1: prispevek k ciljem na področju podnebnih sprememb						blaženje	prilagajanje	blaženje in prilagajanje
Izvedba ukrepa omogoča doseganje ciljev in obveznosti RS na področju podnebnih sprememb; prednostno na področjih, ki jih določa evropska zakonodaja in na katerih ima RS zaostanke pri izvajanju, to je v prometnem sektorju.								
V skladu z OP TGP 2020 je sektorski cilj za zmanjšanje emisij TGP v prometu zaustavitev hitre rasti emisij, da se ti ne bodo povečali za več kakor 18 % do leta 2030 glede na leto 2005 (kar pomeni zmanjšanje za 15 % do leta 2030 glede na leto 2008), osrednji cilj pa je zmanjšanje emisij do leta 2050 za 90 %. Sicer pa je v skladu z OP TGP 2020 naveden dolgoročni cilj, ki pomeni zmanjšanje emisij tega sektorja do leta 2050 najmanj za polovico. Pri tem je med aktivnostmi, potrebnimi za doseg tega cilja navedeno tudi, da je treba zagotoviti rast deleža opravljenih tonskih kilometrov z železniškim prometom.								
Merilo 2: izpolnjevanje mednarodnih obveznosti						da	ne	posredno
Prispeva k izpolnjevanju mednarodnih obveznosti RS v okviru svetovnih podnebnih prizadevanj v skladu s Pariškim sporazumom in določili Okvirne konvencije Združenih narodov o spremembi podnebja, zlasti glede zmanjševanja emisij toplogrednih plinov v sektorju promet.								
Merilo 3: dodana vrednost						da	ne	posredno
Ukrep dopolnjuje ukrepe na področju javne železniške infrastrukture v pristojnosti MZI. Izvedeni ukrepi v okviru izgradnje železniške infrastrukture bodo spodbudno učinkovali na prepoznavnost in konkurenčnost tovornega prometa.								
Merilo 4: doseganje sinergij						da	ne	neopredeljeno
Ukrep ima večstranske učinke na področjih kakovosti zunanjega zraka, obremenjenosti s hrupom in ohranjanja narave ter zdravja. Prispeva tudi k prehodu na trajnostno mobilnost.								
Merilo 5: učinkovitost						da	ne	neopredeljeno
Ukrep prispeva k zmanjšanju zunanjih stroškov prometa glede kakovosti zraka, hrupa in zdravja.								
Merilo 6: pripravljenost za izvedbo:						kratkoročno	srednjeročno	dolgoročno
Ukrep se bo začel izvajati po sprejetju programa.								
Skupna ocena								
Merilo 1				Merilo 2	Merilo 3	Merilo 4	Merilo 5	Merilo 6
da/ne/delno				da/ne/delno	da/ne/delno	da/ne/delno	da/ne/delno	da/ne/delno

[illegible]

Merilo 5: učinkovitost			da	ne	neopredeljeno
Ukrep prispeva k zmanjšanju stroškov za gorivo javnega sektorja in prebivalstva, širše pa k zmanjšanju dolgoročnih emisij TGP z upoštevanjem načel trajnostne gradnje.					
Merilo 6: pripravljenost za izvedbo			kratkoročno	srednjeročno	dolgoročno
Ukrep je pripravljen za izvedbo in se v delu tudi že izvaja.					
Skupna ocena					
Merilo 1	Merilo 2	Merilo 3	Merilo 4	Merilo 5	Merilo 6
da/ne/delno	da/ne/delno	da/ne/delno	da/ne/delno	da/ne/delno	da/ne/delno

Namen: Spodbujanje OVE, trajnostna gradnja in energetska sanacija									
Opis ukrepa: Energetska sanacija javnih stavb									
Ukrep je namenjen spodbujanju energetske prenove in izboljšanja javnih stavb prek Eko sklada, upravljavca (MJU, MP) določenega nepremičnega premoženja države ter drugih izvajalcev na področju javnih stavb. Sofinancirale se bodo predvsem tiste sanacije javnih stavb, ki so težje izvedljive v okviru sredstev evropske kohezijske politike, prek javno-zasebnih partnerstev in tudi sicer.									
predvidena finančna sredstva 2020 - 2023				pristojnost za izvajanje	kazalnik	ocena učinka	odgovorna oseba	opombe	
2020	2021	2022	2023	MOP, Eko sklad, MJU, MP, MK, URSIKS, širši javni sektor	število in obseg prenov ter doseženi prihranki	zmanjšanje emisij TGP	minister MOP, predstojniki drugih upravičencev		
do 2 mio. EUR	do 2 mio. EUR	do 1 mio. EUR	do 1 mio. EUR						
Merilo 1: prispevek k ciljem na področju podnebnih sprememb (označite)						blaženje	prilagajanje	blaženje in prilagajanje	
Izvedba ukrepa omogoča doseganje ciljev in obveznosti Republike Slovenije na področju podnebnih sprememb. Prispevek k doseganju ciljev na področju blaženja podnebnih sprememb je zmanjševanje emisij toplogrednih plinov pri rabi goriv za ogrevanje in ohlajevanje. Ocene učinkov bodo določene glede na število in obseg izvedenih ukrepov obnov po metodologiji določeni v Pravilniku o metodah za določanje prihrankov energije (Uradni list RS, št. 67/15 in 14/17).									
Merilo 2: izpolnjevanje mednarodnih obveznosti						da	ne	posredno	
Prispeva k izpolnjevanju mednarodnih obveznosti Republike Slovenije v okviru svetovnih podnebnih prizadevanj v skladu s Pariškim sporazumom in določili Okvirne konvencije Združenih narodov o spremembi podnebja zlasti glede zmanjševanja emisij toplogrednih plinov.									
Merilo 3: dodana vrednost						da	ne	posredno	
Ukrep dopolnjuje ukrepe na področju energetske učinkovitosti, ki jih izvajajo druga ministrstva in izvajalci v javnem sektorju.									
Merilo 4: doseganje sinergij						da	ne	neopredeljeno	
Ukrep omogoča doseganje večstranskih učinkov na področjih kakovosti zunanega zraka, spodbujanja prehoda v nizkoogljično in podnebno odporno gospodarstvo ter koriščenja evropskih sredstev.									
Merilo 5: učinkovitost						da	ne	neopredeljeno	
Ukrep prispeva k zmanjšanju stroškov za ogrevanje in hlajenje stavb javnega sektorja, širše pa k zmanjšanju emisij TGP.									
Merilo 6: pripravljenost za izvedbo						kratkoročno	srednjeročno	dolgoročno	
Ukrep bo pripravljen za izvedbo po sprejetju programa.									
Skupna ocena									
Merilo 1				Merilo 2	Merilo 3	Merilo 4	Merilo 5	Merilo 6	
da/ne/delno				da/ne/delno	da/ne/delno	da/ne/delno	da/ne/delno	da/ne/delno	

Namen: Prilagajanje podnebnim spremembam**Opis ukrepa: Izvajanje ukrepov za ohranjanje biotske raznovrstnosti**

V okviru ukrepov za ohranjanje biotske raznovrstnosti z namenom prilagajanja na podnebne spremembe se bodo tudi leta 2020 izvajali ukrepi za obvladovanje vplivov podnebnih sprememb na mokrišča na zavarovanih območjih, ukrepi za preprečevanje in obvladovanje vnosa in širjenja invazivnih tujerodnih vrst ter ukrepi za ohranjanje mejice (vključno z obvodno drevnino). Upravičenci za ukrepe na področju biotske raznovrstnosti so lahko izvajalci državnih in lokalnih javnih služb s področja ohranjanja narave ter izvajalci pogodbenega ali skrbniškega varstva za izvajanje posameznih nalog upravljanja zavarovanih območij pod pogojem, da so ukrepi določeni v njihovih potrjenih delovnih načrtih ali programih. Vsebine se predhodno uskladijo z MOP.

Sredstva se izvajalcem ukrepov zagotovijo z rednimi letnimi pogodbami MOP v okviru financiranja javne službe ohranjanja narave (upravljavci: Triglavski narodni park, Regijski park Škocjanske jame, Kozjanski regijski park, KP Radensko polje, KP Goričko, KP Kolpa, KP Strunjan, KP Sečoveljske soline, KP Ljubljansko barje, NR Škocjanski zatok in javna zavoda Zavod RS za varstvo narave in Zavod za ribištvo Slovenije), z izvajalci pogodbenega ali skrbniškega varstva v okviru pogodb o skrbništvu in izvajanju pogodbenega varstva, z upravljavci lokalnih zavarovanih območij pa s pogodbami na podlagi javnih pozivov (koncesionarji, javni zavodi, občine).

Ukrepi za obvladovanje vplivov podnebnih sprememb na mokrišča so:

- ohranjanje, obnova in vzpostavitev mokrišč (tudi travišč),
- oblikovanje, izgradnja ali obnova in dvig nasipov in pragov,
- prilagoditev in zamenjava zaporničnih sistemov med pretočnimi kanali ter pretočnimi kanali in morjem,
- priprava načrtov izvedbe ukrepov za ohranjanje, obnovo in vzpostavitev mokrišč,
- priprava strokovnih podlag za celovit program ukrepov ohranjanja mokrišč (izdelava metodologije),
- zagotavljanje povezanosti mokrišč,
- vzpostavitev infrastrukture in pogojev za nadzorovani dotok ali odtok morske ali celinske vode na mokrišče ali z njega,
- obnova in prilagoditev notranje vodne infrastrukture (notranjih nasipov, kanalov, bazenov),
- vzpostavitev in obnova črpališč vode,
- poglabljanje in čiščenje jarkov in kanalov zaradi večje pretočnosti,
- poglabitev lagun, bazenov ali drugih delov mokrišč, vzpostavitev dodatnih lagun, mlak, bajerjev ali drugih stoječih voda ali njihova obnova,
- vzpostavitev ali obnova infrastrukture za odvodnjavanje padavinskih voda,
- ureditve ali zasaditve vegetacije za preprečevanje erozije tal oziroma brežin ob vodah in morju ter zasipavanja mokrišč, za uravnavanje osvetljenosti oziroma osenčenosti habitatov,
- oblikovanje ali nadvišanje gnezditvenih otokov za gnezdenje ptic ali drugih posebej pomembnih delov habitatov rastlinskih in živalskih vrst,
- zasaditve avtohtone vegetacije za namen »plavajočih otokov« kot pomembnega dela habitatov nekaterih močvirnih vrst ptic, za uravnavanje temperaturnih ali osvetlitvenih razmer v habitatih, za preprečevanje erozije,
- vzpostavitev meteoroloških postaj (z repetitorji, piezometri za merjenje gladine podtalnice, z avtomatskimi merilci gladine vode ipd.) za pravočasno odzivanje na spremembe,
- drugi ukrepi za uravnavanje vodnega režima in preprečevanje škodljivih vplivov zaradi dviga gladine morja, vremenskih ujm ali drugih dejavnikov podnebnih sprememb,
- odkup (pridobitev v last države) zemljišč na mokriščih za namene izvajanja ukrepov ohranjanja biotske raznovrstnosti,
- nakup naprav in orodij, prilagojenih za izvajanje ukrepov.

Ukrepi za preprečevanje in obvladovanje vnosa in širjenja invazivnih tujerodnih vrst so::

- ozaveščanje o invazivnih tujerodnih vrstah,
- spremljanje razširjenosti tujerodnih vrst v Sloveniji,
- priprava in izvajanje ukrepov zgodnjega odkritja in hitrega odziva,
- priprava in izvajanje ukrepov za obvladovanje močno razširjenih vrst,
- študije za pripravo ocen tveganja zaradi invazivnosti tujerodnih vrst,
- informacijske rešitve namenjene spremljanju izvedbe ukrepov obvladovanja invazivnih tujerodnih vrst,
- nakup naprav in orodij, prilagojenih za izvajanje ukrepov,
- drugi ukrepi za preprečevanje vnosa in širjenja invazivnih tujerodnih vrst.

Sredstva se izvajalcem ukrepov zagotovijo z rednimi letnimi pogodbami MOP v okviru financiranja javne službe ohranjanja narave, z izvajalci pogodbenega ali skrbniškega varstva v okviru pogodb o skrbništvu in izvajanju pogodbenega varstva, z upravljavci lokalnih zavarovanih območij pa s pogodbami na podlagi javnih pozivov (koncesionarji, javni zavodi, občine).

Predvideva se tudi možnost dodeljevanja finančnih sredstev za nakupe zemljišč v imenu in za račun Republike Slovenije za doseganje ciljev na področju biotske raznovrstnosti z namenom prilagajanja na podnebne spremembe ter možnost sofinanciranja obnove stavb, ki so v upravljanju parkov, financiranih s strani Ministrstva za okolje in prostor.

predvidena finančna sredstva 2020 - 2023				pristojnost za izvajanje	kazalnik	ocena učinka	odgovorna(e) oseba(e)	opombe
2020	2021	2022	2023	izvajalci državnih in lokalnih javnih služb s področja ohranjanja narave in rabe naravnih virov (javni zavodi, koncesionarji, ustanovitelji zavarovanih območij (MOP, občine) in izvajalci pogodbenega ali skrbniškega varstva za izvajanje posameznih nalog upravljanja zavarovanih območij	delež (število in obseg) izvedenih ukrepov glede na načrtovane ukrepe v potrjenih letnih programih in načrtih dela izvajalcev javnih služb in pogodbenega ali skrbniškega varstva	zmožnost samoohranitve mokrišč v primeru ekstremnih vremenskih dogodkov, dviga gladine morja ali drugih posledic podnebnih sprememb; ohranjenost indikatorskih vrst ali habitatnih tipov na zavarovanih območjih, kot so določeni v načrtih upravljanja	direktorji, vodje oziroma druge odgovorne osebe izvajalcev javnih služb in pogodbenega ali skrbniškega varstva v skladu z njihovimi ustanovitvenimi akti	
do 1,7 mio. EUR	do 2,5 mio. EUR	do 2 mio. EUR	do 2 mio. EUR					
Merilo 1: prispevek k ciljem na področju podnebnih sprememb						blaženje	prilagajanje	blaženje in prilagajanje

Izvedba ukrepov za ohranjanje biotske raznovrstnosti z namenom prilagajanja na podnebne spremembe bo prispevala k doseganju naslednjih ciljev na področju prilagajanja podnebnim spremembam:

- zmanjšanje občutljivosti na vplive podnebnih sprememb, kar bo nakazal kazalnik ohranjenosti indikatorskih vrst ali habitatnih tipov na zavarovanih območjih (ukrepi za preprečevanje in obvladovanje vnosa in širjenja invazivnih tujerodnih vrst (ITV), ki negativno vplivajo na biotsko raznovrstnost, so namenjeni zmanjševanju vplivov invazivnih tujerodnih vrst na vrste in habitate ter posledično na biotsko raznovrstnost, saj ITV zelo ogrožajo biotsko raznovrstnost in povezane ekosistemske storitve);
- zmanjšanje ranljivosti mokrišč na vplive podnebnih sprememb in povečevanje odpornosti na vplive podnebnih sprememb s povečevanjem prilagoditvene sposobnosti mokrišč glede zmožnosti samoohranitve mokrišč v primeru ekstremnih vremenskih dogodkov, dviga gladine morja, ali drugih posledic podnebnih sprememb.

Zaradi pomembnosti mokrišč oziroma območij Natura 2000 pri blaženju podnebnih sprememb in zaradi njihove izpostavljenosti ranljivosti je pomembno, da se zagotavlja ustrezno uravnavanje vodnega režima in preprečujejo škodljivi vplivi in njihove posledice zaradi dviga gladine morja in vremenskih ujm (izsuševanja, poplavljanja, erozijskega delovanja, zasipavanja in drugih sprememb v ekosistemi). Temu so namenjeni predlagani ukrepi.

Merilo 2: izpolnjevanje mednarodnih obveznosti	da	ne	posredno
Ukrep bo prispeval k izpolnjevanju naslednjih mednarodnih obveznosti: – Agenda za trajnostni razvoj do leta 2030: cilja 14 in 15 sta namenjena ohranjanju in trajnostni rabi morij in celinskih ekosistemov; zlasti cilj 15 poudarja zaustavitev upada biotske raznovrstnosti, in sicer z varstvom, obnovo in promocijo trajnostne rabe ekosistemov. – Svetovni strateški načrt za biotsko raznovrstnost 2011–2020 z namenom povečanja koristi iz biotske raznovrstnosti in z njo povezanimi ekosistemskimi storitvami predvideva ukrepe za izboljšavo in obnovo vsaj 15 % degradiranih ekosistemov in izrecno navaja s tem povezani prispevek k blaženju podnebnih sprememb in prilagajanju nanje (Aichi cilj 15). To povzemata tudi Strategija EU za biotsko raznovrstnost do leta 2020 v cilju 2 in Akcijski načrt za naravo, ljudi in gospodarstvo (akcije 5, 6, in 10). – Natura 2000 kot instrument za ohranjanje biotske raznovrstnosti. Območja Natura 2000 imajo zlasti pomembno vlogo kot naravni shranjevalec ogljika (zagotavljanje naravnih zmogljivosti za shranjevanje ogljika), porabnik ogljikovega dioksida (povečevanje zajemanja ogljikovega dioksida v naravnih ekosistemi), zmanjševalec tveganj zaradi vplivov ekstremnih dogodkov in zmanjševalec vplivov naraščajoče morske gladine. Zlasti pomembno vlogo pri shranjevanju ogljika na območjih Natura 2000 imajo gozdovi in mokrišča (barja). (Guidelines on Climate Change and Natura 2000, EU, 2013 (Dealing with the impact of climate change on the management of the Natura 2000 Network of areas of high biodiversity value). – Uredba (EU) št. 1143/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. oktobra 2014 o preprečevanju in obvladovanju vnosa in širjenja invazivnih tujerodnih vrst (v nadaljnjem besedilu: Uredba 1143/2014/EU), ki določa pravila za preprečevanje, čim večje zmanjšanje in ublažitev škodljivih vplivov namerne in nenamerne vnosa ter širjenja invazivnih tujerodnih vrst na biotsko raznovrstnost v Uniji.			

Merilo 3: dodana vrednost	da	ne	posredno
Ukrep bo omogočil dodatno financiranje in učinkovitejše izvajanje obstoječih programov in nalog izvajalcev javne službe s področja ohranjanja narave: Izboljšala se bosta doseganje varstvenih ciljev in izvajanje naslednjih načrtov upravljanja: – Načrt upravljanja Triglavskega narodnega parka 2016–2025, – Načrt upravljanja Naravnega rezervata Škocjanski zatok za obdobje 2015–2024, – Načrt upravljanja Krajinskega parka Sečoveljske soline za obdobje 2011–2021, – Načrt upravljanja Krajinskega parka Strunjan 2018–2027 in – Načrt urejanja in delovanja Naravnega rezervata Ormoške lagune 2020–2024. Upravljalci zavarovanih območij, ki nimajo sprejetih načrtov upravljanja, in drugi javni zavodi te naloge opravljajo na podlagi letnih programov dela ob upoštevanju izhodišč, ki jih pripravi Ministrstvo za okolje in prostor v skladu z nalogami upravljalcev zavarovanih območij in cilji teh zavarovanih območij, opredeljenih z akti o ustanovitvi zavarovanih območij (Zakon o Triglavskem narodnem parku, Zakon o regijskem parku Škocjanske jame, Zakon o Spominskem parku Trebče, Uredba o Naravnem rezervatu Škocjanski zatok, Uredba o Krajinskem parku Ljubljansko barje, Uredba o Krajinskem parku Kolpa, Uredba o Krajinskem parku Strunjan, Uredba o Krajinskem parku Goričko, Uredba o Krajinskem parku Sečoveljske soline, Uredba o Naravnem rezervatu Ormoške lagune) in v skladu z nalogami ohranjanja narave, opredeljenimi v drugih sektorskih predpisih, kot so naloge Zavoda za varstvo narave v skladu z Zakonom o ohranjanju narave ali naloge Zavoda za ribištvo Slovenije v skladu z Zakonom o ohranjanju narave in Zakonom o sladkovodnem ribištvu. Upravljalci lokalnih zavarovanih območij opravljajo naloge na podlagi načrtov upravljanja in letnih programov dela, potrjenih pri organih lokalnih skupnosti, pri čemer so ukrepi za prilagajanje na podnebne spremembe predhodno usklajeni z MOP (Odlok o Krajinskem parku Pivška presihajoča jezera, Odlok o Krajinskem parku Tivoli, Rožnik, Šišenski hrib, Odlok o Krajinskem parku Rački ribniki – Požeg, Krajinski park Drava, Odlok o Krajinskem parku Debeli rtič, Odlok o Krajinskem parku Središče ob Dravi, Odlok o naravnem spomeniku			

Dovžanova soteska, Odlok o Naravnem rezervatu Zelenci, Odlok o Krajinskem parku Logarska dolina).					
Merilo 4: doseganje sinergij		da	ne	neopredelje no	
– zagotavljanje ekosistemskih storitev pri blaženju vplivov podnebnih sprememb z ohranjanjem biotske raznovrstnosti na mokriščih, na območjih Natura 2000, zavarovanih območjih in v kmetijski krajini (mejice) – preprečevanje in blaženje škodljivih vplivov ekstremnih vremenskih dogodkov in dviga morske gladine na širše naravno in družbeno okolje, – ohranjene ekosistemske storitve, – zmanjšani stroški ukrepov za invazivne tujerodne vrste, – zmanjšani negativni vplivi invazivnih tujerodnih vrst na biotsko raznovrstnost in gospodarstvo, – zagotavljanje podatkov, ki so uporabni tudi za izvajanje drugih sektorskih politik (npr. kmetijstvo).					
Merilo 5: učinkovitost		da	ne	neopredelje no	
Ukrepi za ohranjanje biotske raznovrstnosti so na svetovni ravni in na ravni EU prepoznani kot ukrepi, ki konkretno prispevajo k blaženju podnebnih sprememb in prilagajanju nanje. Gre za ukrepe za izboljšanje stanja biotske raznovrstnosti v gozdovih, na mokriščih, traviščih in kmetijskih zemljiščih. Ti ukrepi hkrati prispevajo k večjemu zadrževanju ogljika in preprečevanju izpusta toplogrednih plinov. Za doseganje tega se uveljavlja izraz »naravne podnebne rešitve« (Natural climate solutions). Po najnovejših ocenah lahko naravne podnebne rešitve prispevajo 37 % stroškovno učinkovitega preprečevanja izpusta CO₂, k doseganju svetovno določenega cilja do leta 2030 2 °C (http://www.pnas.org/content/114/44/11645). Ukrepi bodo prispevali k ohranjanju biotske raznovrstnosti in posledično tudi k ohranjanju ekosistemskih storitev. S tem se bodo zmanjševali stroški za družbo, ki bi jih imela v primeru nezadostne zmožnosti ekosistemov za zagotavljanje ekosistemskih storitev, kot so zagotavljanje hranil, materialov, uravnavanje pretoka snovi in energije, zagotavljanje kulturnih ekosistemskih storitev, kot so rekreacija, učenje in sprostitev. Neposredno bodo prispevali tudi k blaženju vplivov podnebnih sprememb, preprečevanju in blaženju škodljivih vplivov ekstremnih vremenskih dogodkov ter dvigu morske gladine na širše naravno in družbeno okolje, zagotovljeno bo opravljanje tradicionalne rabe naravnih virov, kot je pridobivanje morske soli. Z aktivnim ukrepanjem za preprečevanje vnosa in širjenja invazivnih tujerodnih vrst se bosta zmanjšala število in razširjenost invazivnih tujerodnih vrst, s čimer bodo zmanjšani negativni vplivi invazivnih tujerodnih vrst na biotsko raznovrstnost in ekosisteme, posledično tudi na gospodarstvo. Z zmanjševanjem pritiska invazivnih tujerodnih vrst na vrste in habitate se bosta izboljšala njihovo stanje in stanje ekosistemov, s čimer se bo zagotovila njihova odpornost na izredne vremenske razmere zaradi podnebnih sprememb.					
Merilo 6: pripravljenost za izvedbo		kratkoroč o	srednjeročno	dolgoročno	
Izvajanje ukrepa je vključeno v dolgoročne načrte upravljanja zavarovanih območij in programe dela javnih institucij za posamezno leto. Upravljalci zavarovanih območij, ki nimajo sprejetih načrtov upravljanja, in drugi javni zavodi te naloge opredelijo v letnih programih dela na podlagi izhodišč, ki jih pripravi Ministrstvo za okolje in prostor. Naloge izvajanja predvidenih ukrepov za ohranjanje biotske raznovrstnosti z namenom prilagajanja na podnebne spremembe bodo vključene v navedena izhodišča za pripravo letnih programov dela javnih zavodov.					
Skupna ocena					
Merilo 1	Merilo 2	Merilo 3	Merilo 4	Merilo 5	Merilo 6
da/ne/delno	da/ne/delno	da/ne/delno	da/ne/delno	da/ne/delno	da/ne/delno

Namen: Prilagajanje podnebnim spremembam
Opis ukrepa: Sofinanciranje programov na področju naravnih nesreč
Posledice podnebnih sprememb se že kažejo v povečani pogostosti in intenzivnosti ekstremnih vremenskih pojavov. V Sloveniji podatki o posledicah naravnih nesreč ne omogočajo primerjave med obdobji in ocene vseh pojavov. Podatki so na voljo samo za dogodke, ki presežejo 0,003 % BDP. Opremo se lahko na podatke Združenih narodov, Urada za zmanjševanje tveganja, ki meni, da je neposredna materialna škoda, ki jo povzročijo naravne nesreče zaradi vremenskih pojavov (izvzeti so geofizikalni pojavi, kot so potresi in cunamiji), v dvajsetletnem obdobju 1998–2017 narasla glede na 20-letno obdobje pred tem (1978–1997) za 150 %.² Kljub temu pa je škoda, ki jo povzročajo naravne nesreče, mogoče le deloma pripisati podnebnim spremembam, saj na povečevanje škode vplivajo tudi drugi dejavniki (večje premoženje posameznikov in družb). Zaradi zmanjševanja spomladanskih viškov in povečevanja jesenskih viškov vode se v zadnjih letih srečujemo s spomladanskimi in poletnimi zelo sušnimi obdobji ter na drugi strani visokimi vodostaji jeseni, pri čemer za zdaj ostaja letno povprečje padavin na isti ravni. Tudi intenziteta padavin se je v zadnjih letih bistveno spremenila, saj znaša količina padavin v bistveno krajšem obdobju (v nekaj urah) toliko, kot je v preteklosti znašala v nekajdnevnem obdobju. Toča je v zadnjih desetih letih pogostejša, predvsem pa se povečuje velikost zrn toče. Kot posledico podnebnih sprememb pa je treba omeniti tudi žled in izjemno škodo, ki jo ta lahko povzroči na gozdnih površinah ter zgodovinskih parkih, vrtovih in drevoredih. Vpliv predvidenih podnebnih sprememb – to sta nadaljnja rast temperature zraka in večja intenziteta padavin – se postopoma kaže v večji poplavni ogroženosti in delovanju erozijskih sil, nižanju srednjih in malih pretokov ter upadu ravni podtalnice. Zato se povečuje število sproženih zemeljskih plazov. Zaradi sprememb temperature zraka so tudi vetrovi močnejši. Ko sicer povsem naravni pojavi s pogostostjo in intenziteto presežejo dozdajšnje pojavitve in s tem tudi načrtovane obremenitve grajenega okolja, lahko govorimo o naravnih nesrečah zaradi vplivov podnebnih sprememb. Predmet ukrepa je sofinanciranje ukrepov obnove za odpravo posledic naravnih nesreč, kar prispeva k cilju prilagajanja na podnebne spremembe, saj zagotovi, da je odpornost na prihodnje naravne nesreče ob pričakovanih vplivih podnebnih sprememb (npr. povečanju pogostosti in intenzivnosti izrednih padavin) na obravnavanem območju višja, in sicer zaradi povečanja odpornosti infrastrukture, izboljšane gradbeno-statičnega stanja stavb (odvodnja, utrditev bankin, podpora konstrukciji se izvede na način, da se odpornost na naravne nesreče poveča, tako da prenese več padavin, plazovitosti ipr.) ter izboljšane stanja vrtnoarhitekturne dediščine zaradi izvedbe ustreznih arborističnih sanacijskih ukrepov. Ob obnovi se zagotovi, da sta infrastruktura, stavbe kulturne dediščine in vrtnoarhitekturna dediščina bolj prilagojeni oziroma odporni na vplive podnebnih sprememb, s tem Ukrep obsega izvajanje sprejetih programov odprave posledic naravnih nesreč in sicer obnove poškodovanih objektov, vključno z objekti kulturne dediščine ter vrtnoarhitekturne dediščine zaradi naravnih nesreč z namenom povečevanja odpornosti obnovljenih objektov na pričakovane spremenjene padavinske in temperaturne podnebne razmere. Programi se iz sredstev Sklada za podnebne spremembe do izdelave boljše metodologije financirajo v višini 20 % od vrednosti celotnega programa. Ukrep obsega tudi sofinanciranje izvedbe ukrepov na plazovih večjega obsega, skladno s potrjenimi programi ukrepov: – plaz Stovže nad Logom pod Mangartom v občini Bovec, – plaz Strug nad Kosečem v občini Kobarid, – plaz Podmark v občini Šempeter Vrtojba; – plazišči Šmihel nad Ozeljanom in Gradišče nad Prvačino v mestni občini Nova Gorica, – plaz Slano Blato v občini Ajdovščina, – plaz Macesnik v občini Solčava, ki so namenjeni spremljanju vplivnih območij navedenih plazov, spremembam ocen ogroženosti na vplivnih območjih plazov, izvedbi nujnih stabilizacijskih ukrepov na vplivnih območjih plazov in obnovi uničenih infrastrukturnih objektov. Upravičenec je MOP kot pooblaščen investitor države. Gre za sredstva, ki so bila v preteklosti že namenjena (izplačila v vrednosti skupaj več kot 370 milijonov evrov) iz skupnih sredstev proračuna in proračunske rezerve. Hkrati so zagotovljena sredstva tudi za oceno vpliva podnebnih sprememb na plazovitost in upoštevanje vplivov podnebnih sprememb pri načrtovanju ukrepov.

² Vir: <https://www.unisdr.org/we/inform/publications/61119>

Zaradi spremenjenih podnebnih razmer se vsako leto sproži ve zemeljskih plazov kot posledica nenadne odjuge ali lokalno omejenih neurij z močnimi padavinami, ki se ne obravnavajo po določbah Zakona o odpravi posledic naravnih nesreč. Za izvedbo ukrepa bo izdelan akcijski načrt za izvedbo nujnih ukrepov na plazovih majhnega in srednjega obsega. Predvideno je sofinanciranje povečevanja odpornosti za ekstremne vremenske pojave na vplivnih območjih posameznih plazov, namenjenih stabilizaciji zemljine. Upravičenci so občine za izvedbo ukrepov na posameznem plazu. Za sanacijo plazov srednjega in majhnega obsega je bilo v preteklosti že namenjenih več kot 8 milijonov evrov iz integralnega proračuna in proračunske rezerve.									
predvidena finančna sredstva 2020 - 2023				pristojnost za izvajanje	kazalnik	ocena učinka	odgovorna oseba	opombe	
2020	2021	2022	2023	MOP, MK, občine	število okrepljenih objektov in ustalitve premikov zemljine	krepitev odpornosti obnovljenih objektov na podnebne spremembe	minister MOP	potrebne priprave ocene vplivov podnebnih sprememb	
do 14 mio. EUR	do 8 mio. EUR	0 mio. EUR	0 mio. EUR						
Merilo 1: prispevek k ciljem na področju podnebnih sprememb						blaženje	prilagajanje	blaženje in prilagajanje	
Izvedba ukrepov omogoča doseganje ciljev Republike Slovenije na področju prilagajanja podnebnim spremembam, in sicer zmanjšanje ranljivosti Slovenije na področju infrastrukture in kulturne dediščine ter povečevanje odpornosti na vplive podnebnih sprememb. Posledično to pomeni povečanje prilagoditvene sposobnosti družbe v celoti kakor tudi posameznikov.									
Merilo 2: izpolnjevanje mednarodnih obveznosti						da	ne	posredno	
Sendajski akcijski okvir za obdobje 2015–2030, ki je bil sprejet na mednarodni konferenci Združenih narodov marca 2015 in katerega sopodpisnica je Slovenija, je med prednostne naloge za ukrepanje v primeru nesreč uvrstil tudi krepitev pripravljenosti na nesreče za učinkovito odzivanje in »boljšo ponovno izgradnjo« (BBB - Build Back Better). Obnova objektov zaradi posledic naravnih nesreč je tako hkrati priložnost za ustrezno preventivno ukrepanje in krepitev odpornosti grajenega okolja na prihodnje dogodke zaradi sprememb podnebja. Pri obnovi infrastrukturnih objektov je treba upoštevati že nastale spremembe in obnovo izvajati tako, da so obnovljeni objekti odpornejši na pričakovane spremenjene razmere.									
Merilo 3: dodana vrednost						da	ne	posredno	
Ukrep dopolnjuje in nadgrajuje izvedbo sprejetih programov odprave posledic naravnih nesreč, ki se financirajo iz proračunske rezerve proračuna RS in proračunskih postavk MOP. S sredstvi Sklada za podnebne spremembe se tako nadgrajujejo že dodeljena sredstva iz državnega proračuna.									
Merilo 4: doseganje sinergij						da	ne	posredno	
Izvedba ukrepa omogoča normalno uporabo prizadetega prostora, uporabo poškodovanih ali uničenih infrastrukturnih objektov in objektov kulturne dediščine in s tem zagotavlja boljše pogoje za razvoj dejavnosti ter pogoje za varstvo in ohranjanje kulturne dediščine.									
Merilo 5: učinkovitost						da	ne	neopredeljeno	
Izvedba ukrepa bo prispevala k zmanjšanju škode v primeru ekstremnih vremenskih pojavov v prihodnje ter tako prispevala k zmanjšanju stroškov države in prebivalstva.									
Merilo 6: pripravljenost za izvedbo						kratkoročno	srednjeročno	dolgoročno	
Izvajanje ukrepa je načrtovano za leto 2020 in 2021. Projektna dokumentacija je večinoma pripravljena. Treba je oddati javna naročila in začeti izvajati ukrepe.									
Skupna ocena									
Merilo 1		Merilo 2		Merilo 3		Merilo 4		Merilo 5	
da/ne/delno		da/ne/delno		da/ne/delno		da/ne/delno		da/ne/delno	

Namen: Raziskave, razvoj in inovacije (RRI)								
Opis ukrepa: Podpora razvoju projektov za nizkoogljične inovacije in raziskavam, razvoju in inovacijam								
Evropska komisija je februarja 2019 sprejela delegirani akt za Sklad za inovacije, ki podrobneje opredeljuje pravila financiranja (upravičeni stroški, način podpore, obseg financiranja, časovni vidik razpisov), pravila izvedbe/izbire (merila upravičenosti, proces izvedbe, merila za izbiro) in pravila upravljanja (upravljavska struktura, geografska uravnoteženost). Ta pravila bo MOP smiselno uporabil pri izvedbi javnega razpisa za RRI. Priprava razpisa se je začela že leta 2019, vendar zaradi zahteve MF po sistemski (zakonski) ureditvi področja državnih pomoči razpis še ni mogel biti izveden. Glede na to, da se objava prvega razpisa Sklada za inovacije v predvideni višini 1 milijarde evrov pričakuje že junija 2020, bo v tem letu v okviru ukrepa najprej izveden javni razpis oziroma javno naročilo za podporo pri pripravi projektnih prijav na Sklad za inovacije EU, v katerem bodo upravičeni stroški za študije izvedljivosti in druge aktivnosti, potrebne za pripravo projektne prijave. Za projekte, ki bodo izbrani na prvi stopnji razpisa Sklada za inovacije EU, je predvideno delno sofinanciranje lastnega vložka iz sredstev Sklada za podnebne spremembe. Prav tako se predvideva nadaljnja podpora raziskavam, razvoju in inovacijam na področju prilagajanja in blaženja podnebnih sprememb.								
predvidena finančna sredstva 2020 – 2023				pristojnost za izvajanje	kazalnik	ocena učinka	odgovorna oseba	opombe
2020	2021	2022	2023	MOP, MIZŠ	podprti najmanj trije projekti RRI	zmanjšanje emisij TGP	minister MOP	izvedba naročil in razpisov
do 2 mio. EUR	0 mio. EUR	0 mio. EUR	0 mio. EUR					
Merilo 1: prispevek k ciljem na področju podnebnih sprememb						blaženje	prilagajanje	blaženje in prilagajanje
Izvedba ukrepov omogoča doseganje dolgoročnih ciljev in obveznosti Republike Slovenije na področju podnebnih sprememb in prehoda v nizkoogljično krožno gospodarstvo. Prispevek k doseganju ciljev na področju blaženja podnebnih sprememb bo v okviru javnega razpisa opredeljen kot vstopni pogoj. Višina prispevka k doseganju teh ciljev bo merilo za izbiro. Glede na vrsto raziskovalno-razvojnih in inovacijskih projektov ni mogoče vnaprej oceniti višine njihovega prispevka. Pri razvojno-pilotnih projektih bo merilo možnost, da se ob uvedbi novosti za celotno populacijo v Sloveniji ogljični odtis do leta 2030 zmanjša za vsaj en odstotek.								
Merilo 2: izpolnjevanje mednarodnih obveznosti						da	ne	posredno
Ukrep prispeva k izpolnjevanju mednarodnih obveznosti Republike Slovenije v okviru svetovnih podnebnih prizadevanj v skladu s Pariškim sporazumom, še zlasti za zmanjševanje celotnih emisij države v okviru EU ETS in državnih obveznosti. Inovacije, razvite v okviru ukrepa RRI, bo mogoče prilagoditi za uporabo v projektih mednarodnega razvojnega sodelovanja.								
Merilo 3: dodana vrednosti						da	ne	posredno
V OP EKP 2014–2020 in v strategiji pametne specializacije niso predvideni namenski ukrepi v podporo RRI na področju nizkoogljičnih tehnologij in storitev, vendar pa se taki projekti že izvajajo s podporo iz več javnih razpisov tako v okviru domačih kakor tudi evropskih programov (npr. H2020). V okviru ukrepa RRI bo mogoče sofinancirati nadgradnjo tovrstnih projektov za doseganje upravičenosti za sredstva sklada za inovacije.								
Merilo 4: doseganje sinergij						da	ne	neopredeljeno

Ukrep ima sinergijske učinke s politikami na področju spodbujanja gospodarskega razvoja, zdravja in kakovosti zunanjega zraka, saj bodo pravne osebe z navedenimi ukrepi zagotavljale manjše emisije v sektorju industrija in s tem povečevale svetovno konkurenčnost Slovenije.

Raziskave, razvoj in inovacije za prehod v nizkoogljično gospodarstvo spadajo med ključne gradnike zelenega gospodarstva. Financirani bodo projekti za razvoj, pilotni preizkus in demonstracijo nizkoogljičnih tehnologij in storitev z možnostjo znatnih prihrankov pri emisijah TGP ter s sočasnimi pozitivnimi učinki na okoljsko (celotno), ekonomsko in socialno razsežnost trajnostnega razvoja.

Merilo 5: učinkovitost	da	ne	neopredeljeno
-------------------------------	-----------	----	---------------

V okviru pilotnih in demonstracijskih projektov bodo podprte rešitve z velikimi obeti (v primeru prenosa na širšo populacijo) za zmanjševanje stroškov rabe energije v vseh sektorjih.

Ukrep bo spodbujal energetske in snovno učinkovitost z zmanjševanjem stroškov gospodarstva in javnega sektorja za rabo energije in naravnih virov.

Merilo 6: pripravljenost za izvedbo	kratkoročno	srednjeročno	dolgoročno
--	--------------------	--------------	------------

Ukrep se lahko začne izvajati takoj po sprejetju programa.

Skupna ocena

Merilo 1	Merilo 2	Merilo 3	Merilo 4	Merilo 5	Merilo 6
da/ne/delno	da/ne/delno	da/ne/delno	da/ne/delno	da/ne/delno	da/ne/delno

Namen: Raziskave, razvoj in inovacije (RRI)									
Opis: Raziskovalna infrastruktura za potrebe načrtovanja in izvajanja podnebne politike									
Dozdajšnje analize, poročila in priporočila podnebne ter okoljske politike (tako na državni ravni kot na ravni EU) opredeljujejo sektorje in področja, v katerih so emisije TGP najvišje in bi z ustreznimi ukrepi blaženja dosegli največje prispevke k podnebnim ciljem. Vendar razpoložljivi podatki in raziskovalna infrastruktura pogosto ne omogočajo dovolj natančnega izračuna projekcij in scenarijev za prednostne ukrepe znotraj sektorjev in področij z najvišjimi emisijami TGP. Poleg tega je nova ali posodobljena raziskovalna infrastruktura nujna za preverjanje ter uporabo novih nizkoogljičnih ali brezogljičnih tehnologij in izdelkov, razvitih v raziskovalnih projektih, financiranih iz evropskih in državnih programov. V skladu z zgornjimi cilji in na podlagi ustreznih analiz in dokumentov podnebne politike v letih 2020 in 2021 načrtujemo za sektorje in področja z najvišjimi emisijami TGP nabavo nove oziroma posodobitev že vzpostavljene raziskovalne infrastrukture ter njeno vzdrževanje in uporabo, kar bo omogočilo lažjo določitev prednostnih ukrepov znotraj sektorjev in področij z najvišjimi emisijami ter preverjanje in uporabo novih nizkoogljičnih ali brezogljičnih tehnologij. S tem bomo pripomogli k zmanjšanju emisij toplogrednih plinov in povečanju energetske učinkovitosti. Prednostni ukrepi se opredelijo na podlagi možnosti za preprečevanje emisij toplogrednih plinov, izkazane znanstvene odličnosti slovenskih raziskovalnih skupin, njihove vpetosti v pomembne evropske pobude in možnega prispevka h konkurenčnosti slovenskega gospodarstva. Na podlagi teh meril se je kot prednostna naloga izkazal ukrep vzpostavitve centra za prikaz in preverjanje inovativnih ekonomsko in okoljsko vzdržnih akumulatorskih sistemov za različne namene, kot sta elektromobilnost in shranjevanje energije. Ukrep Raziskovalna infrastruktura za potrebe načrtovanja in izvajanja podnebne politike se bo izvedel preko podpore nabavi raziskovalne infrastrukture, njene uporabe in vzdrževanja v okviru programov in projektov javnih raziskovalnih zavodov in drugih raziskovalnih in razvojnih organizacij z najvišjimi referencami na teh področjih.									
predvidena finančna sredstva 2020 - 2023				pristojnost za izvajanje	kazalnik	ocena učinka	odgovorna oseba	opombe	
2020	2021	2022	2023	MOP, MIZŠ, ARRS, MGRT	število podprtih projektov razvoja raziskovalne infrastrukture	Znižanje emisij TGP	Minister MOP Minister MIZŠ Minister MGRT		
do 1 mio EUR	do 4 mio EUR	do 1 mio EUR	0 mio EUR						
Merilo 1: prispevek k ciljem na področju podnebnih sprememb						blaženje	prilagajanje	blaženje in prilagajanje	
Izvedba ukrepov omogoča doseganje dolgoročnih ciljev in obveznosti Republike Slovenije na področju podnebnih sprememb in prehoda v nizkoogljično krožno gospodarstvo. Nova ali posodobljena raziskovalna infrastruktura bo omogočila lažjo določitev prioriteten ukrepov znotraj sektorjev in področij z najvišjimi emisijami ter preverjanje in uporabo novih nizkoogljičnih ali brezogljičnih tehnologij. S tem bo pripomogla k zmanjšanju emisij toplogrednih plinov in povečanju energetske učinkovitosti. Glede na vrsto raziskovalno-razvojnih in inovacijskih projektov ni mogoče vnaprej oceniti višine njihovega prispevka.									
Merilo 2: izpolnjevanje mednarodnih obveznosti:						da	ne	posredno	
Ukrep prispeva k izpolnjevanju mednarodnih obveznosti Republike Slovenije v okviru svetovnih podnebnih prizadevanj v skladu s Pariškim sporazumom, še zlasti za zmanjševanje celotnih emisij države v okviru EU ETS in državnih obveznosti. Metodologije in izsledke iz tega ukrepa bo mogoče prilagoditi za uporabo v projektih mednarodnega razvojnega sodelovanja.									
Merilo 3: dodana vrednost						da	ne	posredno	
Ukrep dopolnjuje aktivnosti MIZŠ, MGRT, MZL, MOP in drugih institucij na področjih znanstveno-raziskovalnega in razvojnega dela za podporo podnebni, energetski, industrijski politiki (kot so na primer ciljni raziskovalni projekti). Poleg tega bodo z ukrepom nadgrajeni raziskovalni projekti, financirani v okviru evropskih in nacionalnih programov - nova ali posodobljena raziskovalna infrastruktura bo prispevala k preverjanju in uporabi novih nizkoogljičnih ali brezogljičnih tehnologij in izdelkov, razvitih v									

okviru tovrstnih projektov.

Merilo 4: doseganje sinergij	da	ne	neopredeljeno		
Raziskave, razvoj in inovacije za prehod v nizkoogljično gospodarstvo spadajo med ključne gradnike zelenega gospodarstva. Ukrep ima sinergijske učinke s politikami na področju trajnostne rabe energije, trajnostne mobilnosti, spodbujanja gospodarskega razvoja, zdravja in kakovosti zunanjega zraka, saj bo prispeval k zniževanju emisij TGP in energetske učinkovitosti v več sektorjih. Imel bo sočasne pozitivne učinke na okoljsko (celotno), ekonomsko in socialno razsežnost trajnostnega razvoja.					
Merilo 5: učinkovitost	da	ne	neopredeljeno		
Ukrep bo spodbujal energetske in snovno učinkovitost z zmanjševanjem stroškov gospodarstva in javnega sektorja za rabo energije in naravnih virov.					
Merilo 6: pripravljenosti za izvedbo:	kratek rok	srednji rok	dolgi rok		
Ukrep se lahko začne izvajati takoj po sprejetju programa. Izvaža se dve leti, v obdobju 2020 – 2021. Za izvedbo je možnih več postopkov - preko javnega naročila, javnega razpisa, neposredne pogodbe / sporazuma z izbrano agencijo ali skladom ter sodelujočimi ministrstvi.					
Skupna ocena					
Merilo 1	Merilo 2	Merilo 3	Merilo 4	Merilo 5	Merilo 6
da/ne/delno	da/ne/delno	da/ne/delno	da/ne/delno	da/ne/delno	da/ne/delno

Namen: Mednarodna podnebna razvojna pomoč									
Opis ukrepa: Mednarodni podnebni projekti									
Ukrep predvideva financiranje podnebnih ukrepov v partnerskih državah mednarodnega razvojnega sodelovanja na prednostnih področjih in območjih mednarodnega razvojnega sodelovanja, kot so opredeljena v Resoluciji o mednarodnem razvojnem sodelovanju in humanitarni pomoči Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 54/17) in Strategiji mednarodnega razvojnega sodelovanja in humanitarne pomoči Republike Slovenije do leta 2030. Prednostna geografska območja so Zahodni Balkan, evropsko sosedstvo in Podsaharska Afrika s poudarkom na najmanj razvitih državah.									
Ministrstvo je sklenilo pogodbo za pripravo projektnih predlogov. Ko bo naloga končana, se bodo sofinancirali projekti oz. načini sklenitve donatorskih pogodb identificirani v projektni nalogi.									
predvidena finančna sredstva 2020 - 2023				pristojnost za izvajanje	kazalnik	ocena učinka	odgovorna oseba	opombe	
2020	2021	2022	2023	izvajalec v skladu z ZMRSH	število projektov	prispevek k blaženju in prilaganju	minister MOP	priprava poziva in vseh podlag	
do 2 mio. EUR	do 2 mio. EUR	do 2 mio. EUR	do 2 mio. EUR						
Merilo 1: prispevek k ciljem na področju podnebnih sprememb						blaženje	prilagajanje	blaženje in prilagajanje	
EU in države članice so svoje stališče glede podnebnega financiranja zapisale v sklepih Sveta EU z dne 7. novembra 2014 in sklepih Sveta EU za okolje z dne 28. oktobra 2014, ki jih je podprla tudi Republika Slovenija. EU in države članice ter druge razvite države sveta so se v okviru pogajanj za nov podnebni sporazum zavezale, da bodo povečevale sredstva za mednarodno razvojno pomoč do leta 2020 v skladu s svojimi zmožnostmi.									
Merilo 2: izpolnjevanje mednarodnih obveznosti						da	ne	posredno	
Ukrep prispeva k izpolnjevanju mednarodnih obveznosti Republike Slovenije v okviru svetovnih podnebnih prizadevanj v skladu s Pariškim sporazumom in določili 4. člena Okvirne konvencije Združenih narodov o spremembi podnebja o zagotovitvi ustrezne finančne in tehnične pomoči za mednarodne podnebne aktivnosti na področju podnebnih sprememb, še zlasti za zmanjševanje emisij toplogrednih plinov in prilagajanje podnebnim spremembam v manj razvitih državah. Prav tako ukrep prispeva k izpolnjevanju zavez Republike Slovenije glede uradne razvojne pomoči, saj se je Slovenija v okviru EU zavezala, da si bo prizadevala uradno razvojno pomoč do leta 2030 povečati na 0,33 % bruto domačega dohodka (z zdajšnjih 0,16 % bruto domačega dohodka).									
Merilo 3: dodana vrednost						da	ne	posredno	
Ukrep dopolnjuje programe in projekte mednarodnega razvojnega sodelovanja Republike Slovenije, ki jih koordinira Ministrstvo za zunanje zadeve kot nacionalni koordinator, izvajajo pa različna ministrstva, ustanove s področja mednarodnega razvojnega sodelovanja in humanitarne pomoči, mednarodne organizacije, nevladne organizacije in zasebni sektor.									
Merilo 4: doseganje sinergij						da	ne	neopredeljeno	
Izvajanje ukrepa bo imelo večstranske učinke na domače gospodarstvo (opravljanje storitev, industrijska proizvodnja, zaposlovanje v majhnih in srednje velikih podjetjih, nova delovna mesta), če se bodo projekti izvajali v sodelovanju s podjetji v Sloveniji.									
Merilo 5: učinkovitost						da	ne	neopredeljeno	
Sofinanciranje bo na voljo za projekte, ki so v skladu s prednostnimi nalogami mednarodnega razvojnega sodelovanja, trajni in najbolj stroškovno učinkoviti.									
Merilo 6: pripravljenost za izvedbo						kratkoročno	srednjeročno	dolgoročno	
Ukrep je mogoče začeti izvajati takoj po sprejetju programa, vendar je pri pripravi projektov in sklenitvi (donatorskih) pogodb ter za izplačila treba upoštevati vrsto izbranih izvajalcev in negotovost v partnerskih državah mednarodnega razvojnega sodelovanja.									
Skupna ocena									
Merilo 1				Merilo 2	Merilo 3	Merilo 4	Merilo 5	Merilo 6	
da/ne/delno				da/ne/delno	da/ne/delno	da/ne/delno	da/ne/delno	da/ne/delno	

Namen: Učenje za trajnostni prehod

Opis ukrepa: Podnebni cilji ter vsebine v vzgoji in izobraževanju

Ključna aktivnost štiriletnega ukrepa (2020 – 2023) sta priprava in izvajanje celostnega programa ozaveščanja ter vzgoje in izobraževanja o podnebnih spremembah v kontekstu vzgoje in izobraževanja za trajnostni razvoj, ki ga vsak javni zavod izvaja za svojo raven oz. področje izobraževanja. Vključeno je Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport (MIZŠ), ki koordinira izvajanje ukrepa, in naslednji javni zavodi na področju izobraževanja po 28. členu ZOFVI: Zavod RS za šolstvo (ZRŠŠ), Center za poklicno izobraževanje (CPI), Andragoški center Slovenije (ACS), Šola za ravnatelje (ŠR), Center šolskih in obšolskih dejavnosti (CŠOD). V ta namen ministrstvo in javni zavodi:

- vzpostavijo projektne skupine za načrtovanje in izvajanje programa, z dodatnimi kadrovskimi viri, ki se za naloge v okviru ukrepa dodatno opolnomočijo;
- sodelujejo pri pripravi programa ter ga za svojo raven oziroma področje izobraževanja prilagodijo, preizkusijo na vzorcu vzgojno-izobraževalnih organizacij ter izpopolnijo na podlagi evalvacije;
- izdelajo oziroma prilagodijo didaktične komplete za izvajanje;
- vzpostavijo demonstracijske vrtce, šole in druge izobraževalne organizacije (regijsko uravnoteženo), ki se celostno preoblikujejo v smeri trajnostnega načina življenja in dela ter zmanjševanja ekološkega odtisa, tudi z ustrežno opremljenostjo.

V okviru ukrepa so predvidene še naslednje aktivnosti, ki jih ministrstvo in javni zavodi koordinirano izvajajo:

- priprava podrobnejših izvedbenih usmeritev za vzgojo in izobraževanje za trajnostni razvoj za učinkovito izvedbo kurikulov in učnih načrtov ter razvoj šolskih in predšolskih ustanov ter drugih izobraževalnih organizacij v smeri trajnostnih inovacijskih ekosistemov, ki bodo na voljo vsem navedenim organizacijam,
- priprava predlogov za posodobitve nacionalnih smernic za vzgojo in izobraževanje za trajnostni razvoj (VITR), vzgojno-izobraževalnih programov, učnih načrtov in drugih kurikularnih dokumentov s podnebnimi cilji in vsebinami VITR ter posredovanje ustreznim institucijam na področju vzgoje in izobraževanja;
- priprava načrta uvajanja programa v vrtce, osnovne in srednje šole ter druge izobraževalne organizacije v Sloveniji, z vzpostavitvijo systemskega pristopa k vzgoji in izobraževanju ter ozaveščanju o podnebnih spremembah in razvoju kompetenc za prehod v nizkoogljično družbo.

V zadnjih dveh letih izvajanja ukrepa je predviden preizkus programa na širšem vzorcu do 80 šol.

Poleg navedenega bo v okviru ukrepa zagotovljena podpora do 60 % organizacij vzgoje in izobraževanja (VIZ) za izvajanje krajših aktivnosti, povezanih s podnebnimi cilji, ki so v Sloveniji že uveljavljene in jih bodo strokovno verificirali zgoraj navedeni javni zavodi, vsak za svoje področje dela.

predvidena finančna sredstva 2020 - 2023				pristojnost za izvajanje	kazalnik	ocena učinka	odgovorna oseba	opombe
2020	2021	2022	2023	MIZŠ, ZRŠŠ, CPI, ACS, ŠR, CŠOD, MOP	Sodelujočih 5 javnih zavodov Program preizkušen na vzorcu najmanj 80 vzgojno-izobraževalnih zavodov Vzpostavljenih 15 demonstracijskih VIZ oz. organizacij. Izvajanje krajših podnebnih aktivnosti na 60% VIZ.		minister MOP, minister MIZŠ	
do 1 mio. EUR	do 1 mio. EUR	do 1 mio. EUR	do 1 mio. EUR					
Merilo 1: prispevek k ciljem na področju podnebnih						blaženje	prilagajanje	blaženje in

sprememb				prilagajanje	
Izvedba ukrepov omogoča doseganje dolgoročnih ciljev in obveznosti Republike Slovenije na področju podnebnih sprememb. Ocena učinka ukrepa ni opredeljena, ker gre za dolgoročno zmanjšanje emisij toplogrednih plinov in odpornost na vplive podnebnih sprememb.					
Merilo 2: izpolnjevanje mednarodnih obveznosti		da	ne	posredno	
Ukrep prispeva k izpolnjevanju mednarodnih obveznosti Republike Slovenije v okviru svetovnih podnebnih prizadevanj v skladu s Pariškim sporazumom za prispevek k 6. cilju Konvencije ZN o spremembi podnebja, ki poudarja pomen izobraževanja, usposabljanja in ozaveščanja za doseg ciljev na področju podnebnih sprememb.					
Merilo 3: dodana vrednost		da	ne	posredno	
Ukrep dopolnjuje aktivnosti MIZŠ, MOP in drugih ministrstev na področju vzgoje, izobraževanja in usposabljanja o trajnostnem razvoju ter dopolnjuje sredstva, ki jih država že namenja za spodbujanje podjetnosti, inovativnosti in dvig kompetenc, povezanih s trajnostnim razvojem v osnovnih in srednjih šolah, in sicer predvsem iz sredstev evropske kohezijske politike v obdobju 2014–2020.					
Merilo 4: doseganje sinergij		da	ne	neopredeljeno	
Ukrep pomembno dopolnjuje druge ukrepe s področja izobraževanja, usposabljanja in ozaveščanja. Ukrep ima sinergijske učinke s politikami na področju spodbujanja gospodarskega razvoja, zdravja in kakovosti zunanjega zraka, saj bodo rezultati prispevali k hitrejšemu prehodu v nizkoogljično in podnebno odporno družbo.					
Merilo 5: učinkovitost		da	ne	neopredeljeno	
Ukrep bo spodbujal energetske in stroškovno učinkovitost z zmanjševanjem stroškov gospodarstva in javnega sektorja za rabo energije in naravnih virov, še posebej pa pri vključenih osnovnih in srednjih šolah.					
Merilo 6: pripravljenost za izvedbo		kratek rok	srednji rok	dolgi rok	
Ukrep se lahko začne izvajati takoj po sprejetju programa. Izvaja se štiri leta, v obdobju 2020 – 2023.					
Skupna ocena					
Merilo 1	Merilo 2	Merilo 3	Merilo 4	Merilo 5	Merilo 6
da/ne/delno	da/ne/delno	da/ne/delno	da/ne/delno	da/ne/delno	da/ne/delno

Namen: Podpora nevladnim organizacijam in širši civilni družbi									
Opis ukrepa: Sofinanciranje nevladnih organizacij									
Aprila 2018 je začel veljati Zakon o nevladnih organizacijah (Uradni list RS, št. 21/18), ki v slovenski pravni red prinaša opredelitev nevladne organizacije (v nadaljnjem besedilu: NVO) in poenoteno uvaja status nevladne organizacije v javnem interesu. Poenoteni so pogoji za pridobitev takšnega statusa za vse nevladne organizacije (društva, zavode in ustanove). Zakon med drugim opredeljuje subjekte podpornega okolja za nevladne organizacije (horizontalna mreža, regionalna stičišča, vsebinske mreže NVO) in vzpostavlja proračunski sklad za razvoj nevladnih organizacij. Gre za nadaljevanje ukrepa, ki obsega tako programsko sofinanciranje nevladnih organizacij kot projektno financiranje, predvidoma tako za NVO na lokalni in regionalni ravni kot NVO na državni ravni. Del sredstev bo namenjenih tudi za razpis za profesionalizacijo nevladnih organizacij. Namen ukrepa je sofinanciranje trajnostno naravnanih delovnih mest za razvoj in profesionalizacijo nevladnih organizacij, ki delujejo na področju blaženja podnebnih sprememb in prilagajanja nanje. Do sofinanciranja bodo upravičene NVO s statusom nevladne organizacije, ki delujejo v javnem interesu.									
predvidena finančna sredstva 2020 - 2023				pristojnost za izvajanje	kazalnik	ocena učinka	odgovorna oseba	opombe	
2020	2021	2022	2023	MOP in Eko sklad	število projektov in programov, število podprtih zaposlitev	zmanjšanje emisij TGP, zmanjšanje vplivov na okolje	minister MOP		
do 0,6 mio. EUR	do 0,7 mio. EUR	do 0,8 mio. EUR	do 0,9 mio. EUR						
Merilo 1: prispevek k ciljem na področju podnebnih sprememb (označite)						blaženje	prilagajanje	blaženje in prilagajanje	
Izvedba ukrepov omogoča doseganje dolgoročnih ciljev in obveznosti Republike Slovenije na področju podnebnih sprememb. Ocena učinka k doseganju ciljev blaženja podnebnih sprememb in prilagajanja nanje bo opredeljena med izvajanjem projekta in programa.									
Merilo 2: izpolnjevanje mednarodnih obveznosti						da	ne	posredno	
Ukrep prispeva k izpolnjevanju mednarodnih obveznosti Republike Slovenije v okviru svetovnih podnebnih prizadevanj v skladu s Pariškim sporazumom.									
Merilo 3: dodana vrednost						da	ne	posredno	
Ukrep dopolnjuje aktivnosti MJU in drugih ministrstev na področju NVO ter sredstva sklada za NVO.									
Merilo 4: doseganje sinergij						da	ne	neopredeljeno	
Ukrep ima sinergijske učinke s politikami na področju spodbujanju gospodarskega razvoja, zdravja in kakovosti zunanjega zraka, saj bodo projekti omogočali hitrejši prehod v nizkoogljično in podnebno odporno družbo.									
Merilo 5: učinkovitost						da	ne	neopredeljeno	
Ukrep bo spodbujal energetske in stroškovno učinkovitost z zmanjševanjem stroškov gospodarstva in javnega sektorja za rabo energije in naravnih virov.									
Merilo 6: pripravljenost za izvedbo						kratkoročno	srednjeročno	dolgoročno	
Ukrep bo lahko razpisan po končanih postopkih za pridobitev statusa NVO v javnem interesu.									
Skupna ocena									
Merilo 1				Merilo 2	Merilo 3	Merilo 4	Merilo 5	Merilo 6	
da/ne/delno				da/ne/delno	da/ne/delno	da/ne/delno	da/ne/delno	da/ne/delno	

Merilo 5: učinkovitost		da	ne	neopredeljeno	
Ukrep bo spodbujal energetske in stroškovne učinkovitost z zmanjševanjem stroškov gospodarstva in javnega sektorja za rabo energije in naravnih virov.					
Merilo 6: pripravljenost za izvedbo		kratkoročno	srednjeročno	dolgoročno	
Pričakuje se izvedba poziva oziroma razpisa v letu 2020.					
Skupna ocena					
Merilo 1	Merilo 2	Merilo 3	Merilo 4	Merilo 5	Merilo 6
da/ne/delno	da/ne/delno	da/ne/delno	da/ne/delno	da/ne/delno	da/ne/delno

Namen: Sofinanciranje projektov LIFE								
Opis ukrepa: LIFE Integralni projekt CARE4CLIMATE								
MOP je kot pristojni organ za vodenje politike in pripravo zakonodaje na področju blaženja podnebnih sprememb v jeseni 2017 na javni razpis Evropske komisije prijavil Integralni projekt LIFE IP CARE4CLIMATE, ki obravnava vrzeli v izvajanju Operativnega programa zmanjšanja emisij toplogrednih plinov do leta 2020 glede na leto 2030, ki ga je sprejela Vlada RS decembra 2014.								
Splošni cilji projekta:								
- podpreti učinkovitejše izvajanje ukrepov, določenih v OP TGP in Akcijskem načrtu URE, ki sta ključna strateška načrta za doseganje ciljev po Odločbi 406/2008/ES. - zmanjšati vrzeli pri izvajanju OP TGP 2020, kar bo omogočilo hitrejše in cenejše doseganje cilja zmanjšanja emisij toplogrednih plinov do leta 2030 na način, ki bo prispeval k doseganju drugih podnebnih in okoljskih ter sektorskih ciljev, med drugim zmanjševanje emisij onesnaževal zraka in zagotavljanje zanesljivosti oskrbe z energijo. - povečati kadrovske zmogljivosti in strokovne kompetence ključnih deležnikov, kar bo omogočilo kakovostno pripravo ukrepov in njihovo izvajanje ter s tem prispevalo k zmanjšanju emisij TGP do leta 2030 oziroma k prehodu v nizkoogljično družbo. - omogočiti mobilizacijo in uporabo drugih dodatnih virov financiranja ukrepov za zmanjšanje emisij toplogrednih plinov.								
Ključne aktivnosti, ki bodo izvedene v okviru projekta:								
- informiranje in ozaveščanje ciljnih javnosti (gospodinjstva, javni sektor, MSP, širša javnost idr.) o problematiki podnebnih sprememb. - promocija javnega potniškega prometa, spodbujanje nemotoriziranih oblik prometa ter priprava strateških dokumentov (smernic, navodil, strategij) za usmeritev razvoja trajnostne mobilnosti ter praktična izvedba pilotnih projektov (upravljanje mobilnosti, regionalno prometno načrtovanje, ustanovitve spletne platforme za prijaznejši javni potniški promet – MaaS idr.). - vzpostavitev portala za strokovno pomoč naročnikom zelenega javnega naročanja. - promocija ukrepov za zmanjšanje odpadne hrane. - pospešitev izvedbe energetske prenove stavb v stanovanjskem sektorju s sklopom aktivnosti promocije, usposabljanja, načrtovanja financiranja in priprave finančnih instrumentov, vključno z njihovim testiranjem z demonstracijskimi projekti in vzpostavitvijo sistema kakovosti za bolj kakovostno izvedbo projektov energetske prenove stavb in izvedbo več ukrepov oziroma projektov, da bodo skupno prispevali k zmanjšanju emisij TGP za 250 kt v obdobju 2020–2030 v stanovanjskem sektorju. Brez teh ukrepov, predlaganih v integralnem projektu, bi se nadaljevalo upadanje izvedbe ukrepov v zadnjih letih. - nadgradnja sistema spremljanja izvajanja OP TGP zlasti v naslednjih segmentih: vzpostavitev spremljanja ponorov emisij CO₂; vzpostavitev sistematičnega spremljanja učinkov, doseženih z izvajanjem informativnih in ozaveščevalnih dejavnosti ter usposabljanj; vzpostavitev spremljanja učinkov zelenega javnega naročanja. - nadgradnja organizacijskih ukrepov za izvajanje OP TGP, vključno z izboljšanjem procesov sodelovanja deležnikov pri pripravi instrumentov oziroma ukrepov, - podpora občinam in regijam na področjih trajnostne mobilnosti in energetskega načrtovanja.								
Projekt se izvaja od 1. 1. 2019 do 31. 12. 2026.								
predvidena finančna sredstva 2020 - 2023				pristojnost za izvajanje	kazalnik	ocena učinka	odgovorna oseba	opombe
2020	2021	2022	2023	MOP in vsi partnerji projekta	kot v projektu	kot v projektu	minister MOP	
do 3 mio. EUR	do 3 mio. EUR	do 4 mio. EUR	do 5 mio. EUR					
Merilo 1: prispevek k ciljem na področju podnebnih sprememb						blaženje	prilagajanje	blaženje in prilagajanje
Izvedba ukrepov v okviru projekta omogoča doseganje ciljev in obveznosti Republike Slovenije na področju podnebnih sprememb, prednostno na področjih, ki jih določa evropska zakonodaja in na katerih ima Republika Slovenija zaostanke pri izvajanju.								
Prispevek k doseganju ciljev na področju blaženja podnebnih sprememb:								
- zmanjševanje emisij toplogrednih plinov (zmanjšanje emisij v ekv. CO₂ [kg emisije/leto]), - povečanje energetske učinkovitosti (prihranki energije po uredbi v [MWh/leto]).								

Posebni kazalniki aktivnosti v okviru projekta CARE4CLIMATE

Leto	2017	2022	2026	2030	Vir
Ozaveščenost o problematiki podnebnih sprememb, % populacije RS	35 %	40 %	50 %	60 %	Eurobarometer
Vključenost v izvajanje ukrepov za zmanjšanje emisij TGP	66 %	70 %	75 %	80 %	Eurobarometer
Trajnostna mobilnost (delež ljudi, ki ne uporablja motoriziranega načina prevoza)	19,80	20 %	22,80 %	24,80 %	anketa na državni ravni o potovalnih navadah, PNZ
Kazalniki trajnostne gradnje	prvi osnutek	alfa različica	končna različica	20 % javnih stavb, zgrajenih po načelih trajnostne gradnje	MZI
Delež zelenega javnega naročanja (ZeJN) v vseh javnih naročilih (JN) (št. postopkov JN)	26 %	28 %	30 %	35 %	Portal e naročanje www.enarocanje.si
Delež ZeJN v vseh JN (po vrednosti JN)	24 %	26 %	30 %	35 %	Portal e-naročanje www.enarocanje.si
Količina odpadne hrane	x	ocena dejanskega stanja	x – 20 %	x – 30 %	MOP

Ocena prihrankov emisij CO₂ na podlagi izvajanja projekta CARE4CLIMATE v t CO₂ ekv.

Aktivnosti	C2	C3	C4	C5	C8	SKUPAJ
Promet		11.000				11.000
Druga raba			500		706	
Industrija, ki ni vključena v sistem ETS	3.915			13.800		18.921
Kmetijstvo in LULUCF					706	706
Energetika, ki ni vključena v sistem ETS						
SKUPAJ	3.915	11.000	500	13.800	1.412	30.627

Merilo 2: izpolnjevanje mednarodnih obveznosti da ne posredno

Izvedba projekta CARE4CLIMATE bo omogočila učinkovitejše izvajanje evropske zakonodaje glede blaženja podnebnih sprememb in torej posredno spremljanje izpolnjevanja mednarodnih obveznosti Republike Slovenije v okviru svetovnih podnebnih prizadevanj v skladu s Pariškim sporazumom in določili 4. člena Okvirne konvencije Združenih narodov o spremembi podnebja o zagotovitvi ustrezne finančne in tehnične pomoči za mednarodne podnebne aktivnosti na področju podnebnih sprememb, še zlasti za zmanjševanje emisij toplogrednih plinov.

Merilo 3: dodana vrednost	da	ne	posredno		
Projekt bo zagotovil pogoje, pripravil nove oblike oziroma mehanizme financiranja in omogočil mobilizacijo dodatnih virov financiranja za ukrepe za zmanjševanje emisij TGP in naložbe v trajnostno mobilnost lokalnih skupnosti ter omogočil izvajanje zahtevnejših ukrepov prenov stavb na območju celotne Slovenije. Projekt bo oblikoval in testiral nove načine organizacije ukrepov in njihovega upravljanja, s čimer bo omogočena povezava med ukrepi za blažitev podnebnih sprememb v različnih sektorjih. Pospešil bo uresničevanje ciljev OP TGP in hkrati okrepil sinergije z izvajanjem ukrepov, ki so usmerjeni v energetske učinkovitost in obnovljive vire energije, trajnostno mobilnost ter ustrezno načrtovanje ukrepov v povezavi z rabo tal in spremljanjem njihovih učinkov. Projekt bo vzpostavil programe in pogoje ter omogočil uvedbo usposabljanj, ki so nujni za pospešeno in učinkovito izvajanje ukrepov OP TGP, s čimer bo zagotovil stalno in nenehno izboljševanje kompetenčnih zmogljivosti strokovnjakov in drugih zainteresiranih javnosti v Sloveniji. Prav tako bo spodbudil in krepil izvajanje in promocijo najboljših praks za ključne ciljne skupine. Zaradi celovitega pristopa k aktivnostim v vseh ključnih sektorjih, ki jih obravnava OP TGP, bo spodbudil dialog med različnimi skupinami zainteresiranih strani o blaženju podnebnih sprememb.					
Merilo 4: doseganje sinergij	da	ne	neopredeljeno		
Izvedba projekta bo omogočila pospešitev energetske prenove stavb ter povečala opravljanje gradbenih storitev in zaposlovanje v majhnih in srednje velikih podjetjih ter ustvarjanje novih delovnih mest.					
Merilo 5: učinkovitost	da	ne	neopredeljeno		
Projekt je usmerjen v razvoj in pripravo programov, sistemskih rešitev in instrumentov, ki bodo podlaga za nadaljnje izvajanje aktivnosti, ter v povečevanje človeških oziroma strokovnih kompetenc, ki so potrebne za učinkovito uporabo rezultatov tega projekta. Novi kadri, ki bodo vključeni v vodenje posameznih aktivnosti projekta, bodo tvorili kompetenčno jedro za nadaljevanje aktivnosti pri izvajanju OP TGP po izteku projekta. Višja raven znanja in usposobljenosti ter večji obseg kadrovskih zmogljivosti na izvedbeni ravni bosta prav tako omogočila hitrejšo in trajnejšo doseganje ciljev. Z vzpostavitvijo mehanizmov za spremljanje rezultatov in njihovim sistematičnim izvajanjem bodo omogočeni optimizacija, prilagajanje, dopolnjevanje in izboljševanje ukrepov, kar še krepí možnosti za dolgoročno trajnost rezultatov. Možnosti za uspešno izvajanje ukrepov v največjem možnem obsegu bodo še povečali pilotni in demonstracijski ukrepi. Študije, strategije, načrti in orodja, pripravljeni v okviru projekta, bodo zagotovili tako dolgoročni pogled kakor tudi izvedljivost načrtovanih aktivnosti na operativni ravni. Rezultati projekta bodo trajno vplivali na zmanjšanje emisij TGP, izboljšano energetske učinkovitost, povečano uporabo obnovljivih virov energije ipd. Kampanje za ozaveščanje in informiranje bodo oblikovane celovito in prilagojene sodobnim načinom digitalnega komuniciranja.					
Merilo 6: pripravljenost za izvedbo	kratkorочно	srednjeročno	dolgoročno		
Pogodba z Evropsko komisijo je podpisana, projekt se že izvaja od 1. 1. 2019.					
Skupna ocena					
Merilo 1	Merilo 2	Merilo 3	Merilo 4	Merilo 5	Merilo 6
da/ne/delno	da/ne/delno	da/ne/delno	da/ne/delno	da/ne/delno	da/ne/delno

Namen: sofinanciranje projektov LIFE**Opis ukrepa: drugi projekti LIFE**

Projekti, ki jih sofinancira program LIFE, prispevajo k več ciljem na področju podnebnih sprememb in širše, zato se zagotovi sofinanciranje na razpisih izbranih projektov v letu 2019 in podnebnih projektov v prihodnjih letih v višini 20 % upravičenih stroškov projekta.

Na razpisu leta 2019 so bili izbrani štirje slovenski projekti. Projekt LIFE AMPHICON – *Amphibian conservation and habitat restoration* (Varstvo dvoživk in obnova njihovih habitatov) obravnava težavo upada populacij dvoživk, ki je posledica izgube, drobitve in uničenja primernih življenjskih prostorov ter zmanjšanje njihove povezanosti. Dvoživke so med najbolj ogroženimi skupinami vretenčarjev tako v Sloveniji kot tudi drugod v Evropi. Cilj projekta je izboljšati stanje ohranjenosti ciljnih vrst dvoživk v območjih Natura 2000 v Sloveniji (Ljubljansko barje, Radensko polje - Viršnica, Dobrava - Jovsi in Bohor). Ciljne vrste so nižinski urh (*Bombina bombina*), hribski urh (*Bombina variegata*) in veliki pupek (*Triturus carnifex*), vse vrste iz priloge II direktive o habitatih, za katere so razglašena območja Natura 2000, kjer se bo projekt izvajal. Z načrtovanimi ukrepi bo izboljšano tudi stanje vrst iz priloge IV direktive o habitatih na projektnih območjih (plavček *Rana arvalis*, rosnica *Rana dalmatina* in zelena rega *Hyla arborea*). Osrednja aktivnost v okviru projekta je obnovitev ali ponovna vzpostavitev mrestišč (predvidena ureditev 130 mlak v Sloveniji) in kopenskih habitatov (predvidenih 52 ha v Sloveniji). Partnerji bodo na Radenskem polju, Ljubljanskem barju in v Kozjanskem parku vzpostavili učinkovite ukrepe za ohranjanje dvoživk na štirih najbolj problematičnih cestnih odsekih ter jih kot primere dobrih praks prenesli tudi v druge dele Slovenije. Vodilni partner projekta je Občina Grosuplje, partnerji v projektu pa so Zavod za turizem in promocijo »Turizem Grosuplje« (Krajinski park Radensko polje), Javni zavod Krajinski park Ljubljansko barje, Javni zavod Kozjanski park, Direkcija Republike Slovenije za infrastrukturo (MZI) ter Center za kartografijo favne in flore.

Projekt BioTHOP obravnava vpeljavo biorazgradljive vrvce v slovenska hmeljišča in uporabo odpadne hmeljevine v novih industrijskih proizvodih. Na ravni EU se na 26.500 ha letno pridelava 50.000 ton hmelja. Slovenija je ena od pomembnih proizvajalk hmelja v svetu, hmeljarstvo ostaja največja izvozna panoga v kmetijskem sektorju Slovenije in ima velik pomen tudi za njeno prepoznavnost v svetu. V času obiranja hmelja se iz hmeljišča odpelje celotna nadzemna masa hmelja, po obiranju storžkov pa pri obiralnem stroju ostane hmeljevina (listi in trta hmelja), ki je dragoceni vir organske mase in hranil za vračanje na kmetijske površine. Vendar pa je v pridelavi hmelja težava sintetična polipropilenska vrvica, ki se uporablja kot opora za hmelj v času rasti, saj ostane prepletena v hmeljevini in se tudi s kompostiranjem ne razgradi ter tako onemogoča uporabo hmeljevine kot surovine in je obenem okoljska težava. Cilj projekta BioTHOP je zamenjati hmeljarsko polipropilensko vrvico z vrvico iz polimlečne kisline (PLA), ki je narejena iz obnovljivih materialov in se pri kompostiranju razgradi na vodo, CO₂ in biomaso, ter s tem spremeniti hmeljevino v primarno surovino za izdelavo komposta na kmetijah (gnojilo) in biorazgradljive izdelke.

Projekt *E-waste circular* se ukvarja z odpadno električno in elektronsko opremo (OEEO), ki je med najhitreje rastočimi tokovi odpadkov v EU, po podatkih Eurostata raste za 3–5 % na leto. OEEO je raznovrstna mešanica materialov, sestavljajo jo tudi zdravju in okolju škodljive snovi. Njena proizvodnja zahteva dragocene naravne vire, ki so s primerno obdelavo lahko dostopni trgu v obliki sekundarnih surovin. Projekt se osredotoča na ohranjanje naravnih virov z nadgradnjo osnovne dejavnosti podjetja. Družba ZEOS je državna neprofitna shema upravljanja OEEO, s tem projektom želijo čim večji del e-odpadkov preusmeriti nazaj v uporabo, naj gre za cele naprave ali njihove sestavne dele. Za doseg tega cilja je potrebna sprememba v razumevanju potrošnikov in deležnikov, ki sodelujejo v verigi upravljanja elektronske opreme. Ozaveščanje lokalnih ciljnih skupin in zainteresiranih strani o sistemu krožnega gospodarstva je pomemben del projekta, ki pa bo imel skupaj z izvedbo ustrezne infrastrukture, zakonodajne podpore in poslovnih rešitev veliko večji učinek. Projekt bo vzpostavil mrežo zbirnih mest za oddajo e-opreme pri lokalnih zbirnih centrih, usklajene smernice in navodila za preusmeritev e-opreme nazaj v ponovno uporabo, pripravo na ponovno uporabo in obnovo rezervnih delov, spletni forum krožnega gospodarstva kot stičišče za uporabnike, proizvajalce, ponudnike storitev, predelovalce opreme, skupnosti souporabe in promotorje garažnih razprodaj z videovsebinami za servisiranje in preprosta popravila ter aplikacijo za usmerjanje uporabnikov v diagnostiko in povezave do prodajnih platform. Drugi vidik je proizvodnja mobilne servisne delavnice, da bi popravila približala lokalnemu okolju. Poleg popravil je njen glavni namen širiti zavest o možnostih sistema krožnega gospodarstva. Druge dejavnosti vključujejo družbena omrežja, informativne table, medijske kampanje, radijsko, časopisno in Facebook oglaševanje, izdelavo plakatov, letakov, maskote, tiskovno konferenco in druge prireditve. Od vseh aktivnosti pričakujemo določene učinke, in sicer posredno informiranje 51 %

populacije, osemkratno povečanje števila uporabnikov naštetih sestavnih delov krožnega gospodarstva, zmanjšanje odpadkov za 340 ton na leto in tržne rešitve v obliki zagonskih poslovnih modelov.

Glavni cilj projekta LIFE HIDAQUA je razvoj in vzpostavitev trajnostnega sistema ravnanja z vodnimi viri v industriji na primeru podjetja Hidria, ki je ena vodilnih evropskih korporacij na področju proizvodnje avtomobilskih delov. Po podatkih Evropske komisije sta se pojavnost in obseg sušnih obdobj v Evropi močno povečala. Pomanjkanje vode zaradi suše je prizadelo že vsaj 11 % prebivalcev Evrope in približno 17 % njenega ozemlja. Območje Sredozemlja je še posebej izpostavljeno spremembam svetovnega podnebja, ki vodijo v sušna obdobja, kar ogroža vodooskrbo lokalnega prebivalstva in gospodarstva. To je še posebej izrazito v poletni turistični sezoni. Projekt LIFE HIDAQUA celostno obravnava problematiko upravljanja voda na industrializiranih območjih EU, zlasti Sredozemlja, z reševanjem teh okoljskih težav: i) siromašenja naravnih virov pitne vode, ii) slabšanja ekološkega in kemičnega stanja naravnih vodnih teles ter iii) obremenjevanja okolja z odvajanjem tekočin in odlaganjem odpadkov iz procesov čiščenja industrijske odpadne vode. V projektu bo za ta namen razvit napreden sistem čiščenja vode, ki bo hkrati omogočal recikliranje industrijske odpadne vode in izkoriščanje vode iz alternativnih virov (somornica in meteorna voda). Uporabljene bodo tehnologije elektrodialize, filtracija z recikliranimi membranami iz reverzne osmoze ter napredno odločevalsko orodje za trajnostno upravljanje sistema čiščenja. Sistem bo zagotavljal ponovno uporabo vse industrijske odpadne vode v Hidrijini poslovni enoti v Kopru (približno 4000 m³/letno), kar pomeni, da bodo skupaj z izkoriščanjem alternativnih virov v tovarni zadostili več kot 40 % potreb po pitni vodi. Vpeljane bodo »Zero-Liquid-Discharge« in »Zero-Waste« tehnologije in metode, ki bodo omogočile recikliranje vseh odpadkov iz procesa čiščenja vode. Rezultat bodo reciklirani proizvodi, kot so soli in gradbeni kompoziti (0,5 tone soli in 1 tona gradbenih proizvodov). Eden glavnih ciljev projekta LIFE HIDAQUA je promocija in prenos trajnostnega sistema ravnanja z vodo v evropski industriji, ki bo potekala prek aktivnosti mreženja na lokalni (občine, podjetja in podjetniška združenja, komunalna podjetja idr.) in vseevropski ravni (evropska združenja proizvajalcev avtomobilov, WssTP, NETWERC, GWP idr.). Za vzpostavitev aktivne mreže različnih zainteresiranih deležnikov bo v okviru projekta organizirana informacijska mreža, imenovana »Water Innovation Hub«.

Predvidena finančna sredstva 2020–2023				pristojnost za izvajanje	kazalniki	ocena učinka	odgovorna oseba	opombe
2020	2021	2022	2023	MOP, nosilni partner projekta	so opredeljeni v projektni prijavi vsakega projekta	bo ovrednotena na podlagi letnih poročil o uspešnosti izvajanja akcij	vodja projekta	
do 0,5 mio. EUR	do 0,5 mio. EUR	do 0,5 mio. EUR	do 0,5 mio. EUR					
Merilo 1: prispevek k ciljem na področju podnebnih sprememb						blaženje	prilagajanje	blaženje in prilagajanje

Ukrepi za ohranjanje biotske raznovrstnosti so globalno in na ravni EU prepoznani kot ukrepi, ki pomembno prispevajo k blaženju podnebnih sprememb in prilagajanju nanje. Gre za ukrepe izboljšanja stanja biotske raznovrstnosti v gozdovih, na mokriščih, traviščih in kmetijskih zemljiščih.

Proizvodnja elektronike sprošča tudi velike količine emisij TGP. V študijah je bilo ugotovljeno, da se za vsako proizvedeno tono CRT-ovih izdelkov sprost 2,9 metrske tone ogljika. Ob pravilni recikliranju se sprost le 10 odstotkov emisij toplogrednih plinov. Projekti bodo k blaženju podnebnih sprememb prispevali zaradi preprečevanja nastajanja odpadkov, manjšanja potrebe po novih izdelkih, boljšega ravnanja z nevarnimi snovmi. Z uporabo »Zero-Liquid-Discharge« in »Zero-Waste« tehnologije bo projekt prispeval k minimalnemu vplivu na okolje, in sicer bo omogočal dosti manjše vplive na okolje glede na tiste z običajno obdelavo vode, tj. za od 3 do 59 %, odvisno od vrste vpliva. Hkrati bo omogočal zmanjšanje emisij 0,23 kg CO₂ ekvivalenta na m³ vode. Ključne vrste vpliva v tem procesu so možnost svetovnega segrevanja (GWP), evtrofikacija (FWEU in MEU) in ekotoksičnost (TE, FE in ME). Ustanovitev »Water Innovation Hub« bo prispevala k boljšemu pretoku informacij in znanja na področju čiščenja voda med stroko in zainteresirano javnostjo ter tudi med morebitnimi partnerji.

Merilo 2: izpolnjevanje mednarodnih obveznosti	da	ne	posredno
---	----	----	----------

Projekti med drugim prispevajo k izpolnjevanju naslednjih mednarodnih obveznosti: akcijski načrt EU za biotsko raznovrstnost (območja Natura 2000, prispevek biotske pestrosti k zmanjševanju podnebnih vplivov), cilji EU k pariškemu sporazumu, Okvirna konvencija Združenih narodov o spremembi podnebja in kohezijska politika, strategija EU za biotsko raznovrstnost do 2020, akcijski načrt za naravo, ljudi in gospodarstvo. Projekt prispeva k izpolnjevanju naslednjih mednarodnih obveznosti: akcijski načrt EU za krožno gospodarstvo, cilji EU iz pariškega sporazuma, Okvirna konvencija Združenih narodov o spremembi podnebja in okvirna direktiva EU o odpadkih.

Merilo 3: dodana vrednost

da

ne

posredno

Projekti med drugim prispevajo k izvajanju ukrepov, vezanih na program upravljanja območij Natura 2000 (PUN), navedenih v nacionalnem programu varstva narave (NPVN), ki je del nacionalnega programa varstva okolja (NPVO). PUN je podlaga za izvajanje ukrepov, ki so opredeljeni v Operativnem programu za izvajanje evropske kohezijske politike v obdobju 2014–2020, tako projekt prispeva tudi k izvajanju kohezijske politike.

Merilo 4: doseganje sinergij

da

ne

neopredeljeno

Ukrepi so namenjenih izboljšanju stanja vrst in habitatnih tipov, prilagajanju habitatov na podnebne spremembe. Primeri dobrih praks tega projekta bodo prispevali k boljšemu izvajanju evropske in slovenske zakonodaje na področju krožnega gospodarstva – KG (tudi za pripravo OEEO za ponovno uporabo). S projektnimi aktivnostmi bomo prispevali k doseganju splošnih ciljev programa Life, in sicer s preizkušanjem načinov vodenja, najboljših praks in rešitev za okoljske izzive, ki podpirajo politike in zakonodajo, povezane z učinkovito rabo virov, vključno s časovnim okvirom za Evropo, gospodarno z viri: *Prehod na nizkoogljično gospodarstvo (CO₂): Koncept vpliva KG na zmanjševanje izpusta CO₂ v okolje skozi različne stopnje življenjskega cikla EEO, in sicer vse od proizvodnje nove EEO, prevoza, uporabe, obnove. S projektnimi aktivnostmi bomo vzpostavili nove modele in spodbujali uporabo posameznih sestavnih delov KG, ki bodo vplivali na zmanjševanje proizvodnje nove EEO na račun večjega števila servisiranja, souporabe ter izmenjave EEO kot tudi ponovne uporabe OEEO in na nastajanje novih okoljskih poslovnih modelov. Vplivali bomo tudi na manjše okoljske vplive iz logistike zaradi servisiranja EEO v lokalnem okolju in spodbujanje manjših popravil EEO v gospodinjstvih (z uporabo spletne platforme in mobilne aplikacije).

Merilo 5: učinkovitost

da

ne

neopredeljeno

Z izvajanjem projekta bo na primer Spodnja Savinjska dolina postala primer dobre prakse tudi za vsa druga hmeljarska območja ne samo v EU, ampak tudi v svetu, hkrati pa se bo povečala njena dodana socioekonomska vrednost, na primer zeleni turizem. Projekti sledijo modelu krožnega gospodarstva s ciljem zvišanja stopnje predelanih odpadnih proizvodov iz hmeljarske panoge za 100 %, izboljšane energetske učinkovitosti za 25 % prek zamenjave nerazgradljive plastike z biopolimernimi alternativami, medtem ko bodo emisije toplogrednih plinov v primerjavi z zdajšnjimi dejavnostmi predelave sintetičnih plastičnih proizvodov zmanjšane kar za šestkrat. Napredno odločevalsko orodje za trajnostno upravljanje sistema čiščenja »Decision- making Tool« bo omogočalo izračun najbolj optimalne rešitve za izrabo razpoložljivih voda, vključujoč stroškovno učinkovitost, učinkovitost čiščenja ter dodane družbene in okoljske vplive. Omogočeni bodo tudi sistematični načini preprečevanja izgube vode, energije in virov v industrijski proizvodnji in/ali vodne in odpadne vode.

Merilo 6: pripravljenosti za izvedbo

kratkoročno

srednjeročno

dolgoročno

Projekte je za sofinanciranje potrdila Evropska komisija. Izvajati so se že začeli in se zaključijo do leta 2026.

Skupna ocena

Merilo 1

Merilo 2

Merilo 3

Merilo 4

Merilo 5

Merilo 6

da/ne/delno

da/ne/delno

da/ne/delno

da/ne/delno

da/ne/delno

da/ne/delno

stišišča za Jugovzhodno Evropo.					
Merilo 3: dodana vrednost		da	ne	posredno	
Bistvena dodana vrednost ukrepa je, da bo podprl sistemski pristop k prehodu v nizkoogljično krožno gospodarstvo v Sloveniji. Ukrepi dopolnjuje, nadgrajuje in povezuje aktivnosti MOP, MGRT, MIZŠ, MzI, MGRT, SVRK in drugih ministrstev na področju prehoda v nizkoogljično družbo in gospodarstvo.					
Merilo 4: doseganje sinergij		da	ne	neopredeljeno	
Ukrepi dopolnjuje druge ukrepe s področij prehoda v nizkoogljično gospodarstvo in družbo.					
Ukrepi ima sinergijske učinke s politikami na področju spodbujanja gospodarskega razvoja, zdravja in kakovosti zunanjega zraka, saj bodo rezultati prispevali k hitrejšemu prehodu v nizkoogljično in podnebno odporno družbo. Sinergično delovanje in povezovanje posameznih področij ter premoščanje silosnega razmišljanja in delovanja so vgrajeni v DNK projekta, saj je ideja o projektu nastala zaradi prepoznane potrebe po oblikovanju sinergij med sredstvi in instrumenti na ravni EU ter na nacionalni ravni, saj oboji obravnavajo iste cilje in izzive na skupnem območju. Tako sinergično povezovanje bo še pomembnejše v naslednji finančni perspektivi. Poleg tega so sinergije oblikovane tudi pri povezovanju ukrepov za blaženje podnebnih sprememb in učinkovite rabe virov. Poleg tega bo eden od bistvenih poudarkov pri izvajanju projekta iskanje sinergij z relevantnimi projekti, ki se že izvajajo (vključno s Care4Climate, Bioeast, itd.). Predlagane rešitve podpirajo tudi izvajanje nastajajočega NPVO2030. Ukrepi bo tudi spodbujal energetska in stroškovno učinkovitost z zmanjševanjem stroškov gospodarstva in javnega sektorja za rabo energije in naravnih virov.					
Merilo 5: učinkovitost		da	ne	neopredeljeno	
Projekt bo prispeval k učinkovitosti na več ravneh. S tem projektom bomo izboljšali učinkovitost porabe javnih sredstev, saj bomo s pomočjo tujega strokovnega znanja oblikovali ukrepe, ki bodo hkrati zasledovali več ciljev (npr. dvig konkurenčnosti in izboljšanje snovne/energetske produktivnosti). V segmentu podjetništva se bo zaradi izvajanja ukrepov izboljšala stroškovna učinkovitost poslovanja (npr. zaradi povezovanja ukrepov se bodo med podjetji lahko začele ustvarjati nove povezave za morebitni razvoj novih proizvodov oziroma bo mogoča nadaljnja optimizacija stroškov). Zaradi povezanega delovanja deležnikov v državni upravi pričakujemo tudi učinkovitejše oblikovanje in izvajanje relevantnih politik, hkrati pa je zaradi bolj sistematičnega povezovanja in vključevanja deležnikov mogoče pričakovati hitrejšo odkrivanje rešitev in manj razpršeno delovanje posameznih skupin deležnikov in njihovo medsebojno povezovanje.					
Merilo 6: pripravljenost za izvedbo		kratkoročno	srednjeročno	dolgoročno	
Ukrepi se lahko začne izvajati takoj po sprejetju programa in se nadgrajuje v letih 2021 in 2022, v skladu z načrtom izvedbe Celovitega strateškega projekta razogljičenja Slovenije preko prehoda v krožno gospodarstvo, ki ga bo leta sprejela vlada. Za izvedbo je možnih več postopkov - prek javnega naročila, javnega razpisa, neposredne pogodbe / sporazuma z izbrano agencijo ali skladom ter sodelujočimi ministrstvi. Podroben postopek bo opredeljen v prvih treh mesecih leta 2020, upošteval pa bo sinergije tega ukrepa z drugimi ukrepi programa Sklada za podnebne spremembe.					
Skupna ocena					
Merilo 1	Merilo 2	Merilo 3	Merilo 4	Merilo 5	Merilo 6
da/ne/delno	da/ne/delno	da/ne/delno	da/ne/delno	da/ne/delno	da/ne/delno